

DE

CONFIRMATIONE,

SIVE

Benedictione, post Baptismum Sol-
lenni, per impositionem Manuum
Episcopi celebrata,

COMMENTARIUS

EX

Sententia Ecclesiæ Anglicanæ.

Cui accessit *Diatriba Preliminaris.*

Authore H. HAMMOND S. Th.
Prof. Oxoniensi.

Prostant apud Richardum Davis,
Oxoniam, 1661.

Festo die S^d Petri Apostoli 1661.

Imprimatur hic liber (posthumum
insignis Authoris *H. Hammond*
S. T. P. *τὸ μακρίτε* opus) qui in-
scribitur *De Confirmatione*; quem
censeo typis, quia usu publico, di-
gnissimum.

ROBERTUS PORŶ S. T. P. Re-
verendissimo in Christo Patri ac
Domino, Domino Archiepiscopo
Cantuar. Sacellanus Domesticus.

Erudito & Pio Lectori S.

umum
mond
qui in-
quem
co, di-

. Re-
atri ac
iscopo
icus.

Uum primùm ad sanctis-
simum, æquè ac doctis-
simû, *ἡ μακαρίτω, Ham-*
mondum nostrum, Claris-
simi Dallai de Confirmatione Exem-
plar perlatum esset, offendissêtque
nonnulla ab ipso scripta redargui
à Dallao; amicissimis Literis (pro
summa ejus erga Senem eruditis-
simum benevolentia, quem non
solum in privatis alloquiis debitis
auxit semper encomiis, sed insu-
per à Thoma White malè habitum
eum scripto in publicum emissio
palàm defendit) causam suam

De jure
Episcop.
Dissert. 3.
p. 162.

A 2   privatim

Lectori.

privatim cum doctissimo Viro disceptare voluit; atque adeò Literas confecit, easdem propediem missurus. Postea verò, re acriùs pensitatâ, animadvertit doctissimum Virum in hoc maximè incumbere, omnesque adhibere machinas, ut probaret *Confirmationem* meram esse Baptismi laciniam, & appendicem, adeoque jam non suam agi causam, sed Ecclesiæ *Anglicanæ*, imò veteris puriorisque Ecclesiæ disciplinam iri labefactatum: optimo igitur usus consilio, rem novam aggressus, minutatim omnia argumenta, testimonia omnia (quorum locuples *Dallæus*) pertractat noster, versatque studiosè; ingenuam ubique Verborum vim aperit, ad veræ Antiquitatis normam, & pulcherrimum Ecclesiæ

Lectori.

ro dis- Ecclesiæ consensum revocat om-
 Lite- nia, & explanat: statim quale nunc
 ediem- vides justum exsurgit opus. Idem
 acriùs- deinde ad me destinat: ante septi-
 octissi- mum Calend. *Feb.* Anno MDC LIX.
 mè in- ad me pervenit: quâ erat animi
 re ma- demissione, quo in me studio, vo-
 ationem- luit ὁ πᾶν meum subire examen;
 am, & addere, detrahere jussit, prout mihi
 non su- visum foret. Ego inter legendum
 iæ *An-* mirâ delibutus voluptate sæpius
 que Ec- repeto, tanquam exhausturus; sed
 efacta- & morosulus examinavi penitus,
 nsilio, non dicam ἀνεβίῃα, sed concessâ
 utatim- παρρησίᾳ usus: nihil mutandum cen-
 ia om- sui: attamen, nè officium & fidem
 ullaus- negligere viderer, unum & alte-
 e stu- rum paulò latiùs ab ipso explican-
 Verbo- dum monui, & sic demum ad
 ntiqui- illum remeant Schedæ. IV. Idus
 imum- April. se recepisse mihi renuntiat,
 cclesiæ

Lectori.

sed non inspexisse, tertium enim tunc diem renum calculo laborantem à studiis abstinuisse; verum si quando convalesceret, curis & munitis meis fruiturum. Sed ecce post paucos dies tristissima advolat Epistola, narratque pertinacem morbi vim omnibus remediis restitisse Lotium refundi, tantum non conclamatum esse de salute. Insonnem ago noctem, proximo mandando me in viam, magnis contenditineribus, ut saltem ultima divinisissimi Viri verba exciperem, & cujus Vita Virtutis, & Pietatis erat exemplum, Illius mortis spectaculum in me excitaret dissolutionis meae desiderium: sed ante vel inceptum iter jam ad coeleste brevium evolârat sanctissima Anima quumque primum ædes afflictissi-

ma

Lectori.

mas accessi, hæsi defixus & lacry-
mabundus; hancque animi mei
ægritudinem auxit communis to-
tius Ecclesiæ *Anglicanæ* jactura,
in ipsis quasi temporum insidiis.
Sed hæc querelas reprimebat Dei
Opt. Max. reverentia, qui nobis
omnia in melius prospicit, & *dispo-*
nit suaviter. Tandem igitur ad opus
me meum accingo, me enim Te-
stamenti executorem in extremâ
scripserat cerâ. Dum omnia pro
officii mei ratione ordino, Schedâ-
rum fasciculum de causa cum *Dal-*
leo disceptata, prout à Me obsig-
natus fuerat, unâ cum Literis meis
inveni. Decrevi protinus typis
mandari hæc optimi Viri lucu-
brationes, meras, nullâ meâ inter-
polatas curiositate; atque itâ Typo-
grapho tradidi: sed operas aliquan-

LECTORI.

diu distinebant publica gaudia :
tandem etiam ante senos menses
opus suum absolverat Typogra-
phus ; sed rationibus ductus ido-
neis hucusque premebam.

Nunc demum paucula illa quæ
ab optimo *Hammondo* adjicienda
vellem, istiusmodi sunt : Inter cla-
rissimos Viros *Erasmū*, *Cassandrum*,
Chemnitium, qui cōquisitâ & propo-
sitâ Confirmationis utilitate Causæ
suæ Suffragatores numerantur ,
Calvinum insuper Ecclesiæ *Gallicanæ*
Reformatæ Ducem ac Coryphæ-
um, nec non *Theodorum Bezam* ei-
dem succenturiatum , justissimè
laudare potuisset. *Calvini* verba ad-
modum commoda describam ἐν
πλάτῃ.

Calvinus
lib. 4. In-
stitut.
cap. 19.
§. 4.

*Hic mos olim fuit, ut Christianorum
liberi, postquam adoleverint, coram
Episcopo*

Lectori.

Episcopo *sisterentur*: ut officium illud implerent quod ab iis exigebatur qui se ad Baptismum adulti offerebant. Hi enim inter Catechumenos sedebant, donec ritè Fidei mysteriis instituti poterant fidei confessionem coram Episcopo ac Populo eâere. — Ab Episcopo examinabantur secundum formam Catechismi quam tunc habebant certam & communem. Quò autem hæc actio, quæ alioqui gravis sanctâque meritò esse debebat, plus reverentiæ haberet ac dignitatis, Ceremonia quoque adhibebatur manuum impositionis. Ità puer ille, fide suâ approbatâ, cum solenni benedictione dimittebatur. Hujus moris sæpe mentionem faciunt Veteres — Talem ergò manuum impositionem, quæ simpliciter loco benedictionis fiat, laudo, & restitutam hodie in purum usum velim. —

Et

Lectori.

Et postquam in sequentibus Pontificiorum in hac materia errores & corruptelas prolixè sugillârit, Ibid §. 13. hæc habet; *Utinam verò morem retineremus quem apud veteres fuisse admonui, priusquam abortiva hæc sacramenti larva nasceretur*—*Hæc disciplina si hodie valeret, profectò Parentum quorundam ignavia acueretur, qui Libero- rum institutionem quasi rem nihil ad se pertinentem securè negligunt, quam tum sine publico dedecore omittere non possent. Major esset in populo Christiano fidei consensus, nec tanta multorum inscitia & ruditas. Non adeò temere quidam novis & peregrinis dogmatibus abriperentur. Omnibus denique esset quadam velut Methodus doctrinæ Christianæ.*

Lubet ulteriùs eundem magni nominis virum alibi sacras Literas expli-

Lectori,

explicantē audire. Baptismos nominat
(de Apostolo loquitur) solennes ritus,
vel statos baptizandi dies. Manuum im-
positionem cum Baptismo conjungit: quia
ut duo erant Catechumenorum ordines,
ita duplex erat Ceremonia. Nam qui
erant extranei, non antè perveniebant
ad Baptismum quàm editâ fidei pro-
fessione: in illis igitur Catechismus præ-
cedere solebat. At liberi fidelium, quo-
niam ab utero adoptati erant, & jure
promissionis pertinebant ad corpus Ec-
clesiæ, infantes baptizabantur: trans-
actâ verò infantiâ, postquam instituti
erant in fide, se quoque ad Catechesin
offerebant, quæ in illis Baptismo erat
posterior; sed aliud Symbolum adhibeba-
tur, nempe manuum impositio. Hic
unus locus abunde testatur hujus
Ceremoniæ originem fluxisse ab
Apostolis—Sciamus ergò à primis
autho-

Calvinus
in Ep. ad
Hebræ.
cap. 6. v. 2.

Leſtori.

authoribus institutum fuiſſe ut eſſet ſolennis precandi ritus, quemadmodum etiam Auguſtinus nuncupat. Fidei quidem profeſſionem, quam adoleſcentes pueritiam egreſſi edebant, voluerunt approbare hoc ſymbolo. Sed nihil minùs cogitârunt quàm vim Baptiſmi diſcernere: quamobrem hodie retinenda pura inſtitutio eſt, Superſtitio autem corrigenda. Atque hic locus ad Pædobaptiſmi approbationem facit.

Advocatus planè Eccleſiæ Anglicanæ prodit Calvinus; ejùſque cauſam agit ſtrenuè, & dum veterem depingit Eccleſiam, qualémque reſtitui optat, noſtram ipſam imaginat & refert, quæ ceremoniis, verbùſq; gravibus, aptis, caſtis, magnificiſque, Confirmationem (quã vocamus) alumniſ ſuis deſcripſit.

Theod.

Lectori.

Theod. etiam Beza Annotator, breviter quidem, at non segniter, Apostolicam esse nostram Confirmationem comprobat. Quinque capita (inquit) Catechismi numerat (intellige Apostolus) nempe professionem Emendationis vitæ; Fidei summam de Deo; Doctrinæ explicationem compendiarium, quæ in Baptismis & impositione manuum tradi rudibus præsertim solebat (id est, cum ad baptizandos infantes vel adultos, item cum ad imponendas aliquibus manus conveniebatur) caput Resurrectionis mortuorum, & futuri Judicii. Quod si neque Helvetica, neque Bernensis, neq; Tigurina, nedum ipsa Genevensis Ecclesia hanc solennem professionem, ejusdemque per manuum impositionem Confirmationem, quâ nulla potest esse sanctior, quàmque non è lacunis

Beza in
Hebr.
cap. 6.

Leſtori.

cunis nuperis, ſed fontibus petitam Apoſtolicis, duo ſummi è Gallis viri conſtanter aſſerunt, vel praxi à ſuis uſurpandam, vel ſaltem bono nomine & euphemiâ ornandam cenſuerant; ipſi viderint quorum intereſt: nos certè *Calvinum* & *Bezam* in noſtras partes transfugii manifeſtos tenemus.

Præfat.
§. 12.

Rectè præfatur noſter non minimam eſſe *Confirmationis* utilitatē ut *Antipædobaptiſtis obſtruantur ora*: dicebam addi inſuper potuiſſe, ut deſinerent tandem novitatum, ac iurgi-
orum noſtrates opinatores, dum hi ex ſententia Parochi, aſſidentibus ei uno & altero Laicis, protervis æquè ac ignariſſimis; iſti verò ex plebiſcitis & vulgi rerum ſacrarum rudis opinione, aut admittunt ad ſacram Euchariftiam, aut abſtinent,

Lectori.

abstinent, aut demum arcent gregales suos : vanescere nimirum importunas hasce ipsorum rixas & velitationes, si *Confirmationis* ritus curatè, augustè, severè celebretur, talèmq; se indè usum & beneficia sperare nonnullos, qui inter ipsos sunt doctiores, agnovisse & professos esse. Hæc atque talia tunc temporis bonos istos viros dicebam prolixè pollicitos esse. Sed in cassum omnia. Quorsum igitur hæc ab istis dicta? nimirum ἀποβυγδαίνυτες ἡ χρημαῖς ἐλπίσιν ἐξαπαλῶντες. sub obtentu veteris disciplinæ rerum novitatem, & insolentiam in Scenam producere satagebant; scilicet ut isti ipsi Episcoporum partes in se reciperent: nam nisi manus in *Confirmatione* imponendi jus & potestas Presbyteris (aut

Lectori.

(aut saltem iis Presbyteris qui inter eos eminentiores sibi videntur) & Pastoribus (quos vocant κοιτοῦνες αὐτοκέφαλοι) concedatur, nihil ex eorum promissis profecimus; in hoc enim otium, in hoc negotium, in hoc totus illis labor est, ut Episcopis πεινόμενα surriperent. Sed & aliud præsentissimum Ecclesiæ malum commenti sunt; ut iis solummodo manus imponerentur, qui scita quædam sua & novatam indies tum loquendi, tum sentiendi formam amplecterentur, palàm professi, neque secundum *formulam Catechismi certam ac communem* gregales suos examinandos (quod venerandæ antiquitati, & Apostolicis viris placuit, quodque Calvinus summopere laudavit) voluere: sed si qui placita sua non bene edocti

Calvinus
ut *suprà*.

Lectori.

edocti essent, eadēque imbiberent, protinus *rejiculi*: Catecheses enim suas sibi concinnârunt, & deinde pupam suam amant perditē. Nihil eos movet à primæva Christianitate sancita ratâque fidei mysteriorum tabula, nihil movent prudentissimi *Calvini* monita: *Major esset in populo Christiano fidei consensus* — *Non adeò temerè quidam novis & peregrinis dogmatibus abriperentur*; *Omnibus esset velut quædam Methodus doctrinæ Christianæ*. Nihil (inquam) hæc movent, sed convenire se posse somniant abeundo in adversas vias, flammam oleo citiùs restincturi, quàm istiusmodi institutis domestica sua conciliaturi dissidia, quorum nova indies exorietur progenies, & immortalis.

Neque solùm laudare potuisset

B

Noster

Lectori.

Cap. 3.
Sect. 6.
p. 76.

Noster præcepta & sancita sive *Helvetica* Ecclesiæ sive *Bituricensis* de Matrimonio non contrahendo nisi prius sponsi & sponsæ Catechesi probè instructi fuerint; rectissimè enim accenseri meruit Ecclesiæ Anglicanæ decretum.

Lib. Ca-
non. 1571.

Rectores, Vicarii & Parochi — admonebunt adolescentes & juvenes, non tantùm Mares, sed etiam Fœminas, cautum esse Legibus, nè quis illorum accedat ad sacram Communionem, vel contrahat nuptias, vel infantem è sacro fonte suscipiat, nisi antea didicerit Rudimenta Religionis Christianæ, & possit ad omnes partes Catechismi convenienter & dextrè respondere. Insuper severè cautum est in Liturgia Anglicana, neminem ad sacram Eucharistiam admittendum,

Lectori.

mittendum, donec & Catechesi instructus, necnon *Episcopali Benedictione confirmatus* fuerit.

Porro etiam *Gregorii* verba à *Dallæo* diligentissimè observata nollem à nostro prætermissa: nam etiamsi ad præsentem suam controversiam haud ità propriè pertinent; quia tamen ista *Gregorii* rescripta à Scholasticis nō bene intellecta, miros inter ipsos excitârunt tumultus, qui nova quædam de Sacramento, de *Ministro Confirmationis Ordinario & Extraordinario*; de plenitudine potestatis Pontificis *Romani* philosophati sunt; eadēmq; postmodum Novatores in suum trahebant usum: genuinum *Gregorii* sensum explicuisse fuisset opportunum. Postquam enim *Septimus Gregorius* potestatis Papalis

Lectori.

antiquos limites indignatus, & nisi quos ipse sibi facit, agnoscens nullos, omnium Episcoporum iura ubiq; devolvit, & præter unum Pontificem Romanum cæteros falsi nominis, & æquivocè Episcopos haberi satagit, huic immani Romanæ sedis tyrannidi mancipia sese præbuere maxima pars Scholæ, (& in hac causa præsertim Dominican) qui veteris Ecclesiæ, præsertim *Græcanicæ*, rituum inscii, factum *Gregorii Magni* ex sua opinione sunt interpretati: deinde argumentosi isti Senes Strophas & Sophismata nectendi Artifices, spissis densisque sese Lectorésq; suos implicuère difficultatibus, divinationes suas, non sensum *Gregorianum*, persequentes. Rectissimè enim censuit eruditissimus *Dallæus*,

Leſtori.

laus, Gregorium Virum prudentiſſi-
 mum nihil extra ordinem, nihil præter
 Divina vel Eccleſiaſtica jura geſſiſſe,
 dum Sardorum Presbyteris conceſſit, ut
 Neophytos in fronte chriſmarent. Ipſe
 enim Gregorius ſui optimus inter-
 pres hunc ſcrupulum eximit, dum
 diſtribuit varium Orientis & Oc-
 cidentis uſum. Unde (inquit ille)
Arrianos per impositionem manûs Occi-
dens, per unctionem verò ſancti Chriſma-
tis, ad ingreſſum Sanctæ Eccleſiæ Ca-
tholicæ, Oriens reformat. Uſum enim
 Chriſmatis Presbyteris non vetuit
 Oriens, ſed confectionem. Carali-
 tana igitur in Sardinia Eccleſia
 Græcanicis ritibus aſſuefacta, ægrè
 ſibi iſtos prohiberi tulit; omnes
 enim inſulani Græciæ finitimi, atq;
 inter eos Siculi Sardique, ritibus,
 cæremoniis, liturgicis, æquè atque

Greg. lib.
 9. Epif. 61.

Lectori.

linguâ *Græcorum*, in omni officio (quod vocant) Ecclesiastico, uti solebant. Hisce igitur innutritos *Sardos* peregrinum (*Romanum* scilicet) morem averſatos nil mirum. Prudentissimus verò Papa *Gregorius*, & *Græcanicæ* Ecclesiæ Rituum callentissimus, (ut qui aliquandiu *Constantinopoli* Romanæ Sedis Apocrisiarius commoratus fuisset) noluit præfervidum & concitatum populum irritare, sed ipsorum murmura & pertinaciam placidè devoravit, avitisque Ecclesiæ suæ moribus uti frui permisit. Post ducentos verò annos *Nicolaus* primus, Pontifex imperiosior, live potestatis suæ limites proterminandi libidine abreptus, sive veteris apud *Græcos* perpetuæque disciplinæ incitiâ, temerè ad *Bulgaros*

officio
co, uti
utritos
n ſcili-
irum.
Grego-
ituum
andiu
s Apo-
t) no-
ratum
orum
lacidè
æ ſuæ
Poſt
us pri-
live
ermi-
e ve-
e di-
Bul-
garos

garos nuperrimè Chriſtianismo im-
butoſ, & à Sacerdotibus *Græcis*
Chriſmate inunctoſ, legavit Epi-
ſcopoſ, iſſque in mandatiſ dedit,
ut eoſ denuò in fronte Chriſmate
linerent. Quod quidem (inter
alia) *Nicolai* facinuſ adeò commo-
vit Eruditiſſimum P. *Conſtantino-*
politanum, *Photium*, ut accerſeret
omneſ Orientiſ Epiſcopoſ, & colli-
geret in Synodum, ut vindicaret
jura ſua, nec paterentur Eccleſiaſ
ſuaſ in legeſ *Romanaſ* adigi.
τὴ ἀρχαία αὐτῶν κατὰ τὴν conſenſère
omneſ, & Chriſma ab Epiſcopo
confectum, poſſe à Presbytero me-
ro *αἱ βεβαίωται* Neophytorum uſur-
pari. Ex adverſo *Nicolauſ* craſſâ
fidentiâ calumniam eſſe *Græcorum*
aſſertionem pronunciat: Quod ali-
cubi (inquit) conſeſſum Presbyteriſ

Bin. Con.
Tom.6. p.
634. Edit.
Par.

Lectori.

ut Baptizatorum frontes linant Chrismate, ex magna causa si dispensatum; in contrarium planè esse usum ostenditur. Ac pervicax ausis excidere noluit; grandi Epistolâ huc atque illuc in Occidente sparsâ, Græcorum morem contumeliis oneravit: tandêmque longo pòst tempore apud Latinos percrebuit opinio, nullam apud Græcos fuisse Confirmationem. Et licèt Nicolaus Cabasilas aliique docti Græci hanc commentitiam & futilem calumniam refutârunt; recentiores tamen Latini, an ignorantia, an invidia ducti, haud facîle dixeris, Confirmationis neglectum iis obijcere non desinunt.

Non adeò confusæ & turbatæ fuissent hac in parte res Ecclesiasticæ, si probè Gregorii verba interpretati fuissent Scholastici: sed post-

Greg. l. 3.
Epitt. 9. &
26.

Lectori.

postquam in Scholis jactari cœperat, Pontificem posse Romanum potestatem confirmandi Presbyteris dare, hinc indè de *Confirmatio- nis* Ministro acriter dimicatum. Novatoribus itaque nostris argumentorum supellectilem suppeditârunt nonnulli Scholastici, qui gradu, non ordine, Episcopum à Presbytero distingui contendunt: scilicet, lubet istis Scholæ, non dicam opiniones, sed errores potiùs amplecti, quàm Episcoporum *ωεμπίαν* non imminuant. Prudentissimè hosce homines monuit insignis pietatis & summi judicii Præsul, Reverendiss. Joannes Sarisburien- sis: Neque hîc, inquit, opus erit subtiliter disquirere, utrùm Episcopatus sit diversus ordo à Presbyteratu, an alius & altior tantùm gradus in eodem

Jo. Episc.
Sarisbur.
Qu. Theo.
Deter. 42.

Leſtori.

eodem ordine — Nobis utique ſufficit (hâc verborum velitatione ſepoſitâ) ſi oſtendamus, eos qui appropriatè vocantur *Epifcopi*, habere dignitatem altiorem, poteſtatem majorem, & eminentiora officia (certò Confirmationis) ſibi annexa, quàm habent alii *Presbyteri*, idque *Verbo Dei* minime repugnante.

Magis igitur conſultò perpetuæ Eccleſiæ Catholicæ diſciplinæ & praxi acquieſcerent noſtrates Sectarii, nec argutiis hiſce, ac contortis aculeatîſq; Scholaſticorū ſcitamentis ſeſe immiſcerent & implicarēt. Veterum Patrum ſanctitatem & ſapientiam ſuſpicerent & colerent, qui non ſolùm longo rerum uſu periti, ſed Sancti Spiritûs ductu gubernati decrevêre, *Non aliunde hæreſes obortas, aut nata eſſe ſchiſmata,* quàm

Cypr. l. i.
Epist. 3.

Leſtori.

quàm indè quòd Sacerdoti Dei
non obtemperatur, nec unus in Eccle-
ſia ad tempus Sacerdos cogitatur.
Et hac ipſa in Cauſa de Conſir-
matione differens Hieronymus,
hæc habet: Eccleſiæ ſalus in
ſummi Sacerdotis dignitate pendet;
cui ſi non exors quædam & ab omni-
bus eminens detur poteſtas, tot in Ec-
cleſiis efficiuntur Schiſmata quot Sa-
cerdotes. Hiſce (inquam) Eccle-
ſiæ Magnatibus auſcultarent, &
tandem exiles & evanidas ſuas
conjecturas (vigilantium planè
ſomnia) venditare erubeſcerent. Sed
ubi ſtatio opinandi? ubi expun-
ctio inveniendi? Novator ſem-
per moleſtus, & *ὄνείδης*.

Faxit Deus, ut gens iſta homi-
num vel Marcomannis, Quadiis, &
Sarmatis irrequietior, *καταρτηχῆς*,
&

Hier. adv.
Lucif. c.4.

Lectori.

& malignè diligens, pacatè & citra pugnam, modestè & compositè, venerandæ antiquitatis regulas, actus, rerumque sacrarum administrationes investigent; hisce enim instrumentis rerum Ecclesiasticarum directiones exiguntur. Si interpretem & Monitorem adhibeant hunc libellum, si studio & attentione perlegant, non inanem spem foveo, tum de *utilitate Confirmationis*, tum de consuetis & legitimis Episcoporum juribus in eadem administranda, consensuros.

Reverendissimos Ecclesiarum Præsules qui lapsam & dissolutam Politiam constituere dant operam, τῷ μακαρίτῃ ardori & votis respondebunt, nil dubito; reliquique Symmista omnes, Presbyteri, Diaconi,

Lectori.

conci, solennia Ecclesiæ nostræ de
Catechizandis rudibus præcepta
complebūt seduló. Sin hæc animis
nostris non infideant, ubi tot per
annos meditata & (dum incum-
beret & sæviret tyrannis) promissa
disciplina, modò unquam serena
affulgeret dies? Ecce candidos *Brit-
tanniarum* soles, rerúmque civilium
tranquillum, redire jussit, votique
Nos omnes damnavit, clementissi-
mus & misericors Deus: ipsi san-
ctam hanc & sinceram immole-
mus latrām, dum quisque no-
strum sua in hac parte munia
prompti obeamus.

Quum scelere & furiis Alaſto-
rum turbatæ essent res *Anglicanæ*,
pollutis sacris, vastitate Sanctuarii
ubique cum summo oculorum
convitio adſpectui objectâ, veritate
obrutâ

Lectori.

obrutâ & compressâ, imò inter-
mortuâ, prono cursu sese pro-
ripiunt Romanenses, Sectarii, &
in Ecclesiam *Anglicanam* irruunt;
devictam, triumphatam esse, usq;
ad delicias ostentabundi, clami-
tant: sed utrumque hostem noster
Hammondus sustinuit certissimus
vindex, semperque pedem referre
jussit. Nec hisce gyris coërceri sese
passus est inquires & magnificus
animus; mutavit sæpe industriam.
Nonnunquam succrescentes hære-
ses, & errores qui mores Rémque
publicam corrumperent, Zelotes
refregit: Divina eloquia minuta-
tim examinare, loca difficiliora ex-
plicare, hoc illi studium, hæc vo-
luptas; ab hisce oblectamentis
se avelli ægre passus est. Quando-
cunque in spinosas & ingratas
quæ-

Leſtori.

quaſtiones divertere coactus, etiam
in hoc ſcribendi genere pietatis
& ſanctimoniae incrementa totus
cogitabat; nec alia ei inſtituti ra-
tio, quum in hanc arenam deſcen-
dit. Operæ tuæ erit pretium, *Er-
dite Leſtor*, utriusque doctiſſimi
diſputatoris præſtantiam, virtutiſ-
que ſpecimen inſpectare. Clariſ-
ſimus *Dallæus*, quâ pollet dicendi
copiâ, cauſam ſuam latiſſimè ex-
plicavit: Noſter acerrimè diſpu-
tat; evolvit, perſcrutatur omnia;
acumen, diligentiam, eruditionem,
probitatem, pietatem miraberis.
Verùm hîc tuâ lectione, non meâ
commendatione opus eſt. Vale.

H. Sarisburienſis.

Errata Emendanda.

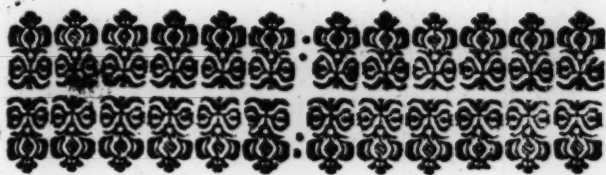
In Praefatione.

Pag. lin.	Lege	Pag. lin.	Lege
3. 22.	ὀλυμπίων	60. 29.	τελεσουργαί
25.	descensura	61. 9.	quidem
<i>in marg.</i>	Ἡ ποιμασμένῳ	66. 6.	κὶ
<i>ibid.</i>	ἀνδρὶ αὐτῆς.	73. 17.	injecerint
4. 24.	ecclasi	76. 2.	v. 5.
<i>in marg.</i>	ⲉⲕⲓⲁⲥⲓ	77. 1.	ἔπω — Spiritum
5. 18.	unicè collimant.	81. 15.	ἐπερανίω
7. 1.	ⲉⲃⲁⲃⲟⲩⲉⲓⲥⲁⲛ	82. 26.	πεφωπισμένοι
<i>in marg.</i>	Judæ 3.	101. 25.	εὐχαρίστιας
8. 11.	ⲏⲓⲃⲟⲩ	103. 27.	τελεσεργῶς
10. 2.	Χειροῦ, Κυρίου	28.	θεοτάταις
14. 9.	supereffe	104. 3.	Ἱερερχίης

In Tractatu.

1. 4.	D. Blondellum	120. <i>in arg.</i>	πῶν
3. 23.	diù	122. 4.	Non
5. 12.	Divino	125. 18.	Arianos
12. 8.	incudem	24.	Ταμείοις
15.	cui	127. 1.	πῶν
13. 11.	Eucharistiæ	129. 6.	laboramus
38. 27.	Reges	129. 22.	μύεγν τῷ το
43. 3.	usus & Presbyteris	29.	autem
47. 17.	hæc	132. 18.	ἐλάϊω
53. 10.	ⲁⲉⲛⲟⲙⲓⲁ	138. 7.	eos
58. 5.	conficitor	24.	ut
26.	unguenti	140. 9.	remissione
		142. 15.	spirituale
		168. 4.	Ἰησῦς

Cætera (præsertim Græcarum vocum accentus)
prudens Lector faciliè observabit.

P R Æ F A T I O.

*Mores Christianorum quàm Christi in-
stituto dissimiles. Pietatis πνευχ', &
Charitatis, unica Christi Cura: Re-
demptionis, Prædicationis, Sacramen-
torum, Clavium, Apostolici Symboli,
Catecheseos, at ἰδιως Confirmationis sco-
pus. Θεμελίον περιεῖς 2 Tim. 2.19. E-
jus duplex σφραγίς. Confirmationis in-
stitutio, debitus usus, beneficia. Consi-
lium hujus Commentarii, duplex.*

* Οὐχ ἀνι-
ρεσις, ἔ

§.1. Quod de nascente olim γέννη ἐ-
mundo Epiphanius ob- τέρα καὶ ἐ-
servat, Primo illo hu- τέρα, ἀλλ'
mani generis diluculo ἢ μόνον
nullas tenebrarum mix- ἀνθρώποι
turas, * nullas hominum ἐκ λουῶ-
sectas, Nullum opinionum aut dogma- το. Παναρ.
tum dissidium fuisse, μόνον δὲ ἀσέβειαν, καὶ εὐ- li. I. Edit.
Bas. p.8.

σβειαν, impietatem, & pietatem, aut, quod
 idem plane est, ἀπιστίαν καὶ πίστιν, infidelitatem,
 & fidem, universum orbem inter se di-
 *Πίστις ὡρ
 ἐπέχουσα
 τῇ χεῖρτι
 νισμῷ ἐπὶ
 κούρῃ, ἀπὸ
 σίας δὲ ἐπὶ
 χουσα ἀσέ-
 βειας τὸν
 χαρακτῆρα
 ἐκ καὶ παρὰ
 νομίας. Ib
 spescuisse, (*fide quidem Christianismi E-
 ffigiem sibi insculptam, infidelitate verò
 impietatis & Apostasia Characterem &
 imaginem inscriptam præferente) fallor
 Ego, si magis ad felicitis & intaminatæ
 Mundi infantiae, ætatisque illius, non po-
 eticè, sed verè aureæ Encomium, quàm
 ad senescentis & degeneris sæculi, sub
 quo, ut sub fæce Romuli hodiè nascimur,
 improperium & opprobrium dictum fu-
 erit.

§. 2. Multò quippe felicius, si illi
 credamus, apud primi (de terrâ terreni,
 ejusque prævaricantis) Adami posteros,
 1 Cor. 15
 47. quàm inter secundi (de Cælo Cælestis, &
 ad restaurationem sæculi nati) discipulos,
 pietati & genuinæ morum probitati pro-
 spectum est. Quò certè nihil uspiam
 infelicissimo sæculo magis probrosum,
 & pudendum, nihil universæ Christi in-
 carnati prosapiæ, ipsique ἐκ πατρὸς αἰῶνος Consi-
 lio, & æconomiae Contumeliosius aut
 dici, aut fingi potuit.

t, quod
 litatem,
 er se di-
 ismi E-
 te vero
 erem &
 fallor
 aminatæ
 non po-
 , quàm
 ili, sub
 scimur,
 tum fu-
 , si illi
 terreni,
 osteros,
 estis, &
 cipulos,
 tati pro-
 uspiam
 rosum,
 ristis in-
 Confis-
 sius au-

§. 3. Illud quippe divino Thesmo-
thetæ, adeoque soteri nostro impri mis
Curæ fuit, ut *redimeret nos ab omni ini-*
quitate; & mundaret sibi populum pecu-
liarem & acceptabilem, * Sæctatorem aut
amulum bonorum operum. Dedit ille se-

ipsum pro nobis, non ut facundo, & scientiâ infante turgido Cerebello Minerva aliqua (erudita quidem, at & pugnax proles) nasceretur, sed ut obstetricante Charitate, ex visceribus intimis, humano generi salubres prodirent Gratia, ut hanc *Dei Civitatem*, mundique illam, ut Castra mitissimi Agni, atque rugientis Leonis, adeò inter se latissimè, & toto Cœlo disparata, hoc unico Bonæ indolis Insigni & quasi βασιλείῳ, palam distinguenda & dignoscenda curaret: eodemque licèt non æquali, puritatis splendore Ecclesiam suam coruscantem redderet, quo ipsa Cœlestis Aula, *Spirituum Consummatorum* (vereque ὁλυμπονίων) παύσει, in æternnm micatura creditur.

§. 4. Sic certè *Apoç. 21. Civitatem* νῆμεν
Sanctam, novamque, quæ à Deo *defensura* κατοικη-
erat, *Hierosolymam* describi videmus, *ut ἡν ἡ πόλις αὐτῆς.

Σκλωώσαι. *sponsa marito suo parata*, omnique muli-
 v.3. ebris mundi supellectile, purissimo auro,
 * Πάν και- & pretiosissimis omne genus margaritis
 νόν κ' σδ' ornatissimæ, imaginem referret, verè
 ὅω βδ' σκλῶν θεῷ μετὰ ἀνδράπων, *Tentorium* sanctif-
 λυγία κ' fimi numinis, & majesticæ præsentia
 ↓ αὐτοῦ. Schecina, & plenitudo quædam, (ut He-
 v.27. βραῖ loqui amant) futura, ubi * *habitare*
 ἐσθ' αὐγ. dignabitur *Deus*, & secundam tantum non
 αὐτοὶ—κ' pati, ubi cum morte & lacrymis,
 πορνὸι κ' ἐισαρκῶσιν, * impuritate omni, & hypocrisi in exilium
 πάντες οἱ missis, singula demum supernam, & plus-
 ↓ αὐτοῦ. V. 8. * *Eξω* quam humanam munditiem, & * novitatem
 8. * *Eξω* fortientur.
 οἱ κ' πᾶς ὁ
 πορνὸι—
 κ' πᾶς ὁ
 φιλῶν κ' *§. 5.* Hoc certè Concionum Christi
 ποιῶν ↓ αὐ- Consilium unicum, augustissimæ præfer-
 δος. c. 22. tim & divinissimæ istius, quam ad natura-
 15. lis & Mosaciæ Legis πλήρωσιν, & ἐπιτασίῳ, &
 * Ἰδὲ καὶ αὐξήσει, *supplementum, extensionem, ampli-*
 v. ἀπάντα *ationem*, ex altero, eoque præcelliori
 ποιῶν. v. 5. monte (sinaitico quodammodo super-
 structo) sine tonitru, at * non sine *potestate*,
 fine astantis populi metu, at non fine * *stu-*
 pore, & recta si habitam fuisse legimus : *Ma:*
 * ὥς ἔχω, 4. Huc facta, dicta, instituta magistri nostri
 ἐξουσία. Ma. 7. 29 *ἅ ἐξ ἐπλήθυνοντο ἐπὶ τῇ διδασκαλίᾳ αὐτοῦ.* v. 28.

omnia

omnia palàm collimarunt, huc geminum
vitæ mortisque ejus martyrium, Aquæ,
sanguinisque sacramentum, ex ^a latere in
Cruce confosso erumpens, & ad Ecclesiam ^a Joh. 19.
quotidie descendens. Huc universa ^a *Ἀποστολή*, 34.
solennis ad prædicandum & baptizandum
^b *Missio*, ut ipsi a *Patre*, sic Discipulis ab ^b Joh. 20.
ipso facta. Huc œconomorum ^c *Claves*, ^{21.} ^c *Mat. 16.*
quibus filios familias, seu immorigeros, 19.
seu etiam ad bonam frugem redeuntés,
pro cujusque merito, flectant, temperent- 2 Cor.
que fidi procuratores. Huc ^d *Militia* 10. 14.
Apostolicæ *tela*, quibus strenui Summi
Ducis legati subditos protegant, hostes
verò Contumaces fundant & debellant,
& *πανκυσίον*, universam lapsi Adami pro- Mar. 16.
sapiam ad obsequium Christi Captivam 15:
ducant, unice collineant, & diriguntur.

§. 6. Huc omnia (post triumphalem
magistri exitum) Consilia, Coetus, pera-
grationes, ministeria Apostolorum spe-
ctant; præ omnibus verò selecta Fidei Ca-
pita, paucula quidem ea, sed ad ingene-
randos bonos mores imprimis idonea, & ^{εγγισιὸν}
efficacia, ^{των λόγων} ^{τῶν λόγων} ^{τῶν λόγων}
^d *salubrium verborum formula* 2 Tim. 1,
(inquit *Paulus*) Ecclesiis singulis, contra 13.

A 4 quosunque

quoscuqꝛ animæ morbos, concreditum
antidotum, & *παραδιδωκεν*: quod unum ^a ad
omnis impietatis depulsionem, & ad pieta-
tis Evangelicæ Stabilitionem aut constitu-
tionem abunde sufficere Magnus pronunti-
avit Athanasius. * Hâc quippe unâ arma-
turâ expugnari mundum, hoc solius Ca-
techeseos exorcismo exulare dæmones,
nec aliis contra omnem Satanæ ictum a-
muletis indigere, quàm quæ ex hac au-
spicatissimâ pyxide promi rectissimè dix-
eris. Idem igitur apud antiquos *Cate-
chista*, & *Exorcista* Munus, & ministeri-
um fuit; nec, sine insigni aliquo dementiæ,
& *ἀλογίας* mixturâ Gentilium impietatibus
inhærere putabantur, qui sub hâc sacro
sanctâ formâ, Christianorum fidem fuerint
amplexati.

Seçt. 7. Unicum adjicio, sed illud Celeberrimum, & quod rem omnem (quam per has præfandi ambages moliti sumus) ad præsens nostrum institutum aperte deducat, a *Confirmationis* venerando, in Ecclesia, ritu, quatenus ille a *baptismo* late differt, petendum Exemplum. De hac semel dixerim, post ^b Fidem ipsam

editum
um ^a ad
pieta-
onstitu-
onunti-
â arma-
ius Ca-
mones,
etum a-
hac au-
mè dix-
s Cate-
inisteri-
mentix,
etatis
âc sacro
a fuerint

d illud
omnem
s moliti
ritutum
eneran-
e a bap-
nplum.
dem ip-
fam

sam ἀπαξ παραδεδεισεν, * geminaque Novi fæ-^{* Judæz}
deris à Christo ipso instituta, & omnibus
districte mandata sacramenta, nihil esse,
quod ad perenne ejusdem Christi, aut
duraturum obsequium, ad sinceram & ἀυστα-
μύλητον Evangelicæ legis obedientiam for-
tius obliget, Nihil, à cujus diligenti & pru-
denti administratione, auctiores Reipubli-
cæ Christianæ fruges sperari possent, Nihil
denique, cui aut neglecto, aut pro formâ
& ex opere ut ajunt, operato, λειτουργικώτε-
ra majora & perniciosiora pietatis dispendia
imputanda videntur. Ad hunc enim præ-
cipuè finem, ritum istum antiquitus insti-
tutum, & celebratum esse, tum ut obser-
vantia Christo debita firmitus sponderetur,
& hâc quasi arrhâ, & σφραγίδι obsigna-
retur, tum ut uberiore Sanctificantis spi-
ritus rivo in fideles & illuminatos cælitus
evocato, ab eô intimè prolui, & inungi, &
ad novitatem vitæ roborari possent.

Seçt. 8. Huc etiam Paulus ipse respex-
isse videtur, cum adversus omnes Gno-
sticorum κακοζηλίαν & βδελύγματα, ipsiusque
futuræ resurrectionis abnegationem, Ig-
nita quidem illa Nequissimi vela, hoc u-
num

num *Fidei scutum* opponat. 2 *Tim.* 2. 19.

Ὁ μὲντοι σφεδὸς θυμῶν τῶν θεῶν ἔστηκεν, ἔχων τὴν
σφραγίδα ταύτην, Ἐγὼ Κύριος τοῦ ὄντος αὐτῶν, ἔ-
πισηήτω ἀπὸ ἀδικίας πᾶς ὁ ὀνομαζόμενος τὸ ὄνομα τῶν
χειρῶν. Ad θυμῶν quod attinet, viro

Doctissimo Sam: Petito lubens assentior,
vocem ad modum Hebrææ קרן πολυσμῶν
esse, & cū alibi *fundamentum* denotet,
hic, & 1 *Tim.* 6. 19. Pro σωθῆκη παῖςτο,
aut *Chirographo* sumendam esse, (sicut &
כרמ quæ aliquando θυμῶν, 1s. 30. 1.
σωθῆκη redditur) adeoque ad *fædus* aut
pactum Christi, illud Dei cum homini-
bus contrahentis Instrumentum respicerē,
cujus σφραγίς, solida & immutabilis *firmi-
tas*, ex ipso, quod ei appenditur, *signaculo*,
aut σφραγίς judicanda est: Signaculi verò
hujus gemina facies, duplex Epigraphe,
Ex unâ parte, divini promissi, aut Fæderis
Icona impressam videas, *Cognovit Domi-
nus qui sunt ejus*] Fideles scilicet servos
Deus nunquam non agniturus, tutaturus
& remuneraturus est, nullo non gratiarum
spiritus sui imbre perfusus; Ex alterâ
Officii Nostri imago exertē, sed summa-
tim, & ἐν τῷ πρῶ in-scribitur, [*Omnis qui no-
minat*

2.19.

ων τλω
αυτς, κ,
τοια τς

o viro
entior,
ολύσμων
enotet,
pacto,
icut &

30. I.
us aut
omni-
picere,
firmi-
maculo,

i verò
raphe,
æderis
Domi-
servos
aturus
tiarum
alterâ
imma-
ui no-
minat

minat nomen Domini ab iniquitate procul
discedat] Quisquis salutem ab Evange-
lico Fædere quærit, Quisquis Christo
Nomen dedit, Obsequium despondit,
Mercedem a tanto brabeutâ & agonothe-
râ expectat, sciat se severâ, & indispensa-
bili lege teneri, ut improbitati, impurita-
ti, impietati omni nuntium remittat, vi-
tam ^a piè, sobriè, justè instituat, se ab om-
ni ^b Voluntario peccato, ^c a quocunque,
aut Carnis, aut Spiritus, inquinamento
mundandum sollicitè curet, perficiens san-
ctificationem in timore Domini, Deo con-
stanter, & ^d εὐαρίστως serviens cum metu, &
reverentiâ.

^a Tit.2.
12.
^b He.10.
26.
^c 2Cor.7.
1.
Heb. 12.
28.

Seçt. 9. Ab hâc σφραγίδος & διωλίου
σφραγὶς καὶ ἐσχηματισμός, Sigilli, pactique solidi, & sta-
bilis mentione, hic διαρρήσιμος factâ, nolim
persuadere mihi Confirmationis, Obsigna-
tionis, apud Latinos, σφραγίς, ἐπισφραγισμός, a-
pud Græcos, nomina adeo lucidè desumpta
esse, & huic imposita, ut aliunde hauriri
omninò sit impossibile, sicut nec inuncti-
onis aut Chrismatis a phrasi istâ, quâ verè
Christianus dignoscendus proponitur, ὁ
ἐν οὐμιάζων τὸ ὄνομα χριστοῦ, Uncti aut Christi (pro
quo

quo malè vulgatus [*Domini*] reposuit,
pro x̄s, k̄ legens) *nomen nominans.*] Illud
unicum contendo, quod nemo, uti spero,
diffitebitur, clarissimam Antiquissimi
Ritus Effigiem (non tàm fronti signan-
dam, quàm ipsis cordium tabulis inscri-
bendam) si alibi non extaret, ab hoc uno
figillo non incommode peti posse. Ad
hæc enim duo *Confirmationem* institutam
ab initio fuisse, extra dubium pono, 1. ut
nuper baptizati (quos fratrum & fide-
lium titulo Ecclesia semper dignata est)
per Episcopi preces, Charitate, aliisque
Spiritus Sancti donis aucti (quibus, ceu
charagmate per cauterium inusto, ser-
vos suos dignoscendos voluit Christus) de
coetero, spes bonas nutrant, pro certo
habentes Deum, suos, seu famulos, seu
discipulos efficaciter agniturum, solido &
paterno amore amplexurum, nec unquam,
nisi prius deseratur, deserturum; idque
non obscure testari sigilli chirographo
divino affixi Epigraphen, ex superiore
parte, *Cognovit Deus qui sunt ejus.* 2.
Ut professio, & abrenunciatio semel in
baptismo facta, non jam, ut in infantiâ per
sponsores,

sponsores, sed ore proprio Novitii iterata, Deo, Angelis, Episcopo, & frequenti cætu, inspectantibus & contestantibus, hoc tam sacrosancto & verendo ritu solenniter firmaretur, nec jam temerè, aut impunè violari posse putaretur, quod tantâ cum pompâ & Cæremoniâ ratum & fixum fuit: Illud quasi de cælo clarè buccinante, & tonante *Corazido* facie alterâ, *Discedat ab iniquitate omnis qui nominat nomen Christi.*

Sec. 10. Hæc certè, si, quàm sanctè & prudenter in Ecclesiâ Christi (seu per Apostolos ipsos, seu, ad eorum Exemplar, per Apostolicos viros, ipsorum Cathedrâ & potestatis successores) ordinata sunt, tam piè & reverenter, & constanter à Prælati adhiberentur, aliis insuper, loco et ordine suo, *Militiæ Ecclesiasticæ telis*, in subsidium, quotiescunque res postulaverit, vocatis; si in infantiâ baptizati, statimq; ubi adoleverint, Catechesi, & dilucidâ voti baptismalis & Universæ Fidei capitum explicatione imbuti, ad Episcopum demum *in* *con-* *so-* *chi* positum, nec honore magis, quàm morum sanctitate omnibus prælucentem a singularum Parochiarum Rectoribus adducendi curarentur, manuque, & benedictione ejus, ut & monitis, & interminatione paternis, ad solennem *ὁμολογι-*

et & ἡτοιμασθῆναι, *professionis & abrenuncia-*
tionis confirmationem admitterentur, sub his
 tantum auspiciis ad mensam Domini aspirare
 permitti; depellendi insuper, & potestate *clavi-*
^{a Gal.} ^{6.1.} *um* ligandi, & privilegiis discipulorum interdi-
 cendi, & abstinendi, quoties ^a *præoccupati in de-*
^{b Heb.} ^{10.26} *lictio aliquo deprehenderentur*, aut *voluntaria*
 prævaricationis rei peragerentur, sola genui-
 næ & solidæ resipiscentiæ tabulâ ab hujusce-
 modi Naufragio redimendi, aut eripiendi, si, in-
 quam, hâc non tetricâ, sed severâ lege, nec ad
 inanem, & præfulgidam pompam, sed ad solen-
 nem, & statam cum nequitiiis pugnam, compa-
 ratâ, in Christi Castris mereri, & proficere con-
 suesceremus Christiani, vix dici, aut concipi po-
 test, quàm uberem & felicem messem ex hâc
 femente, & Culturâ, qualem Contra Carnem
 & Satanam victoriam, quæ trophæa ab his *mi-*
litia Apostolica telis non carnalibus & infir-
mis, sed potentibus Deo & πρὸς κατὰρξιν ὀχυρωμέ-
των apprimè idoneis, expectari fas esset, cum
 spretis jamdiu his politia nostræ *υποδοξίας*, &
 aut universim in desuetudinem abeuntibus, aut
 ad inanem tantum pietatis *μορρωσιν* compositis,
 & in meram tandem operis, ut ajunt, operati
^{a De} ^{Rep.} ^{Eccle.} ^{l.v.c.} ^{12.n.} ^{24.} *umbram degenerantibus, aut (quod adhuc pe-*
jus) ad lucrum, & avaritiam (ut ^a Spalatensis que-
ritur)

ritur) converſis, Eccleſiam hodie in Eccleſiâ;
ſervos in familiâ Dei, Dicipulos Chriſti inter
Chriſtianos, fruſtra requiramus, nec quicquam
pium aut ſanctum, præter Umbram & No-
men, inter candidatos Pietatis, reperiamus.

ſect. 11. Ut ex hoc profundo animarum tor-
pore Evigilet aliquando Chriſtianus Orbis, ut
a tenebris pluſquam Cimmeriis aut Ægyptiis,
ad aliquem Crepuſculi ſaltem, ſi non lucis gra-
dum aſpiret, viſum eſt his pauculis ſupinum &
ſomnolentum Sæculum inquietare; & in hunc
finem, Sacrum *Confirmationis* ritum, Eccleſiæ
Antiquæ ſatis cognitum, ut ut in modernâ,
contemtui habitum, adeoque aut in aerem, aut
in umbram abeuntem, tandemque à *Doctiſſi-
mo Dallao* inter meras baptiſmi Cæremonias
numerari juffum, hoc breviculo Commétario,
ſi non in integrum vindicare, ſaltem ex cineri-
bus, quibus opprimi, & ſepeliri videtur, ſuſci-
tare & ἀναζωπυρεῖν, aliisſque, quorum intereſt,
præferre facem, aut viam aperire, ut cujus adeo
damnoſum, & lugendū neglectum experimur,
ab eo ad genuinos uſus evocato, pari gradu fe-
lices ſucceſſus, & res lætas invicem fortiamur.

ſect. 12. At & præter hos inſignes & planè
divinos Confirmationis uſus, aliud eſt (ut id o-
biter notem) non infimi Ordinis beneficium, ad
Eccleſiæ

Ecclesiæ Concordiam, & pacem imprimis spectans, quo scilicet *Anabaptistis*, & *Antipadobaptistis*, fatalibus, & Epidemiis Occidentis nostri (nec hujus tantum sæculi) pestibus, Zizaniis quidem illis, quæ in Agro Reformationis juratissimus Pacis, puritatis, & antiquitatis hostis seminanda curavit, ora in omne ævum obstruantur. Nec enim vel minimā Argumenti Umbrā supresse, quā adversus Infantium tinctionē, aut pro baptisimi scēl adhibiti iterationē, contra perpetuū Ecclesiæ dogma, & praxim novatores militent, quæ non hoc uno *confirmationis* Ritu, in subsidiū Baptismi instituto (si, quemadmodū ad quævis Lavacri *σφαλισμα* redimenda, aut defectus supplendos opportunē paratur, sic à Pastoribus Ecclesiæ legitimē, & diligenter fuerit adhibita) tanquam Clypeo, aut potius panyolā repelli possit. Id semel, & *επαίρη*; paucis notasse, Cordato Lectori satis erit.

Seēt. 13. Det Deus, ut quæ sunt Pacis & sobrietatis, quæ non ad lites seminandas, sed sopiendas, nec ad *καταίρεσιν*, sed *οικοδομίαν* apprimē conducunt, sollicitē, & gnavitēr curemus omnes, nec per *novitatem* dogmatum, sed morum, ad *Hierosolymam supernam* & *Novam*, ad ^b *Manna absconditum*, *Calculum candidum*, eique inscriptum *nomen novum*, tandemque ad vere Olympium *ἱερὸν ὄλεον ἀθάλον*, *immarcescibilem Coronam*, Cæleste bravium aspiremus.

D E
C O N F I R M A T I O N E ,

Sive Benedictione post Baptismum solenni, per Impositionem Manuum Episcopi celebratâ.

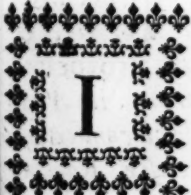
C A P U T P R I M U M .

Brevicula Defensio Authoris, Johanni Dal-
læo , & Samueli Maresio, opposita.

S E C T . I .

*Dallæi Disputatio de Confirmatione, Loci duo ex
Hilario Sardo. Hammondi Commation uni-
cum in Dissertationibus contra Da: Blondel-
lam in jus vocatum. Rêi gestæ Historia.*

 *Obannes Dalleus , vir Doctissi-
mus, in Disputationis , quam de
duobus ex unctione Latinorum
Sacramentis nuper edidit, par-
te primâ, de Confirmatione L. 11. P. 218.
Cap. 18. Cum Græcorum Cbris-
mationem à Latinorum Confirmatione sollicitè di-*

C

stin-

stinguendam curasset, eo fretus argumento, quod hæc unctio apud Græcos a Presbytero & nunc ministratur, & semper olim ministrata sit, Cum Latinorum Chrismationem non ab alio, quàm ab Episcopo conferri fas sit, Missis tribus primis Christianorum sæculis, ex quibus ostendisse se putat, hæc Officii sacerdotalis partes nusquam ita dispersitas, ut Presbytero cū Baptizare licuerit, consignare non liceret, ac ne vestigiū quidē huiusmodi discrimini apud ullam Ecclesie partem posse deprehendi; Missis itidem Firmiliani supra ab ipso descriptis verbis, quibus eum in genere affirmantem suggerit, Majores natu (id est, ait ille, Presbyteros) nullo habito Episcopum inter & Presbyterum discrimine, Baptizandi, & manum imponendi possidere potestatem; Missis etiam Eliberitanæ Synodi Canone, ex quo se supra demonstrasse Commemorat. Latinos ipsos Presbyteros manum imposuisse Baptizatis, nedum ut eos Chrismare non potuisse putemus. Missis denique (id est) leviter tactis) Græcis, quos etiam post Sylvestri tempora (id est, post an: D. 335.) Eundem usum constanter tenuisse, clarum esse pronunciat: Tandem se, post tot velitationes, ad prælium accingit, ad disertum eā de re hominis Latini, & quidem vetustissimi, testimonium provocans, Scriptoris scilicet Commentariorum in Paulum, qui Ambrosii quidem nomine circumfertur, verisimilius tamen Hilarius Ecclesie Romanæ Diaconus esse putatur. Hic enim cum ab an-

Dom.

Dom: 354. Florere cæperit, facile potuit ad Damasi, sub quo ipse se testatur scribere, ætatem pervenire. De Ecclesiâ certe Alexandrinâ, P. 220. Nobilissimo illo Græcanicæ membro, hæc habet Author ille, quisquis tandem sit, Denique apud Ægyptum Presbyteri consignant, ubi præsens non sit Episcopus. Idem quoque (inquit Dallæus) testatur Scriptor ille Quest. in vet. & Nov. Test. siue is sit supra nominatus in Paulum Commentator (quod placet Aurelio) siue alius, In Alexandriâ (inquit) & per totam Ægyptum, si desit Episcopus, consecrat Presbyter.]

§. 2. In istis dum versatur Dallæus, commemorare voluit, quod nuper attentaverit Vir Doctus ex Angliâ Hen: Hammond de jure Episcopat. Diss. III. Ubi duobus viris summis Salmasio & Blondello *ἀγασίας* exprobravit, ipse fidenter asseverans Consignationis (apud Ambrosiastrium) vocabulo solam Eucharistiæ Consecrationem significari, idque ex alterius de Questionibus Scriptoris loco satis constare dicentis.]

P. 162.

§. 3. Sic quidem Dallæus. Ego, licet Curis istis sanè dia sepositis; nullum, post lustrum alterum, a Blondelli aut Salmasii manibus, placide quiescentibus, aut periculum metuens, aut inimicitias expectans, ad aliam palestram me, nec invitum, trahi passus fuerim, in quâ fortunæ Reformatæ Angliæ magis magisque indies videbantur positæ, quam primum tamen me, sic inopinato, at articulate, a viro Doctissimo in arenam

nam evocatum animadverterem, nolui quidem aut detrectare pugnam, aut ad eam tardus accedere videri, sed quicquid esset, seu mihi, seu Dallæo veritas faveret, dum ille *Consecrationis* vocem ad *Consignationem*, Ego è contra *consignationis* potius ad *consecrationem* trahendam contenderem (uterque pro indubitato supponens *Hilarium* hunc geminis locis *unum idemque* affirmasse) candide & breviter experiri, paucissimis interim rem omnem ab initio resumendam & exordiendam existimans, quo faciliori compendio interveniat æquus Lector, deque hâc Causa sententiam ferat.

§. 4. Ante annos octo mihi cum Doctissimo D. Blondello, & Salmasio, de *Episcopatus* juribus, res fuit. Inter alia vero, Duo erant quæ D. Blondellus, in suâ, pro *sententiâ Hieronymi, de Episcopis & Presbyteris, Apologiâ*, Causæ suæ imprimis favere censuit, ex viri non ita Magni Nominis, *Hilarii* (ut putat) *Sardi*, hujus, de quo nunc lis est, Scriptis, sub *Ambrosii & Chrysostomi* Larvâ fallentibus, desumpta. Hic certe, si *Hilarius* sit (nec enim de *Umbra* nomine cuiquam litem movebo) in *Commentario in Epistolas Paulinas*, & ad *Eph. IV.* Post alia multa, Centunculi in modum, consarcinata, conclusit, verbis a Dallæo allatis [Denique apud *Ægyptum Presbyteri consignant, si presens non sit Episcopus*] ut & in alio opere, *Questionum scilicet in vetus & novum Testamentum*, *Quest. 101.* Cum in

in iisdem esset, hanc antedictorum rationem subjungit [Nam in Alexandria & per totam Ægyptum, si desit Episcopus, Consecrat Presbyter.] His geminis locis ad partes suas vocatis, ex priori sic infert Blondellus, Ergo eadem (naturâ suâ) utrorumque [Episcoporum scilicet & Presbyterorum] potestas est, sive enim Consignationis nomine Baptizatorum Confirmationem, sive Pœnitentium (impositione manuum signatam) benedictionem, sive ordinandorum consecrationem denotari velis, eodem res recidit: Ad totum scilicet Presbyterium (qualiscunque illa sit) jure Divini pertinet. Ex posteriori autem sic, Samaritanos Petrus & Johannes (si Hilarii Nostri ductum sequamur) quia Sacerdotes & qua Sacerdotes Confirmarunt, passimque per Ægyptum absentibus Episcopis Presbyteri consecraverunt, Quod sive de Eucharistiae consecratione, sive de Chrismatione de ordinationibus sacris, interpretari placet, perinde est.]

P. 57.
Sollicitus.

§. 5. Ego cum adversus eum & Alios, Episcoporum jura vindicanda susceperem, non nisi ad Scripturas, & Primævam Antiquitatem, de quibus præcipue cum adversariis lis erat, provocandum duxi, nec certe, aut ad Ambrosium, aut Chrysostomum, multo minus ad Sardum, nullius in Ecclesiâ Dei, aut nominis aut æstimationis homuncionem, Diaconum quippe Larvatum, Disputationis filum deducendum putavi. Interim ἐν παρόδῳ, & aliud plane agens, cum de Eucharistiâ

charistiâ, Tertulliani ævo, non nisi de *Præsidentium*, id est, Episcoporum manu sumendâ sermo incidisset, ut & de dandi Baptismum jure, quod habuit *summus sacerdos*, dein *Presbyteri & Diaconi*, non tamen sine *Episcopi Auctoritate*, posteriore *Pseudambrosii* locum (non quod post tot, & tanta *Apostolicorum Canonum*, *Ignatii*, *Justini*, *Concilii Laodicensi*, *Tertulliano* ὁμοψύχων, nomina, istis suppetiis opus esset, sed tantum ut cunilum auferem) *Coronidis* loco adjeci, ex eo concludi ratus, per omnia *Primævæ Antiquitatis Sæcula Eucharistiæ Consecrandæ auctoritatem* nemini, præterquam *Episcopo*, *Canonice competiisse*, dein vero *Presbyteris*, quibus *Episcopus eam largitus sit*. At & istis (ne quid diffitear) minus contentus, ex hoc insuper *Testimonio Blondelli & Salmasii* ἀρεσκίας obiter perstringendam duxi, quod in altero hujus *Authoris* loco, ab utroque laudato, de *Presbyteris apud Ægyptum*, si *præsens non sit Episcopus*, *Consignantibus*, aut *Confirmationem Baptisatorum*, aut *Pœnitentium benedictionem*, aut *ordinandorum Consecrationem* hac *Obsignandi* voce denotari affirmarent, quam ex antedicto loco ad solam *Eucharistiæ Consecrationem* pertinere arbitrabar, adjiciens [*illud satis constare.*]

§. 6. Quid in hoc *Commate* minus ad rei ἀρεσκίας limatum sit, quantum, aut potius quantillum *ἁγία πνεύματος* recudendum monuerint, & quam plane nihil ex

fidem-
fermo
quod
Dia-
po-
d post
Igna-
uliano
effet,
onidis
omnia
Con-
m E.
resby-
& istis
oc in-
-
o hu-
Pres-
disco-
apti-
ut or-
voce
loco
berti-
e.]
ad
aut
den-
l ex
co

eo aut *Blondelli de Ordinatione*, aut *Dallæi de Confirmatione* hypothefi accrefcat, mox fu-
fius monftraturus fum: fufficiat interim, ut ab
his Carceribus ordiatur concertatio noſtra, ſeu
potius Defenſio mea, quam viro Doctiſſimo &
Contribulis ſui exiſtimationis Studioſiſſimo, &
de me, ſi cum altero illo Presbyteranæ cauſæ af-
ſertore conferatur, optime merito, debere me
ſentio:

SECT. II.

*Digreſſio de Mareſii intempeſtivâ bile. Illi quid
regerendum. De Antichriſto. Sitne inter fu-
turi Chriſti adventus Prodromos expeſciendus.
Episcopi Wigornienſis ſententia de Paſtorum
ambitione.*

§. 1. **A**lter is eſt *Samuel Mareſius*, Profeſſor
Groningenſis, nemini, credo, inaudi-
tus, qui *Dallæum* ipſum, libro integro, ſatis
acriter invaſit, nec umbris parcendum ratus,
in *Blondello*, inter alia nonnulla, etiam de
deſertâ contra *D. Hammondum* ſuâ ipſius cau-
ſâ pro ſententiâ *Hieronimi de Presbyteris* diem
dixit.

*Mareſ.
in ing.
part. I.
pag. 70.*

§. 2. Hic ergo Magnus, poſt denatum *Blon-
delum*, Presbyterianorum Athleta, ſeu *μαχι-
μου*

Exam.
Theol.

μΘ □ אִישׁ הַבְּנִי (τὸν δύναντον αὐτῶν vertunt LXXII, נְבִרָא מְבִי הוּן *Chaldaeus*) cum nuper ex fervore magni animi, *Hierarchiam* nostram, totam (si novo *Aruspici*, sic ex extis hariolanti, credimus) *labascentem* pro virili prosternere, ipsoque Reverendi *Præsulis Wigorniensis*, *Dionoris Prydeaux*, cineres debellare statueret, nihil antiquius habuit, quam ut *Hammondum* una in *Triumpho* & *Prædæ* partem duceret.

§. 3. Hunc in Disputationis suæ limine, pro tribunali sistendum curat, & dicto citius, furiosum pronunciat, ligat, flagrisque, ut bonum Presbyterum decuit, proscindit [Eo, inquit, furoris Hic Hammond processit, ut causam Papæ ex professo propugnet, eumque neget esse Anti-Christum, aut illi convenire vaticinium Pauli quod extat. 11. *Thef.* 2.]

§. 4. Huic certe tam diræ sententiæ nihil erat (coactus, sed & lubens fateor) quod ego miser opponerem, nihil quod Lictori meo contra-mitterem aut hiscerem, nihil quod (non tam pugili, sed Triumphatori) regerendum putarem, præter illud *Pythagoræ*, πῦρ σιδήρεω μὴ σκαλεῖσθαι, geminos quippe furores nullatenus esse committendos. Suadente itidem *Θεοφύλω Martyre*, *Ignatio*, *Hierarchicorum Patrono*, τῶς παροξυσμῶς ἐμλεγχαῖς πῶσθαι. ©

§. 5. Huic ergo tam consulto & tempestivo Monitori obsecundandum decrevi, ac quoniam, quæ sint illa *molliora tempora fandi*, si quando *Marcio*

Maresio accidunt, plane ignoravi, visum est mihi, mollissimo ei silentio litare, & præ omnibus ambitiosorum fascinis, Novatorum lenociniis, Apostolicum illud imprimis meditari, & intimo pectore haurire, & fovere, φιλοπονησαι η̄ σου χαζειν.

§. 6. Fieri tamen potest (spero certe) ut tandem post biennii integri moram Professoris bilis paulum deferbuerit. Quia in re, si falsus non sum, non diffido me illi paucis persuasurum, qui Papam nunquam nominaverit, illum nondum causam ejus ex professo propugnasse, nec certe omnes, qui Papicolas argumentis, malunt, quam convitiis, superare, statim ad Anticyras relegandos, aut helleboro proluendos esse.

§. 7. At summum esse hoc piaculum clamat Maresius, ei tamē, ut & universo Hierarchicorum veneno paratum antidotum, divino plane consilio; E contrario enim Dn: Prideauxium ex professo disputare, præter Papam, ante ultimum Christi adventum non esse expectandum alium Antichristum, idque non sine justo Dei Judicio evenisse, ut scilicet, duo Hierarchica Turris vindices inter se committerentur.

§. 8. Verum, dic fodes, Mi Maresi, quis eam oculis tuis obduxit nebulam, ut qui de Pauli synchronis, Pauli verba intelligenda putavit, is de Ultimi adhuc futuri ejus Adventus prodromis ea intellexisse tibi videretur? Certe si, cum μυσή-
ειον ἀνομιᾶς ἡδὴ, sub Apostoli αἰνο, ἐνεργῶν, ut
& Antichristi definitionem, quod sit ὁ ἀπὸ τοῦ

I Joh. II.

22.

Ibid. v.

18.

τὸν

τὸν πατέρα, καὶ τὸν υἱὸν, & alia multa τῆς ἐσχάτης
 ὥρας indicia seu γνωστώματα, imprimis vero illud,
 ὅτι ὁ Ἀντίχριστος ἔρχεται, καὶ οὖν Ἀντίχριστοι πολλοὶ γε-
 γόνασιν, de Simone (si ipsi credamus) summo Deo
 (si Patribus) Satanae primogenito, de spurcissimis
 ejus Affectis ἡδοναῖς Gnosticis interpretanda
 duxerim; si, inquam, hæc omnia eo modo prius
 interpretatus, post mutato quasi consilio, meique
 plane dissimilis, ac παρορριζών, eadem ante ul-
 timum & adhuc futurum Christi adventum
 expectanda docerem, si Judæos de Eliâ suo som-
 niantes Evigilare juberem, & pro Eliâ Simonem
 prætolari, Effet. cur Jra Professoris etiam vehe-
 mentius in me insurgeret, effet cur me in amen-
 tiam & insaniam usque prolapsus clamaret, effet
 denique cur me cum Reverendo Præsule Com-
 mitti, idque (quia Hierophantæ nostro sic pla-
 cuit) ex justo Dei judicio contigisse agnoscerem.

§. 9. Verum non sunt hæc mea, sed Maresii
 visa, qui errore non dissimili, affixum ad nomen
 Papæ Acrostichum. [Pastorum Ambitio Peperit
 Antichristum] ex præliminari Reverendi Præsulis
 Epistola allatum, in totius causæ ejus præjudicium
 trabendum putavit, satis quidem, ἀτόπως. Siqui-
 dem, tametsi Acrostichon hoc vel de cælo lap-
 sum daremus, atque ob id summam ei fidem de-
 beri, nulla tamen cogit necessitas, ut quod Au-
 thor ejus de Pastoribus prophetavit, de Præsuli-
 bus intelligatur: Præsertim cum quod in depictâ
 tabulâ se puerum vidisse narrat Præsul, ipse jam
 senex,

senex, & ad Tribunal Christi statim sistendus, non de aliis, quā *Maresianis Pastoribus* (*Presbyteri* ni fallor, sunt hi) interpretandum duxisset. De illis nempe, ante omnes mortales, verbis immediate subiectis (si ea vidisset, aut nos videre voluisset *Maresius*) pronunciavit *ὁ Μάρης*, *Dominari volunt*, nemo ut oportet obtemperare; sic ut tandem fiat, hoc non gladio *Oris*, sed *Ore Gladii* decidendum Problema, *An suprematus Papalis habeatur potius Antichristianus, quā Presbyterialis & enthusiasticus.*]

*Ep. Ded.
ad Fasci-
cul. con-
trov. 21.*

§. 10. Miminerit, obsecro, Problema illud *Hammondi* non esse, qui ut nullos in *Pauli Epistolis Presbyteros* secundarios invenisse se proficitur, sic in hodierno ipsorum consistorio *Antichristum* *Paulo* *ὁ ὕψιστος* non potuit quærivisse. Sed accidere illud viris doctis & bonis, ut quos vehementius averfantur, iis pessima quæque omniuntur. Quod superest, valeat bonus Professor, & ab homine furioso sibi mentem bonam, & optima quæque voveri patiatur, nec aliud, fervidioribus monitiis suis responsum expectet.

SECT. III.

S E C T. III.

*Concessio Dallæi quàm opportune Hammondo sub-
venerit. Oppositio prima Dallæi. Responsio no-
stra. Non omnia vidit Blondellus, imo nec Dal-
leus. Locus Firmiliani de Episcopis ad Presby-
teros detortus. Eucharistiæ consecratio Presby-
teris, nisi absente Episcopo, olim non compete-
bat. Testimonia Canonis Apostolici, Ignatii, Canonis
Laodiceni, Justinii, Tertulliani, Firmiliani, Pa-
ciani, Hieronymi, Dallæi. Blondelli concessio, La-
byrintus, Consignationis vox ambigua. Mende
in Sardi Commentario.*

§. 1. **V**ERUM *Dallæo*, venerando seni, alia vi-
ctima, nec ea plane ἀδύνατον, pa-
randa est: Nec certe aut *Blondello*, aut *Salmasio*,
aut cuivis mortalium tantillam injuriam fecisse
me patior, paratus, si quid errasse me compe-
rio, veniam deprecari, eamque in gratiam, com-
mation integrum, cum viro optimo (breviter, si
id fieri posset) ad in eundem revocare.

§. 2. Et certe cum omnia pensiculatus libra-
verim, me vix, aut ne vix quidem, a lapsu aliquo
liberandum deprehendi, nisi idem, qui me lap-
sum monuit, *Dallæus* sublevasset. De consecra-
tione non est quod quicquam immutem, aut re-
cudam, de *Consignatione* certe aliter me sentire
faterer, nisi *Dallæus*, cui id maxime interest, lu-
benter concederet, id sane verum esse (si illi cre-
dimus)

dimus) quod a me ponebatur, eandem esse utriusque loci rationem, nam & rem, & verborum germanitatem id satis docere, & eundem esse utriusque loci scriptorem, multa suadere.

Quod cum nec postulanti mihi Doctissimus Monitor Meus, tam pronus largiatur, non diffido me ipsi persuasurum, & ex ipsa Blondelli sententiâ, & suâ, recte & irrefragabiliter procedere, quicquid isto Dissertationum Commate contra Blondellum, proposui: Si enim quod de Presbytero Consecrante dixit Sardus, revera de Eucharistiae consecratione intelligendum sit, nihilque, ipsis fatentibus, per Consignationem Sardus voluerit, quod non idem vocabulo consecrandi intellexerat, non aliis causa mea suppetiis indigebit, quam quas ipsi mihi Adversarii opportune, & liberaliter largiti sunt.

§. 3. Hæc statim fusius monstraturus sum, singula interim, quo ille proposuit ordine, distinctius prosecuturus.

§. 4. Et primo hoc sibi mirabile videri affirmat, quod rem, quæ, si isti Theologo crediturus sit, satis constat, constare tamen non viderint, non modo Salmasius & Blondellus, Nostrorum Eruditissimi, sed etiam Sirmondus & P. Aurelius, Adversariorum fere Coryphæi.

§. 5. At Respondeo, Primo, (omissis Sirmondo & Aurelio, quibuscum nullum mihi negotium erat, & Oratione ad Blondellum, & Salmasium, quibuscum universa Res mea agebatur, conversat)

sa) illud equidem nimis *constare*, non omnia seu vidisse, seu agnovisse viros illos, licet vere perspicacissimos. Multa quippe eos sedulo conquississe, & coacervasse, quæ ὁπῶς suæ quovis modo prodesse, infinita celasse, vel omisisse, quæ officere videbantur. Horum non exiguos manipulos, sed messem integram *Dissertationes istæ de Episcopatus Juribus*, contra eorum sententiam lucubratæ lectoribus æquis proposuerunt, nec est quod hic spicæ sublegantur.

P. 154.

Inter
Cyp.
Ep. 75.

§. 6. Imo nec *Dallæus* ipse, licet oculatissimus, in iis quæ alibi *Blondello* addidit, & in hoc ipso capite nobis recudit, id quod cuivis attento facile constaret, perspexisse videtur. Cum enim *Firmiliani* locum de Hæreticis baptizantibus (ut dictum est) proponat, *presidere in Ecclesiâ Majores Natu affirmantis*, qui & baptizandi & manum imponendi & ordinandi possident potestatem, & per *Majores Natu*, non solos *Episcopos*, sed unâ cum iis *Presbyteros* proprie sic dictos intelligi jubeat, palam est de *Episcopis ἱδῶς* locutum esse *Firmilianum*. Sic enim post paucula sequitur in ea ipsa epistola, nisi si his *Episcopis*, de quibus nunc, minor fuit *Paulus* (vides *Episcopos* diserte nunc dici, quos modo *maiores natu* nuncupaverat) ut hi quidem possint per solam manus impositionem venientibus hæreticis dare *Spiritum Sanctum*.] Et iterum, Nos etiam illos, quos hi, qui prius in *Ecclesiâ Catholica* *Episcopi* fuerunt, & postmodum sibi potestatem *Clericæ Ordinationis* assumentes baptiza-

P. 155.
& pag.
218.

baptizaverant, pro non baptizatis habendos iudicavimus.] Id fufius monftrari poffet, nifi res ipfa, & univerfa Epiftolæ ſeries loqueretur.

§. 7. *Secundo* etiam refpondeo, nedum illud prodigii effeſſi, qui ad illa ſingula, quarum auxilio interpretationem noſtram concinnavimus, animum non adverterint, illi ea omnia non perſpexerint, quæ aliis quibuſque, perſpicillis iſtis uti dignantibus redduntur perſpectiſſima. Nos certe locum iſtum de *Presbytero conſignante* ambiguum & obſcurum, ex alio ejuſdem Authoris luculento, & (ſi *Dallæo* ipſi credamus) plane cognato, ubi diſerte *conſecratio* reſoſita eſt, explicandum cenſuimus; ſimulque praxim antiquam *Alexandrinam* aut *Ægyptiacam*, de *Presbyteris*, non niſi cum deeſſet *Episcopuſ Euchariftiam conſecrantibus*, *Ambroſiaſtro* noſtro memoratam, & ſive ex *Canone vetuſto*, ſeu tantum ex more iſtius *Eccleſiæ* obtinentem, Ex *Canonibus* totius *Eccleſiæ* antiquiſſimis, primorumque *Patrum* dictis huc pertinentibus, imò ex ſynchronis, & ætatem Authoris huius (quiſquis ille fuit, ſeu *Hilariuſ Diaconuſ*, ſeu quiſ aliuſ, circa medium ſæculi quarti; paulo ante *Damaſi* *Episcopatuſ*) proxime attingentibus, dilucidare conati ſumus.

§. 8. Nempe ex *Canone* imprimis *Apoſtolico* rum *XL*, omnia *Episcopis* concedente, ſic ut nihil omnino ἀνεὺ γνώμης τῶ Ἐπὶσκοπῶν ἐπιτελεῖν ſine *Episcopuſ ſententiâ* facere *Presbyteris* liceat. Concinente plane *Ignatio*, *Ep. ad Smyrnenſeſ*. Μὴδὶς

χρῆται

χωρὶς ἐπισκόπου πρᾶσσει τῶν ἀνγκόνων εἰς τὴν
 ἐκκλησίαν, Nemo sine Episcopo quicquam eorum, quæ
 ad Ecclesiam pertinent, faciat. Ut & Laodicensi
 Canone LVI. (An. Chr. CCCCLXIV, tribus
 tantum ante Damasi Papatum annis, cui Ambro-
 siasirum Nostrium ὁμῶς recte statuit Blondellus)
 τῶς πρεσβυτέρους μηδὲν περὶ τῶν ἀνὰ γνῶμης τῆς Ἐ-
 πισκόπου Presbyteri nihil agant sine sententiâ Epis-
 copi. Dein ex eodem Ignatio de Eucharistiâ di-
 fert decernente, ad eosdem Smyrnenses, ἐκείνη
 βεβαία εὐχαριστία ὑγιαίνει ἢ ὑπὸ Ἐπισκόπου ἔσται, ἢ ὅ-
 ἂν αὐτὸς ἐπιστήσῃ. Illa firma Eucharistia existi-
 metur, quæ vel ab Episcopo sit, vel ab eo cui ab
 Episcopo commissæ est. Et, ἐκ ἐξόντων χωρὶς τῆς
 Ἐπισκόπου οὐκ ἐπιτρέψκειν, ἀλλ' ὅταν ἐκείνῳ δοκῇ, ἵνα
 ἀσφαλὲς ἢ καὶ βέβαιον &c. Non licet sine Episcopo
 offerre, sed cum illi videatur, ut tuta & firma sit
 &c. Justino itidem Martyre, sub finem sæculi se-
 cundi, & Tertulliano, sub initium Tertii, idem
 affirmantibus, Non de aliorum (ait hic de Co-
 mil:) quam de presidentium manu (πρεσβυτέρων, ait
 ille, Apol. 2.) Eucharistiam sumimus (quos alibi
 summos sacerdotes, & Episcopos dici satis certum
 est.) Quibus illud Firmiliani modo prolatum,
 satis concinit, in Ecclesiâ præsidere Majores Nati
 (hoc est, ut ostendimus, Episcopos) & baptizandi,
 & manum imponendi & Ordinandi potestatem pos-
 sidere. Cui & par illud Paciani est: Ser: de Bapt:
 Lavacro peccata purgantur, Chrismate Spiritus
 super-

superfunditur, utraque vero ista manu & ore Antistitis inpetramus. Quibus & illud Hieronomi addi potest, qui licet eminentem & exortem Episcopi potestatem non Christo sed hominibus imputet, eam tamen ita Episcopis dari affirmat (*adversus Lucifer:*) ut sine Chrismate & Episcopi iussione, neque Presbyter, neque Diaconus jus habeat baptizandi.

§. 9. Placet hic ipsum de Temporibus, ex quibus prælatus Presbyteris Episcopus, fatentem audire: *Obtinuit, inquit, ut non Chrismare, non baptizare, non penitentem reconciliare, ne usitatissima quidem & infima ordinis sui Ministeria, si ad esset Episcopus, invadere vel attingere, nisi eo imperante, annuente, auderent Presbyteri.*] Rectissime quidem, modo advertisset ab Apostolicorum Canone, ab ipsius Ignatii ævo, hoc argumentum simulque *κελήνη* non inane aut fallax, quod Episcoporum prærogativam stabiliat, eosque Presbyteris quibuscunque longo intervallo antecessisse testetur, nobis descendisse.

§. 10. Hæc cum ita se habeant, simulque omnibus in Confessio sit, *Consecrandi* vocem de Eucharistie confectio solenniter omni ævo Usurpatam esse; quis quæsumus dubitandi locus superest, quin hæc Ambrosiastri sententia, quæ consecrationem diserte nominat, de Eucharistiâ intelligi posset, quam nondum in Ægypto, si huic Authori credamus, conficiebat Presbyter, nisi aut abfuerit aut defuerit Episcopus.

§. 11. *Blondellum* hic ipsum audiamus, Cujus hæc verba sunt. *Passim per Ægyptum absentibus Episcopis Presbyteri consecravere, quod sive de Eucharistiæ Consecratione, sive de Chrismatione, sive de Ordinationibus sacris interpretari placeat, perinde est.*]

§. 12. Nos igitur, ne longi simus, de tribus unum eligimus, & quandoquidem ipse affirmaverit, quodcunque horum placuerit, *perinde esse, bonâ cum veniâ Doctissimi viri, quia maxime placuit, Consecrationem ibi loci de Consecratione Eucharistiæ Exponendam esse diximus. Quod si nobis poscentibus (si non nostri, saltem Blondelli Clientis sui gratiâ) largiturus sit Dallæus, necesse erit in eandem nobiscum sententiam festinet, de altero Ambrosiastri hujus loco, [Apud Ægyptum Presbyteri consignant, si præsens non sit Episcopus] eumque de Consecratione Eucharistiæ interpretandum statuatur. Illud quippe a Vir Doctissimus, ut præmonui, libenter agnoscit, Eandem utriusque loci rationem esse, & consecrationem unius, alterius consignationem esse.] Nullum sane hic (si quid video) effugium patet, nisi illud quod candidè, & liberaliter, sed ut causæ suæ prodeffet, largitus est Blondellus [Consecrationem scil. pro Eucharistiæ Consecratione accipi posse] ex ejusdem denuò Causæ necessitatibus retractetur, & plane negetur. Quod si fiat, agnoscet æquus Arbiter hoc esse, si quid aliud, ὑποβίτην δαδόναι.*

a Dall. de
confirm.
P. 220.

§. 13. Illud interim, *Tertio*, observatu non in-

indignum accidit, in quam inextricabilem *Salma-*
sus & *Blondellus*, suarum partium studio, Laby-
 rinthum inciderint; incerti plane, & addubitan-
 tes, an de *Confirmatione baptizatorum*, an de *Pe-*
nitentium benedictione, an de *Ordinandorum con-*
secratione, *Consignatio Sardi* intelligenda sit; Illud
 quippe pronum esse, ut qui a vero aberraverint,
 in varias senritas & sententias dissecantur. Qui-
 bus & illud ad jiciendum est, ex sententiâ *Dallai*,
 inter *Baptismi* ritus *Consignationem* ponendam
 esse. Quâ in re si *Calculus* rectè posuerit, seque-
 tur etiam ex mente ejus *Consecrationem Baptismi*
 ritum esse, quo quidem posito, quis quæsumus
 eam *Presbytero* abjudicaturus est?

§. 14. Mihi interim nihil promptius visum
 est, quam vel vocem satis ambiguam (ipsis faten-
 tibus, qui, tribus propositis sententiis, quæ de-
 mum præferenda est, non statuerunt) a notiori,
 & magis vulgari [*Consecrationis*] (idque ex ip-
 sorum suffragio) explicandam esse, vel levi de-
 mum *Librariorum* mendâ (quales huic *Commen-*
tario non infrequentes subesse a *Aurelius* notavit,
 nec refragatur *Doctissimus* b *Dallæus*) *consignant*]
 hoc in loco, pro [*Consecrant*] in illo repositam
 esse.

a Ait ille
 (Aurel.)
 hoc opus
 præter
 innumeros
 mendos
 &c. Dall.
 de Con-

D 2. SECT. IV.

firm. P. 221.

b De mendis frustra huic invidiam facit *Aurelius*. Vix enim
 quicquam Patrum à mendis immunis est. Dall. Ibid.

S E C T. IV.

Secundæ Dallæi oppositioni respondetur. Consecrandi vox quam generalis, Consignandi specialis.

§. 1. **A**T inquit Vir Doctissimus, Consecrandi vocem generalem esse & maximi ambitus, tam de personis, quam de rebus dictam (Hammondo, ut putat, non negante) consignare angustius esse, nec, quod meminerit, de Eucharistie Consecratione, simpliciter ut hoc loco, usurpatam.]

§. 2. At respondeo, 1. Nec Consecrandi vocem ita generalem esse, nec Consignandi Angustam, ut quicquam exinde Blondello & Salmasio, Clientibus ipsius lucrari possit Dallæus. Nec enim consecrationem apud idoneos Authores pro Confirmatione aut penitentium Benedictione Usurpatam inveniri, nec Consignationem de Ordinationibus, de quibus Hammondo cum Blondello præcipualis erat, dici constat: ut interim de penitentium Benedictione nihil dicamus, quibus nec Consecratio, nec Consignatio competit.

§. 3. Et certe si Hammondus Novus Interpretes audiat, qui, cum mendam subesse credat, ideoque Exemplo non indigeat, Exemplum Nullum attulit in quo consignare diceretur Episcopus, dum Eucharistiam celebraret; Cur non æque, imo magis

gis *Novus Dallæus*, qui Exemplum, cum opus esset, æque non adduxit, in quo consecrare simpliciter dicatur, vel qui, baptizatos confirmat, vel qui penitentibus manuum impositione benedicit?

§. 4. At & eadem hæc recoquit, & fidentius prosequitur. Vir Doctissimus, & cum sit eadem utriusque loci ratio, & unius Consecratio alterius sit consignatio, omnino potius & verius videri statuit, ut id quod generalius est, ex eo interpretemur quod est specialius & magis proprium, quam contra, & consecrare de ob signatione intelligamus, quam ob signationem de eucharistia consecratione, cum Consecrationem quidem Consecrationem & esse & dici omnes confiteantur, Eucharistia Consecrationem dici simpliciter Consecrationem, nemo, ut opinatur, audiverit.

§. 5. At itidem respondeo 1. *Consignandi* vocem non esse specialio rem aut magis propriam, quam sit Consecrationis: Nec vero hic Argumentis opus esse, ipsis quippe *Blondello* & *Salmasio* lubenter fatentibus, qui Consecrationem & Confirmationi & Penitentium benedictioni & Ordinandorum Consecrationi Communem (hoc non est, propriam) posuerunt, Cum tamen Consecratio (de Consecratione Eucharistia & Ordinatione frequenter usurpata) non ita late pateat, nec dum enim (ut dictum est,) exemplum attulit Vir Doctissimus, in quo de Confirmatione, aut penitentium benedictione usurpetur.

§. 6. At 11. Si Consecrari Neophyti dici pos-

sent, cum vel *Chrismate* vel impositione manuum perficiebantur, (quod Causæ suæ prodesse credit (*Dalleus*) quid quæsumus prohibet, quo minus, qui panem in Eucharistiâ signum Crucis, æque ac Catechumenorum fronti in baptismo impresserint, æque itidem, & pari vocis proprietate, *Consignare* dicantur? At Nos (ut dictum est, & mox etiam fusius demonstrabitur) istis auxiliis non indigemus.

§. 7. Obiter hic notari potest, pro *Consignatione*, quæ procliviori *Mendâ* à *Consecratione* degenerare potuit, & frequenter, (ut *Dallæo* placet,) de Baptismi Cæremoniâ usurpatur, *Obsignationem* à viro Doctissimo substitui, (quæ de *ἡπίστροφῃ* in *Confirmatione* ubique usurpatur) quo jure ipse viderit, nec tamen quicquam ei exinde lucri accrevit, nihilo enim probabilius redditur *Consecrationem* simpliciter usurpatam, de *Obsignatione* aut *Confirmatione* intelligendam esse.

S E C T. V.

Tertia Dallæi Oppositio. De Eucharistia per Presbyteros consecratione sub Damasi ævo. Libertas Ægypto peculiaris quænam fuerit? Conclusio hujus litis.

§. 1. **S**UPEREST ut alteri tandem rationi, ex rebus, inquit, ipsis, scilicet: Ex eo quod Ægypto peculiaris sit mos ille, petita respondeamus: sic enim *Dallæus* [ejus Author non modo concedit, sed ipse diserte ponit Presbyteralem Consignandi, absente Episcopo libertatem hic ut rem Commemorari Ægypto peculiarem. At (inquit) potestas Eucharistiam, absente Episcopo, consecrandi Presbyterorum in quibusvis Orbis Christiani Provinciis, etiam Romæ & in toto Occidente Communis; Neque (inquit) puto ullum Christianismi vel Tempus, vel Clima monstrari posse, quo Presbytero non licuerit, extra Episcopi præsentiam, Eucharistiam recte conficere.]

§. 2. At ex antedictis constat, Canone præsertim *Laodicensi*, *Ambrosiastro* recentiore, & *Damaso* plane *συγχωρησας*; Universam Ecclesiæ Administrationem adhuc penes Episcopos mansisse, nec quicquam fecisse Presbyteros *ἐκ τῶν υἱῶν*, sine eorum jussu & mandato, nec dum enim Morem illum *Justiniani*, & *Tertulliani* ævo celebrem, exolevisse, aut de aliorum Eucharistiam, quam de

Præsidentis, aut *Episcopi manu*, aut ex jussu ejus, rite i. e. *Canonicè & ordinariò* sumi consuevisse; *Universæ*, rogo, *Ecclesiæ Codicis Canones* Vir *Doctissimus* consulat, & percurrat; nec quicquam inveniet, quod opponat. Si igitur aut ex *Canone aliquo Alexandrino*, aut ex more saltem per *Ægyptum* universam obtinente, vel defuncto, vel *absente Episcopo*, sine ullâ γνῶμης ejus significatione, *Eucharistiam Presbyteri*, ex auctoritate ordini *Presbyterali* adjunctâ, liberè consecrabant, nil obstat, quin hujus libertatis, ut *Ægypto* peculiaris, nec tamen, nisi cùm deesset *Episcopus*, ad *Presbyteros* *Canonicè* pertinentis, *Ambrosiaster* Noster opportunè mentionem faceret.

§. 3. Videt Jam *Doctissimus Dalleus*, quibus argumentis stabiliri sententiam suam sentiat *Hammondus*, nec adhuc desperet triuissimam vculæ satis notæ expositionem, *Consecrationis* scil, per *Eucharistiæ Consecutionem* explicatæ, non ita novam & inauditam æquis arbitris censi posse: simulque ex eâ, si non meo, saltem ipsius *Dallei* calculo, *Consignationis* Vocem metiendam esse; ni forte proclivi, & facili librariorum errore, hæc pro illâ substituatur, & utrobique [*Consecrat & Consecrant*] non [*Consignant*] reponenda sit.

CAP. II.

*Alia quedam preliminaria de
Blondello, & Dalleo.*

S E C T. I.

*Presbyteralis Ordinationis Exemplum in Colutho
& Ischyrâ, Blondelli hypothefi oppositum. Alex-
andrina synodus Κοινὴ, Sardi honori faventior
Hammondus, quàm Blondellus. De Sardi Com-
mentariis pauca.*

§. 1. **D**E Commate integro, prout in *Differ-*
tationibus propositum est, hæc pati-
cula dicta sunt. Cæterum quia hac in re *ἀε-*
φίας duobus viris summis Blondello, & *Salmasio*
exprobrari (si notasse tantū idque leniter, sit ex-
probrasse) adeo mirandum optimo *Dalleo* vide-
tur, simulque ex his *Ambrosias*ri verbis ab ipso
novum petitur argumentum, quo sub *Consigna-*
tionis titulo *Confirmationem* (ut & *Ordinationem*
Blondellus, & *Salmasius*) *Presbyteris*, non *Episcopis*
solis competere, lectoribus persuadeat; Duo hæc
ingratiam Eruditissimi Viri, ex abundanti ad-
jicere haud gravabor, alterum quod *Blondellum*
& *Salmasium* Clientes, alterum quod ipsum tam
nobilis parisi Advocatum *ισόκλητος* respiciat.

§. 2.

§. 2. Et primò, cum *Blondellus* & *Salmasius*, qui ut Episcoporum *episcopatus* labefactarent, ex hoc *Ambrosiastri* loco causæ suæ suffulciendæ tibicinem aptarunt, in hoc plane consenserint, eo-

a Blondel. dem rem recidere, *a* sive *Consignatione* baptizatorum *Confirmationem*, sive *penitentium benedictionem*, sive *Ordinandorum Consecrationem* denotari velis, eam tamen, qualiscunque sit, seu *Ordinatio*, seu *Confirmatio*, seu *benedictio*, ad *Presbyteros* jure divino pertinere: Annon eo ipso satis testantur

b Tom. I. se *Notissimæ* illius, apud *b Athanasium* aliosque, *Coluthi* & *Ischyre* *Historiæ*, quam uterque satis

c Apol. pro clare vidit, *Blondellus* *c* alibi satis late descripsit, eâque *Patrum* saltem *Canon* derogatum esse agnoscit, aut parum memores, aut de illa nequaquam sollicitos fuisse: Cum in hac ipsa *Ægypti*

p. 168. *primaria metropoli Alexandriâ*, *Coluthus* (non ut in altero *Athanasii* loco *Parisiensis* editio bis, & *Latinus* *Interpres* *P. Nannius* semel legit, *Καθολικὸς*

Catholicus quidam) *Presbyter* *Presbyteros* ordinans & sic (si *Blondello* credamus) *consignans*, graves quidem, at non immeritas temeritatis hujus pœnas dederit, *Καὶ πᾶσι χεῖρ ἀντὶ γέροντος ἀνεστῆ, καὶ πᾶσι οἱ παρ' αὐτοῦ καταβαίνοντες ἐν τῷ σχίσματι λαοὺς γυμνάζοντες, καὶ οὕτως συνάγοντες, Ὅντις ἐκ αὐτοῦ rescissus est, omnes ab eo ordinati in schismate ad Laicorum Classem redacti, & ut Laici ad Synaxim admissi? Quâ in re non fidentius *Hammondus* ipse pronuntiaffet, eam satis constare] *Ἰὼαν* enim inquit *Athanasius* καὶ ἰδὼν κατὰ τὸν αὐτοῦ*

ἀμφίβολον, Manifestum, & nemo de eâ re dubitan-
dum putavit.

§. 3. Sic & de Ischyra a alibi, λέγει ἐκείνῃ π. 764. D.
Πρεσβύτερον, ὅς ἐκ ἐκείνου Πρεσβύτερος, se Presbyte-
rum jactat, cùm Presbyter non sit, ὑπὸ γὰρ Κο-
λύθη (sæde iterum ut dixi, Καθολικῷ, Parisien-
sis Editio legit) τῷ Πρεσβυτέρῳ φαντασθέντι Ἐ-
πισκοπῶν, καὶ ὕστερον ὑπὸ κοινῆς Συνόδου Ὅσις, καὶ
ἐπὶ συνῇ αὐτῶν Ἐπισκόπων, κελεύσθηντι πρεσβυτέρῳ
καὶ καὶ πρῶτον ἢ κατεσθῆναι, καὶ κατὰ ἀκολουθί-
αν πάντες οἱ ὑπὸ (Καθολικῷ iterum) Κολύθη κα-
τεσθῆναι ἀνέλεγκτον εἰς τὸ αὐτὸν τόπον, εἰς ὃν
καὶ πρῶτον ἦσαν, ὡς καὶ αὐτὸς Ἰσχυρεὶς λαϊκὸς
ᾤετο. A Colutho enim Presbytero ordinatus est se
Episcopum fingente, & post in communi Synodo
Hosii & Episcoporum cum eo, ad Presbyteratum
redire jussu, & ex consequenti omnes à Colutho or-
dinati ad locum, in quo prius fuerant recurrebant,
& ita Ischyra Laicis annumerabatur.

§. 4. Quid clarius? In hac ipsa Alexandrina
Synodo (quam κοινὴν, non generalem ut Nanni-
us reddidit, sed totius Ægypti communem, dixit
Athanasius) An. Ch. CCCXIX. paucis (triginta
circiter) ante Hilarium Sardum Ambrosiasfrum
nostrum annis celebrata, solennitèr statutum
est, Prebytero Presbyterum, Colutho Ischyram or-
dinare non licere, (adeoque non consignare,
sumptâ consignandi voce, eo quo vult Blondellus
significatu) ipso etiam Colutho, ob hoc ipsum,
quod sibi jus istud assumerit, φαντασθῶν τινα
ἐπισκοπῶν

Ἐπισκοπὴν, *imaginarium*, non verum *Episcopatum* assumisſe pronuntiato. Adeò ſollicitè *Ægyptiorum*, de quibus *Sardus* loquitur, *Eccleſia* *Episcoporum* πονόμα, & exortem dignitatem ſæculo iſto tutabatur, incredibilem planè & plus quàm mythicam μισμύφωτον; aut μισασχνηματομαί paſſa, ſi nullo lethæo aut venenato poculo abſorpto, intra XXX annorum ſpatium ſic univerſam immutatam credamus, ut id j̄m impune (ſi non cum mercede) ſub *Sardo* liceat, quod ſic ἀποβμως ſub *Hofio* mulſtabatur. Vidit hæc, inquam, & ad commoda ſua quàm potuit ſuaviter inſeſtenda alibi curavit, *Blondellus*, factò *Coluthi Patrum Canones violatos* lubenter agnoſcens, at nullo pænitentiae aculeo, aut ſtimulo tangitur, quòd hanc *Univerſam Ægyptum Presbyteris* omnibus licentiam ipſum indulſerit, cujus à *Colutho*, & *Iſchyrà* pænas ſatis inclementes exigi non gravatur. Hæc ſi aut non. perſpexit, aut inter ſe, ratione temporum & locorum habità, componere, & conciliare neſcivit *Blondellus*, quomodò ἀελευſία vitabit? Si quod ipſe probè noverat, maluerit nos non videre, malo patrociniò cauſa non bona peior fiet.

§. 5. Quicquid contrà afferatur, palam eſt *Blondellianum Ambroſiaſtri* interpretamentum *Alexandrine* (adde etiam *Univerſalis Eccleſiæ*) praxi, & decretis adverſari, ideoque melius *Hilario* huic conſuluiſſe *Hammondum*, qui ſi fortè

forte minus commode, nec plane ex mente ipsius, voculam [*Consignant*] interpretatus est, id certè curavit, ut qui eà usus est, cum *Universâ Christi Ecclesiâ* sensisse putaretur. Nec enim opus fuit, ut qui *Pelagianæ* hæreseos ab *Aurelio*, *Luciferiani* schismatis etiam ab ipso *Blondello*, *Dalleo*, adque ad eò ab omnibus infimulatur, idem *Aeriani* quoque dogmatis reus i. e. *Presbyterianæ* *insularæ* assertor putaretur, presertim cùm a eodem loci, *Episcopum Sacerdotum Principem*, & *Apostolos Episcopos* esse nobis satis liberaliter largitus sit. Et si quædam nec nobis nec reformatis *Gallis* grata futura miscuerit, scil. in populo inter initia (*nascente Ecclesiâ*) omnibus concessum esse, & *Evangelizare* & *Baptizare*, & *Scripturas in Ecclesiâ explanare*, nunc (ipsius ævo) neque *Diaconos* *Predicare* &c. *Æquum* tamen erit, & *Charitati optima* quæque *speranti congruum*, ut nec de malis peiora, nec de pejoribus pessima quæque suspicemur.

a In Eph.
IV.

§. 6. Relegat interim *Vir Doctissimus* (si non nimis displiceat) quæ per sesqui-alteram paginam ex hoc *Ambrosiastro* laudavit & descripsit (simulque prolixo ornavit *Commentario*) *Blondellus*, & ex animo respondeat, an hic demum *Hilarius Sardus*, *Ecclesiæ Romanæ Diaconus*, *Orbis Dencaleon* (*nasutè & Ironicè*) ab *Hieronymo* nuncupatus, *Luciferiani Schismatis strenuus*, advocatus, qui *Græcorum*, ut videtur, rituum, æquè

æquè ac linguæ ignarus, de *Alexandrina Ecclesiæ* praxi pronuntiavit, qui *Centones & Stromata*, sic sibi, sic aliis omnibus difformia, nullis antiquorum aut ὁμολίων testimoniis fretus, undiq; conquiescit, statuminandæ Universæ Politicæ Ecclesiasticæ satis idoneum firmamentum censeri debeat, ad cujus ideam, Normamq; ipsi *Alexandrinæ Ecclesiæ*, de quâ pronuntiat, Canones (ex quibus ipsis *Presbyteralem* Ordinationem ἀκρωτον, & planè nullam, omnèsq; qui sic ordinati ad Laicorum Communionem deusdè redactos, supra docuimus) reformandi sunt.

§. 7. De *Blondello* hætenus, cujus causæ interfuit, ut *Consignatio Ordinandorum Consecrationem* significaret, eaq; ex hujus tam antiqui, sub mediæ quarti sæculi scriptoris Autoritate, *Presbyteris* competeret.

SECT. II.

.SECT. II.

Dallæi Sententia proponitur, & per partes examinatur. Vox Sacramenti latè sumpta de quolibet sacro ritu. De Confirmatione quid senserit Ecclesia Anglicana sub Henrico VIII. Unctio sine Confirmatione, Chrismatis usus in Baptismo apud Græcos, (a) Damascenum, Oecumenium, Simeonem, Armenopulum, Basilium. Apud Latinos, Hieronymum, Gregorium, Tertullianum, Honorium Augustodunensem: Ritus Ecclesiasticus & mutabilis. Ejusdem Symboli multiplex usus. Impositio manuum in Confirmatione, a Chrismate in Baptismo distinguitur. Confirmatio per solam *Χρυσμια*, sine Unctione. Rituum *ἀδιαφύλακτα*. Pacis cura.

(a) Authorem
Ecclesiasticam
Hierarchiam.

§. I. **A**D Dallæum quod attinet, Ille quidem his paucis lineolis rem suam omnem conclusisse, & ex voto consecisse sibi videtur, I. Consecrandi vocem generalem, & maximi ambitus esse statuit, quæ tam de personis, quam de rebus dicitur, quo posito, deinde assumit Consecrari satis idemè dici posse Neophytos, cum vel Chrismate vel manuum impositione perficiebantur. II. Cum eadem sit utriusq; Sardiani loci ratio, & unius consecratio alterius sit consignatio, consignationem etiam de eadem Chrismatione

P. 220.

P. 221:

p. 224. et
sequent.

a Vestrum
illud E-
piscopalis
Confirma-
tiones fig-
mentum.
de Conf.
p. 200.

tione intelligendam esse, adeoque *Chrismationis* & *Manuum impositionis* potestatem, ex suffragiis *Sardi*, & aliorum Complurium, pænes Presbyteros fuisse autumat. III. *Chrismationem* hanc & *manuum impositionem* meram baptismatis Cæremoniam semper habitam fuisse docet, & proinde sequi, *Confirmationis*, quem dicimus ritum, licet hodiernæ ecclesiæ notissimum, prioribus tamen & purioribus sæculis planè inauditum, sequiorum Latinorum a figmentum esse, quod Sacramentorum numero à binario ad septenarium aucto, non-nisi somnia pro Sacramentis nobis venditarunt.

§. 2. De hac universâ Doctissimi viri sententia præcipuè quidem contra *Bellarminum*, & *Aurelium*, cæterosque *Papalis* Hierarchiæ propugnatores institutâ, in multis tamen *Prelaticæ* seu *Episcopalis* dignitatis assertores ex æquo premente, adeoque contra *Reformatam* (necdum deformatam) *Angliam* nostram, reliquosque *Primævæ* Antiquitatis, & puritatis, & simplicitatis indefessos affectas, aut vindices, qui *Episcopalem* *regendam*, contra *Presbyteranam* *isocathicam*, tutandam duximus, & inter ritus *Apostolicos*, aut *Ecclesiasticos*, licet non inter *Sacramenta* à Christo instituta, *Confirmationem* *Episcopalem* numerare consuevimus, militante, quid nobis visum sit, paucis docebimus. Id autem rectius facturi videmur, si (omissis iis, quæ modo attigimus, de *Sardo*, de *Consecrandi*, & *Consignandi*,

di v
in li
expl
verb
inca
tur,
§.
attin
apud
ficat
tus,
Sic
sci,q
dum
peru
Spir
Spir
Mal
dica
sanct
nife
in E
cran
posit
ejus
§.
sum
pauc
ertè
tem

di,

di vocibus, &c.) rem ipsam aggrediamur, & in limine nonnulla distinguamus ambigua, alia explicemus obscura, ita enim fiet, ut res omnis verborum involucris dolisque, quibus imponi incautis solet nudata; clariùs tum conspiciatur, tum dijudicetur.

§. 3. Et primò, quod ad vocem *Sacramenti* attinet, eam aliquando *Latè*, aliquandò *strictè* apud *Latinos* usurpari notum est: *Latiore* significatu, quilibet *sacer*, præsertim *Symbolicus Ritus*, *Sacramentum* non incommode dici potest.

Sic a *Cypriano* dicuntur utroque *Sacramento* nati, qui præter *manus impositionem* ad accipien-

a Ep. 72.

dum *Spiritum*, *Ecclesiæ* etiam *Baptismum* acceperunt. Sic in *b Synodo Carthaginensi*, neque *Spiritus sine Aqua* operari potest, neque *aqua sine Spiritu*, (ait *Nemesianus a Thubunis Episcopus*)

p. 103.

Male ergo, inquit, sibi quidam interpretantur, ut dicant quod per *manus impositionem Spiritum sanctum* accipiant, & sic recipiantur; Cum manifestum sit utroque *Sacramento* debere eos renasci in *Ecclesiâ Catholicâ*. Utrobique palam est *Sacramenti* vocem *latè* sumptam, æquè *manus impositioni*, ac *Baptismo* accommodari. Nec desunt ejusdem *Locutionis* *Exempla* apud antiquos.

§. 4. Nos verò qui *Sacramenti* voce *strictè* sumptâ, non quoslibet *Novi fœderis ritus*, sed paucos & primarios, eosque a *Christo ipso* exerte institutos, & omnibus universim ad salutem, ex necessitate *præcepti*, si non & *medii*,

E

pro-

b Inter opera Cypriani, Pamel. edit. p. 230.

propositos, intelligi volumus, nullam hic cum *Dallao* litem necimus, sed binario *Sacramentorum* numero contenti, septenarium aut *oīxēda* jubemus; aut *Ecclesiæ Romanæ*, *Novorum* ut dogmatum, ita *Sacramentorum* feracissimæ matri lubentes relinquimus: Sit modo in *Ecclesiæ* albo censuque, & *Apostolorum* seu præcepto, seu saltem praxi Originem suam imputet *Confirmatio*; de aliis molesti, aut solliciti non erimus.

§ 5. Libet hic commemorare quæ in *Ecclesiâ* nostrâ sub *Henrico VIII.* ante factam doctrinarum, quam dicimus, reformationem, in libro An. Chri. MDXLIII. Ex jussu *Regiæ Majestatis* edito, cujus titulus est, *Necessaria Doctrina & Eruditio* &c. Hæc in re definita sunt. A Scripturis ordiuntur, ubi Apostoli, nascente *Ecclesiâ*, quamvis indubitanter crederent baptizatos omnes eo Sacramento perfecte regeneratos esse, perfecte Corpori ejus inritos, plenariam peccatorum remissionem accepisse, donisque & gratiis Sancti Spiritus imbutos esse, Baptizatos tamen post acceptum lavacrum revivisse reperiuntur quorum precibus & manuum impositione, *Spiritus Sanctus* donari, & conferri legitur. *Linguis* enim loquebantur, & prophetabant, Quibus omnibus non solum ipsi, qui tam miris donis splendebant, in fide Christi magis stabiliiebantur, & ad majorem Confessionis Constantiam proficiebant, sed

“sed & ipsi infideles, à Christo adhuc procul
“positi, facilius ad fidem, & Evangelium am-
“plectendum trahebantur.

§. 6. Ab his initiis *Confirmationis* Ritus ad
“Ecclesiam pervenit, cuius, Primævi Patres,
“sumpta hinc occasione, & in hac Apostolorum
“praxi jacto fundamento, remanentes insuper
“quam sit illud pronum & facile, in Baptismo
“regeneratos, Spirituque donatos, tentationibus,
“infirmatibus, imo peccatis & malitiâ sua pro-
“ditos, ab eo excidere; hunc semper morem ob-
“servandum duxerunt, (sicut per omnes Seculo-
“rum successiones celebratum videmus) ut Chri-
“stiani omnes post acceptum lavacrum ad *Epis-*
““*copos* adducerentur, nempe ut Oratione, &
“manuum impositione, & Sancti *Chrismatis*
“consignatione *Confirmarentur*, i. e. eas a Spi-
“ritu Sancto Gratias impetrarent, quibus freti,
“in donis & beneficiis Baptismo collatis, fir-
“miores & constantiores persisterent, ne ab iis
“leviter resilirent, aut exciderent, sed ad ma-
“jorem, & magis athleticam *Æt* provecti,
“non solum fidem Christo desponsatam contra
“omnes Persecutionum minas inconcussi pro-
“fiterentur, sed & contra hostes Spirituales,
“Mundum, Satanam, Carnemque acrius mili-
“tarent, sublatâ alacriter Christi Cruce, tribu-
“lationes, & afflictiones hujus vitæ fortiter
“tolerarent, & denique largiores, & locupletio-
“res Spiritus Sancti virtutes & gratias a Christo
“reciperent.

§. 7. Nec igitur *Sacramentum* hoc *Confirmationis* (nomine, ut diximus, late accepto) à quo
 “ vis contènni debere, sed in infantia Baptizatos
 “ liberos (sive à Pastoribus, sive a Parentibus)
 “ ad *Episcopum* adducendos, & offerendos esse,
 “ ut manus ejus impositione, hoc *Confirma-*
 “ tionis *Sacramentum* reciperent. Nec tamen
 “ eam de necessitate Infantes Confirmandi opi-
 “ nionem ita fovendam esse, quasi Baptizati, &
 “ in infantia, & innocentia, ante acceptam *Con-*
 “ firmationem denati, aut a salutis, aut vitæ
 “ *Æternæ* per receptum Baptismum, certitudine
 “ exciderent.

§. 8. Hæc certe sic a majoribus nostris ac-
 cepta, & ab *Henrico VIII.* adversus *Lutherum*
 defensa, & vindicata, *Reformatio* nostra (solâ
Sacramenti voce omiffâ, quam nos strictiori
 acceptione, ad ea sola quæ a *Christo*, ut omni-
 bus necessaria instituta sunt, accommodan-
 dam censuimus: & *Chrismatis* Ufu, inter Cære-
 monias libere inductas, libere itidem omitten-
 das, habito) integra, & nullâ ex parte muti-
 lata, ad nos deduxit; nec quicquam aut de
Origine, aut fundamento, illâ *Ecclesiasticâ*, hoc
Apostolico, nedum de usu, & beneficiis hujus Ri-
 tus immutandum existimavimus.

§. 9. *Secundo* & illud præmonendum est,
 nexum inter *Chrismati nem*, & *Confirmationem*
 (fuerit licet inter eas alicubi nonnullus) non ita
 tamen perpetuum, & indissolubilem fuisse, ut
 rectè

εἴτ' aut Confirmari dicendi sint, quicumque linuntur; aut liniri, quicumque Confirmantur. Fuit certe suus in Baptismo (ut & in aliis nonnullis Ecclesiæ ritibus) Unguenti, & Chrismatis Usus, fuit & sine Chrismate Confirmatio, solâ manus impositione peracta.

§. 10. De Priori loquatur, inter Græcos, præcipue Ecclesiastica Hierarchiæ Author, Κηρ Β. ἡ τελείως ἀπαμειβάνων αὐτὸν τῶν λειψυγῶν, κομίζουσι μὲν οἱ ἱερεῖς τὸ τῆς χρίσεως ἄγιον ἔλαιον, ἰδὲ τῆς χρίσεως διὰ τῆ σφραγίσαι τελεῖ ἀπαρχή-
μωθ, τὸ λοιπὸν τοῖς ἱερεῦσι τὸν ἄνδρα χρίσαι παν-
σώμως παραδίδει, &c. Post trinam Catechume-
ni Professionem fidei factam, antequam ad aquam
ducatur, vestibus, inquit, eum spoliant mini-
stri, Sacerdotes dein Unctionis oleum Sanctum
afferunt, Episcopus verò, aut Hierarcha, cui
Baptizandi officium incumbit, incipit eum inun-
gere, ter eum signans signo crucis & tunc eum Sa-
cerdotibus toto corpore inungendum tradit. Postea
ad μητέρα ὑιοθεσίας, matrem adoptionis, i. e.
fontem pergunt. Sic & a Damascenus, ἔλαιον ἐν
τῷ βαπτίσματι παραλαμβάνεται, Unguentum in
Baptismate accipitur; ut & b Oecumenius, ἐλάβετε
διὰ τῆς βαπτίσματος τὸ χρίσμα τὸ ἱερὸν, Sacrum
Chrisma per Baptismum accepistis. Et Simeon
Thessalonicensis inter recentiores, ὁρῶμεν καὶ χρί-
σαι τὸν μύρρον ἐν τῷ βαπτίσματι, Unguento li-
niri debent in Baptismo, sed nemo clarius, in-
quit, c Dallsus, quàm Harmenopolus, apud

a Πιστ.
πισ: ὁρ-
θοδοξ:
P. 107.
b to. 11.
p. 374.

c p. 213.

quem legitur de Chrismate, εἰ καὶ τὸ μὲν ὁ δὲ
 τὸ θεῖον βαπτισματὶ, quamvis Baptismi pars
 esse videatur. Nec recularim certe a Basilii lo-
 cum, licet minus dilucidum; huc trahi posse,
 cum inter ἀγράφους διδασκαλίας, & traditiones,
 simul enumeret benedictionem aquæ Baptismatī,
 & τὸ ἐλαὶ χρίσις olei Unctionis, & etiam ipsius
 Baptizati, ut & (statim) αὐτὴν τὸ ἐλαὶ χρίσιν,
 ipsam olei Unctionem, trinam immersionem,
 ἀλλὰ δεῖ δὲ πρὶ τὸ βάπτισμα, & reliqua quæ sunt
 in Baptismo. Quibus equidem satis probabile
 fit, Unctionem, de quâ ille eo loco agit, eam
 esse quæ in Baptismate adhibetur.

§. II. Apud Latinos audiatur, (nec enim re-
 cusamus,) sæculi istius testis, Hieronymus in
 b Dialogo inter Orthodoxum & Luciferianum,
 Cap. IV. Inde, (inquit,) venit, ut sine Chris-
 mate & Episcopi iussione nec Presbyter, nec Dia-
 conus jus habeant Baptizandi.] Ad hæc verba

c Marianus victorius sine morâ pronuntiât, Ve-
 tuatissimam esse consuetudinem, ut in Baptismo
 Chrisma etiam addatur: Idem confirmante Dal-
 leo ex alio ejusdem Patris genuino opere, Cap. 3.
 In Habakuk, ubi Baptismi Chrisma discrete legi-
 tur. Sed & huc referendum iudico, quod in
 d Dialogo prædicto, Baptisma sacerdotium Laici
 nuncupari videmus, Scriptum est (inquit) Re-
 gnum quippe vos & Sacerdotes, &c. Sacerdotes
 nempe & Reges oleo sollemniter inungi Mosaici
 moris erat, nec mirum igitur, si quî a Christo
 Rege

a De spir.

S. C.

XXVII.

TO. I.

P. 211. A.

b To 2.

p. 166. G.

c Schol. in

Dial. con-

tra Lu-

cif. 20.

p. 44.

d Orthod.

& Lucif

cap. 2.

p. 166.

Rege & Pontifice nostro per Baptismum in splendidissimæ sortis hæreditatem assumi dicuntur (fecit, inquit, nos Reges & Sacerdotes Deo &c.) hæc Unctionis Cæremoniâ inaugurandi censerentur. Sic & a Gregorius : Presbyteri, inquit, Baptizatos ungant in pectore, ut Episcopi postmodum ungere debeant in fronte. Binæ (palam est,) Unctiones, prior Presbyterorum in Baptismo, ut & posterior Episcoporum in Confirmatione.

a Ep. ex
Regis.
L. III.
Ep. 9.

§. 12. Imo sub Tertulliani ævo idem suadent, quæ lib. de Baptismo, Cap. VII. legimus, ubi benedictæ Unctionis, quâ Egressi de lavacro perunguntur, mentio est. Ut & l. de resurr. Car. Cap. VIII. Ubi ut in Baptismo ablui Caro, ita & ungi & signari dicitur. Certe si b Honorio Augustodunensi credamus, Apostolis ipsis imputandus est hic ritus. Sciendum, inquit, est, quod Apostoli & eorum Discipuli in fluviis vel in stagnis, vel in fontibus Baptizabant Sed Clemens, docente Petro, Chrisma vel oleum addebat. At quo minus ei credamus aut ab Apostolis morem hunc, seu scripto, seu sine scripto traditum fuisse putemus, sicut quam multa alia intercedunt, ita ejusdem potissimum Tertulliani locus obstare videtur, de Coron. Mil. Cap. III. Ubi de Traditionibus loquens, iis præsertim quæ Baptismum diserte attingebant, & abrenuntiationem trinam, mergitationem, lactis & mellis prægu- stationem, à lavacro quotidiano per totam insequentem hebdomadam abstinentiam, inter Traditio-

b Gemma
anima.
L. III.
cap. 106.

nes ἀγέδου recensens, de *Unctione* aut *Chrismatione* profundum fileat. Verum illud pronum & præceptum in Ecclesiâ semper fuit, Cæremoniarum Numerum, pro locorum & temporum ratione mutabilem, & inconstantem, nunc augeri magnificentius, nunc prudentius minui, nec igitur quicquam prohibere, quo minus *Apostolorum* ævo incognitum *Baptismi Chisma*, sub *Tertulliani* & *Hieronymi* sæculo, in quibusdam Ecclesiis obtinuerit, in aliis itidem, aut neutiquam invalescente more, aut in desuetudinem paulatim abeunte.

§. 13. Nec igitur in hoc fortunæ *Anglorum*, aut quæstionis Nostræ fundus positus est, sitne idem *Alipia* qui *Baptista*; nec unquam ad *Lavacrum* sine myrothecio descendendum sit, necne; *Baptismum Aquæ* *Legislatori* nostro acceptum ferimus, ideoque infantes singulos solenniter inundamus, tingentes saltem quos non judicamus mergitandos, de *Oleo* quidem aut unguento parum solliciti, nec enim minus perfectè Baptizatos censemus, qui *Lavacro Chisma* non adjecerint, nec Superstitionis aut piacularis ἰθελοπερισσοθηκείας veneni, aut noxæ incusamus, qui quos lavant, simul etiam liniunt. Hos & alios innumeros ritus inter adiaphora numeramus, quæ ut laudabiliter adhiberi, ita & libere omitti posse nulli dubitamus.

§. 14. Illud interim Clarissimum est, ab hoc *Chismaticis* in *Baptismate* usu nullam Argumenti speciem

speciem trahi posse, quo aut Confirmationi *Chrisma* abjudicetur, aut inter Cæremonias Baptismatis *Confirmatorium Chrisma* reponendum credatur; Quid vetat eodem olei aut Unguenti Symbolo plures Ecclesiasticos ritus celebrari? Id certè nobis satis libere largitur *Spalatenfis*, *Dallejane* sententiæ antesignanus; *Chrismate*, a inquit, *Baptizamus*, *Chrismate Confirmamus*, imo *Chrismate Presbyterum*, *Chrismate Episcopum ordinamus*. Quod & de signo *Crucis* observavit *Ibid.* vir doctissimus, plura quidem eo consecrari *Ecclesias*, *Altaria*, *Calices*, &que ac homines, Quod & de impositione *Manus* manifestum est.

a de Rep:
Eccles.
L.V. c. 5.
n. 28.

§. 15. Certè ex *Leonis* Epistolâ 88. Ubi de *Chorepiscopis* sermo est, diserte distingui videas impositionem manuum, quâ fidelibus Baptizatis, vel conversis hereticis, *Paracletus Spiritus Sanctus* traditur, (quam ad Confirmationem pertinere nullus dubitabit) & *Chrisma*, quo Baptizatorum frontes signantur, vel si, ut *Blondelius* & *Dalleus* statuunt, ea *Leonis* non sit Epistola, idem planè b *Arauscanus Canon*, *Leoni* genuino *ὀρχον*, Confirmabit, qui de eo qui in Baptismate *Chrismatus* non fuerit, *Sacerdotem* in Confirmatione commoneri jabet, ut mox fusius declarabimus.

b Can. 1.

§. 16. De priori parte hætenùs. Ad posteriorem jam progrediatur Oratio, Nullum scilicet dubitandi locum esse, quin nuda & solitaria

ria χειροθεσία ad Confirmationis ritum peragendum abunde sufficiat, illud quippe ab *Apostolorum* praxi (ea præcipuè quæ *Act. VIII.* traditur) originem suam traxisse, adeoque impositione manus *Apostolicæ* (aut quod in idem recidit, *Episcopalis*) cujus *v. 17.* exerta mentio occurrit, Universum compleri; & unguento aut *Chrismate*, cujus nulla ibi aut alibi in sacro codice, aut vola aut vestigium extat, neutiquam indigere.

§. 17. Nec tamen quod necessarium non est, statim inter Sacrilegia numeramus, nec ab omnis supervacaneæ Cæremoniæ sarcina sic horremus, ut aut in fronte, aut in vertice inungi contumeliæ loco ducamus; Consignent libere, per nos licet, *Latini Græcique*, inungant liniantque, quibus id moris est, nihil certè culpamus, qui interrim antiquæ simplicitati, & salubrium Cæremoniarum paucitati inhærentes, solâ *manus Episcopalis impositione*, & benedictione Neophytos nostros stabilimus. Nobis ad graviora Certamina ab Agonotheta, & brabeutâ nostro vocatis, non vacat, non licet, aut de Umbra, aut de Cortice, de Cæremonia, vel de vocola, cuius Mortalium, nedum Christianorum cætui licem intendere; ad pacem suaviter, & efficaciter, amicissimè, & iortissimè compellante nos Deo, solamque Τῷ ἰσχυρῶν φιλοτιμίᾳ ingenerante: dum clientes suos Princeps huius sæculi ad æterna dissidia, trucesque & nunquam finiendas Tragædias, tanquam ad Metalla damnandos curaverit.

SECT. III.

S E C T. III.

Consecratio chrismatis, Consecratio, sed quæ ad personas non pertineat, & Episcopo peculiaris sic consecrati usus Presbyteris competebat; Africanus Canon primus. Quinque conclusiones ex eo. Innocentii Decretalis. Ex eâ, & Epanensi Canone, & Beda, argumentatio Blondelli examinatur. Episcoporum Primitiva potestas. Multa Presbyteris ab Episcopo libere communicata, Reservata quædam, inter ea Confirmatio. Bedæ verba de Arrogantiâ non Episcopali sed Presbyterali intelligenda sunt.

§. I. **T**ERTIO, ut a thesi ad hypothefim tandem descendamus, simulque litem omnem, seu de *Chrismate*, seu de *Chrismatis* Ministro, Dalleo præcipiamus, distinguenda sunt in *Chrismate* Consecratio, & Consecrati usus, illa *χρίσμα* & *ποίησις*, hic *χρίσις* dicatur, Prior quidem, (quemadmodum Sardo placet,) Consecratio *ἀρτίρωσις* *μύρου* nuncupari potest, sed quæ ad res tantum, neutiquam (quod Dalleo visum est) ad personas pertingat. Nec enim personas consecrat, qui unguento, quo personæ demum imbuendæ sunt, solenniter et pro officio benedicit, ut nec qui panem *εὐλογεῖ* *populum* consecrare dicendus est. Alia quippe est benedictio; & Consecratio seu Consecratio Elementorum, quæ ad sacros usus invocato spiritu sancto, destinantur: alia est

Con-

Confectorum distributio, prior inter sacerdotalia opera & peculia semper numerata, posterior Diaconis cum sacerdote communis habita est, Nec mirum igitur, si *Consecratione Chrismatis* inter *πρωτοιας παρβουα* Episcopis reservata, Consecrati ulus aut ministratio, ubi Episcopus preferim non fuerit, *sacerdoti*, aut etiam *Diacono* indultus aliquando fuerit.

§. 2. Ad *Chrisma* quod attinet nihil certè nobis officiet, si hac in re omnia planè ita, ut contendit *Dalleus*, factitata credantur. Neque enim hypothese nostræ quicquam decedet, si quod de *Ægypto* edixisse Hilarius putatur, etiam de totâ *Graciâ*, & universo demum *Oriente* pronunciatum agnoscatur, ad *Prebyteros* scil. pertinuisse & *χειρῶν*, & *σφραγιῶν* (ungere & signare) Et ita demum (si aut *Sardo*, aut *Dalleo* placeat) cum *presens non fuerit Episcopus*, *consignare*.

§. 3. Imo ne nimis parvus videar, qui *Orientem* dixi, de *occidente* itidem, ejus saltem particulis, nec paucis, nec contemnendis, eadem dici non gravabor; Interim quid antiqui canones hâc in re testentur, operæ precium sit vidisse; Et primo quia *Dalleo* volupe est, Concilii *Arausicani* Canon Primus (sub *Leone*, non multo post *Damasum*, *Sardo* *ὁμολογια*, constitutus) de *Galliâ* loquens libere audiatur: *Nullus*, inquit, *ministratorum qui baptizandi recepit officium sine Chrismate unquam debet progredi*, quia inter nos pla-

cuit

cuit semel (Sirmondino Codici addit Binianus, in baptis-
mate) chrismari. De eo autem qui in bap-
tismate quacunque ne cessitate faciente, non chrismatus fuerit, in confirmatione sacerdos commonebitur.] Istis quidem finiri canonem, eaque quæ sequuntur, (& Sirmondum, Aureliumque inter tam prolixum contentionis funem nectunt) recentioris manus assumenta esse, & mera utique ludibria Dalleo libenter concedimus; Et ex iis quæ nulli suspicioni obnoxia sunt palam conclusum putamus. I. (quod ex Tertulliano, Hieronymo, & aliis supra attulimus) Chrismate Gallos, quos baptizabant, eosdemque & baptismatis & Chrismatis Ministros fuisse, quicumque demum illi fuerant, qui ab Episcopo Confectum Chrisma, cum baptizandi officio receperant. II. Conficiendi Chrismatis ut dignitatem, sic Curam ad Episcopos peculiariter pertinuisse, ejusque confecti copiam Baptistis singulis (seu sint illis Presbyteri, seu Diaconi) ab Episcopis solenniter suppeditatâ fuisse ut ad baptismales semper usus ad Manum & præsto esset, cui cum satis provisum sit nullam dein III. Necessitatem esse, ut qui in baptismate semel unctus fuerit, in confirmatione rechrismetur, satis enim esse, si quilibet semel inungatur, in baptismo, si fieri commodè posset; sin minus, in confirmatione. Nec enim IV. (quod itidē prius diximus) sic confirmationi necessariò adjectam Chrismationem, ut qui in baptismo semel unctus sit, in confirmatione denuo inungendus esset, tunc enim sola

sola benedictione, & Episcopalis manus impositione, auctiorem spiritus sancti irrigationem in Confirmatione obtinuisse, qui loti simul ac Chrismati fuerant. Quibus utrobique libenter concessis, id demum V. ex vi Canonis hujus, & Arausicanorū Patrum celeberrimo suffragio fixum raturumque superest, a baptismo confirmationem procul disjungi: illud a ministro seu forte Diacono, qui baptizandi recepit officium; hanc ab Episcopo, qui Sacerdos frequenter dicitur, celebratam; quæque in baptismo, faciente quacunque necessitate, omissa sunt, ea in Confirmatione supplenda & reparanda esse.

§. 4. Hæc omnia, celeberrima Innocentii Decretalis a Dalleo non semel laudata, triginta circiter annis Arausicano Canone antiquior, extra dubium posuit, sic enim ille Decentio, de nonnullis Ecclesiasticis ritibus consulenti respondit. *a De consignandis infantibus manifestum est non ab alio, quam ab Episcopo fieri licere. Nam Presbyteri licet sint sacerdotes, Pontificatus tamen apicem non habent: Hæc autem Pontificibus solis deberi ut vel consignent, vel Paracletum spiritum tradant non solum Consuetudo Ecclesiastica demonstrat, verum & illa Lectio Actuum Apostolorum, quæ asserit Petrum & Johannem esse directos, qui jam baptizatis traderent Spiritum sanctum; Nam Presbyteris, seu extra Episcopum, seu presente Episcopo baptizant, Chrismate baptizatos ungere licet; sed quod ab Episcopo fuerit Consecratum,*

a Epist. 1. c. 3. concil. to. 1. p. 751.

non tamen frontem ex eodem oleo signare, quod solis debetur Episcopis cum tradunt Spiritum Paracletum.] Ecce Consignationem, qua Spiritus Paracletus traditur, a baptismo procul disjunctam, illam, quâ frontes oleo Consecrato inunctæ signantur, hunc, quo ex lavacro Crismantur, illam ex vi Consuetudinis Ecclesiasticæ, & Lecti-
onis Apostolicæ, nec Sacerdotum cuiuslibet gregario, sed Pontifici reservatam, hanc quidem, quatenus eâ Baptizatorum Vnctio intelligitur, Presbyteris libere permissam; Consecrationem vero, seu Consecrationem Chrismatis soli Episcopo peculiarem: Clarissima omnia, nec de sæculi huius sententiâ dubitandi ansa superest, Innocentio Arausicanis Patribus faciem adeo lucidam præferente, illis Innocentio lampadem vicissim referentibus.

§. 5. Verum si hac ita sint, plane de Hierarchicis actum esse acclamat a Blondellus, quis enim adeo Supinos Patres nostros (Gallos Arausicanos) fuisse credat, ut quod Spiritui sancto, summo Divini Juris conditori, a Presbyteris fieri non placuit, ab iisdem exerceri placere sibi decernerent, quodque Episcoporum singulare προνομιον fuisse putatur, ab Episcopis collata caliths *Exousias* prodigis, subditis tantæ Gratiæ imparibus ullo casu communicandum videretur?] Hæc & alia ex hoc primo Arausicano Canone, contra Hierarchicorum jactantiam & fastum, Non minori aut jactantiâ, aut supercilio effudit vir magnus, cum ex hoc de Confirmatione per manus impositionem
fonte

a Apol. pro
Hier: sens.
p. 148.

fonte argumentum pro sententiâ suâ Hieronymianâ procuderet.

§. 6. Nec isthoc Contentus, dogma illud et
 aCap. 16. b Epaunensis Synodi A.D. 517. Canone, desperatis & decumbentibus hereticis (si conversionem subitam petant) Presbyteris subvenire chrismam permittente firmius stabilivit, tandemque universam Prælati corum Machinam, uno venerabili Bedæ, sed eo truci, flatu concussit, & solo æquavit: Ne-quis, inquit, ulterius scrupulus hereat, reclamante hæcenus nullo, aperto ore, post An. 700. profitetur, c Bedæ, unctionem illam quæ per manuum impositionem ab Episcopis quasi alia a duabus prædictis, & vulgo confirmatio dicitur eandem cum secunda esse, (Chrismate scil. post Baptismum) propter arrogantiam tamen non concessam esse singulis Sacerdotibus, sicut & multa alia.

§. 7. Hæc certe Bedæ (exceptis quæ parenthesi inclusit) & his tanquam totius Latii spoliis, & exuviis, supra modum locupletatus Blondellus, gratulari Hieronymo suo permittendus est, qui tam irrefragabilis Doctoris clypeo armatus supra omnem Hierarchici Livoris iæctum securus triumphaverit; si enim, inquit eadem vera est cum Presbyterali Episcopalis Consignatio, si tantundem Neophytis Prebyter Ungens, ac Episcopus manus imponens præstat, si par in se utriusque potestas, in speciem tantum dispar, propter arrogantiam effecta est; si arrogantiam Divino Juri, charitatis nunquam tumentis, sua nunquam querentis,

ventis, sed ubique ac semper beneficæ legibus inimicam nemo nesciat, tunc certe desperata, & Conclamata & in omne ævum triumphata Episcoporum causâ vacuâ lusus in Aulâ est Presbyter, nec est quod quisquam ogganniat, & obmurmuret.

§ 8. At quid si ad calculos tandem nostros (licet ἐν πασίῃς) hoc totum viri magni rationum revocetur? Certè eadem operâ Dallao, qui iisdem fulcris utitur, & præ aliis potissimum confidit, simul ac Blondello, vicem rependemus. Nec multis indigebimus, statim experturi, quam nihil plane sit, quod in hac universa fabricâ (ipsis ex animo succedente, & ad votum ferruminata) Presbyterana iniquitas advocati lucraturi sunt.

§ 9. Et primo, quid si libere concedamus, Episcopos Apostolorum successores, potestatisque omnis ordinariæ quam ipsi a Christo, Christus à Patre, acceperant, ex asse hæredes factos, hanc aliis sicut ipsis visum fuit vel in integrum, vel ex parte communicasse, adeoque augescente, & in infinitum fere crescente fidelium numero, multa tandem Presbyteris secundariis aut partiariis ab Episcopo ubique concredita esse, ad quæ ipsi in personis suis non suffecerant, paucis tantum sibi ipsis illis reservatis, quibus originalis ὑπεροχῆς dignitas, & exortis potestatis Apex incolumis, & integer conservaretur?

§ 10. Sic certè rem verè, & non per somnum gestam esse βαβυλῶναις ιστῆναι nos certos faciunt

omnem quippe sub *ῥῆς κηρύγματ*®, fideique in
Cunis vagientis infantia, & baptizandi, & confi-
ciendi coenam, & sponsalia celebrandi, & Ele-
mosynas recipiendi, dispensandique, & quidlibet
demum Ecclesiasticum procurandi potestatem
penes *Episcopos* fuisse affirmant, quæ postmo-
dum suis modulis finibusque *Presbyteris*, imo
Diaconis & *Subdiaconis* concredita sunt, nec enim
unquam à spiritu sancto, Summo Divini juris
Conditore, hujusmodi latam legem, aut tale
quicquam *Hierarchicis* nostris per somnia visum
fuisse, quâ *Presbyteris* ex sententia *Episcopi* ea
facere non liceret, quæ consulto decreverant
Episcopi *Presbyteris* committenda esse.

§. 11. Multa certe sunt, quæ *Episcopi* com-
muni per totum orbem consensu *Prebyteris* re-
linquenda, paucula quæ sibi reservanda decre-
verant. Fruantur igitur libere istis quæ concessa
sunt modo quæ non concessa non attingant *Pres-*
byteri; *Chrisment* in baptismo, imminente præ-
sertim mortis periculo quandoquidem *Chrisma-*
te ab *Episcopo* confecto ad baptismales usus in-
structis ex eorundem *Episcoporum* sententiâ hoc
jus *Presbyteris* permissum est. A *Confirmatione*
vero, manus impositioni, & benedictioni *Epis-*
copali, ex consensu *Universæ Ecclesiæ*, reserva-
tâ, prudenter sibi abstinendum censeant, nec
assumant sacrilege, quod ipsis nullatenus indul-
tum est.

§. 12. Nec quicquam igitur superest, quod in
Arauscanis

*Aranficanis aut Epaunensibus, Blondelli, aut Dal-
lei Patribus, aut proavis, culpari posse somniemus
Hierarchici, Omnia rite, & ordinate, & ex mente
Spiritus decreta agnoscenres; nihil quod divino,
aut Ecclesiastico Juri quovis modo deroget,
si Presbyteri desperatis & decumbentibus, hoc
Confecti ab Episcopis chrismatis subsidio, idque
ex Episcoporum, ipsiusque concilii sententiâ,
subveniant.*

§ 13. Ad *Beda* quod attinet quamvis verè
παρρησιας crudum, & singulare recentis Docto-
ris, aliud plane agentis ex octavo sæculo peti-
tum Testimonium, nihil grande, aut præter Nomi-
nis *ἀνανυψίαν* venerabile sonet, aut quod universæ
puriorum sæculorum Ecclesiæ legem figat, aut
de nativis Episcoporum *παρανομίας* pronunciet,
Nulla tamen aut Novitatis aut prodigii species
huic ejus qualicunque effato inest, a quâ adeo
horreamus Prælati.

§ 14. Esto, eadem sit *Unctio* ea quæ fit per
manuum impositionem ab Episcopis, & Confirma-
tio dicitur cum secundâ unctione Chrismatis di-
cta in qua, ut ibidem ait *Beda*, magis firmamur,
quia & nomen Christi in eâ profiteamur, & ab eo
nomen accipimus, scilicet ut Christiani dicamur,
Quid ex hinc contra Hierarchicorû placita con-
cludere potuit? Quibus demum malleis extun-
dere *Chrismationem*, aut *Confirmationem* (quam
Blondellus ipse post Baptismum fuisse asserit)
Baptismi ex sententia *Beda*, partem esse? Qui-

bus denique fidiculis extorquere, sacrum *Chrisma* à *Presbyteris* administratum, aut (quod adhuc majus) confectum esse? Nunc (inquit Beda) in Sacramento olei & *Chrisma*tis ungimur, per quod sacramentum quiddam mirum & ineffabile, quod in fine futuri sumus, significatur.] An de merito baptismo hæc Beda philosophatus est, & cum Beda eadem pronuntiaturus erat Blondellus?

C. 22. 39. §. 15. Audiat, si placet idem Beda, lib. 6. in *Lucā* nec minus uti spero, venerabilis, cum in *Evangelium* quam cum in *Psalmos* commentarios scriberet. In montem, inquit, *Olivarum* discipulos educit ut omnes in morte sua baptizatos altissimo sancti spiritus *Chrismate* Confirmandos esse designet, Baptismus (videtis) in morte Christi, *Chrisma* ad impetrandum spiritum S. Præcedit Baptismus, *chrisma* sequitur, qui jam jam baptizati sunt, dein *Chrismate* altissimo donandi, & sic demum confirmandi. Alius itaque a baptismo confirmatorii *chrisma*tis Ritus.

§. 16. Verum & si illud omittatur, nihil tamen adhuc pronuntiavit Beda de *Chrismate* a Presbytero adhibito, nedum confectio. Relegat *Dallam* integrum *Bede* Commentarium in *Psalmi* Epigraphen, & verba ea [ante quam liniretur] ut & in illa [Dominus illuminatio mea] nihil inveniet, quod *Chrismationem* Presbyteris adjudicat. Hoc tantum dixit, unctionem illam, quæ per manuum impositionem ab Episcopis facta vulgo confirmatio

matio dicitur, eandem esse cum *Unctione chris-*
ma in qua magis firmamur &c. (nec quisquam
 certe negaverit) dein eam singulis sacerdotibus
 concessam non esse. Quod vero exerie additur,
 propter arrogantiam esse, quod singulis sacerdo-
 tibus concessa non sit. Id plane cōtra Bedæ sensū, ad
 suum detorsit Blondellus, nec enim *Episcopali ar-*
rogantia foetum hunc ad judicavit Beda, sed adver-
 sus arrogantia Presbyteralis periculum, ex pari-
 tate, & *isotiquia* nisi quædam Episcopis *æquiva-*
lentia nisi singularis aliqua & exors dignitas reserva-
 retur, oriturum, hoc prudenter paratum antido-
 tum pronunciavit. (videatur *Toletane Synodi Ca-*
non xx. mox producendus.) Nec hoc tantum,
 sed & multa alia *Aeriane* æqualitati consultissime
 opposuit Ecclesia, quæ si quis *Prelatorum* fastui
 imputanda suggesserit, næ ille in venena *Pana-*
ceam, & in morbos remedia transmutaturus est, &
 ex ferro, galeæ aut loricæ (salutaribus istis armis)
 destinato, insensibilissima tela contra Politiam Eccle-
 siasticam fabricaturus. Quod an inter perspicaci-
 tatis nimia indicia reponendum sit, panes Lecto-
 rem arbitrium esto.

§. 17. Valeant tandem, & per me licet, placi-
 de recumbant Blondelli manes, ad tales congres-
 sus non temere dehinc, nisi Dalæus evocaverit,
 sollicitandi.

S E C T. IV.

Arauscanus Canon Secundus de hæreticis a Presbyteris in mortis periculo consignandis. Canon Silvestri in Pontificali. Toletanus Canon. Photii Testimonium. Consecratio ad solum Episcopum pertinebat. De eo Canon Silvestri. Quid ex eo concludi cupiat Dallæus. Canones Africani. Toletanus. Quid ex eo Dallæus. Author Hierarchie Ecclesiasticæ. Paraphrases ejus Pachymeres.

Can: 2.

§. 1. **S**ed & a alius ejusdem *Arauscani* Concilii Canon hic apponendus est, *Hæreticos, inquit, in mortis discrimine positos, si Catholici esse desiderent, si desit Episcopus, a Presbyteris cum Chrismate & benedictione consignari placet.* Hic certè Canon, post alia nonnulla, mihi omnino persuasit, prædictum *Sardi* locum (si tandem detur mendâ vacare) plane de *Chrismate* intelligi debere, Et ita, nobis non abnuentibus imò (ut ex prædictis patet) suffragantibus libere concludatur, *Chriftatis*, cujus conficiendi jus soli *Episcopo*, ex Sacerdotalis Apicis prærogativa, competit, *Consecratio* usum, & potestatem penes Presbyteros fuisse, ubi *Episcopus* deesset, præsertim si illud ambientibus, *periculum Mortis* immineret.

§. 2. Et quod de *Galliâ* Patres hi, idem etiam de

de Româ testetur (ne nequitiam renitente) quod
 ex a Pontificali adduxit b *Dallæus* (licet ex con-
 cilio sub *Silvestro*, aut *Epilogo*, cujus verba
 ille ut gemina c adiecit, nihil tale adstrui aut sta-
 biliri possit.) Hic (de *Silvestro* refert Pontificale)
 & hoc constituit, ut linat Presbyter Chrismate
 levatum de Aquâ propter occasionem transitus mor-
 tis.] I. Esto, Unusquisque fidelis, in Christi
 familiam, aut Cognationem admissus, Materiali
 Chrismate ad Spirituale uncti Domini *συμβεβηκως*,
 solenniter instauretur, idque vel in Baptismo,
 vel in Confirmatione, si periculum maturari ju-
 beat, si occasio transitus mortis postulet, provide
 & paterne *Silvester* monet, ut è Lavacro Leva-
 tus sine morâ ungatur, Presbyteris ad id Chri-
 smatis ab Episcopo confecti copia, simul ac inun-
 gendi Baptizatos potestate instructis: Si vero
 nulla necessitas festinandum suadeat, ad Confir-
 mationem opportunius differatur, & a Presule
 ipso; in Sacerdotii apice locato, cum solenni
 manus impositione, & benedictione, viabile
 Chrisma Inviçibilis Gratiæ Symbolum adhibea-
 tur, & sic demum in Athletam ungatur, & ad
 æiv perfecti Christiani (i. e. Spiritu Christi
 inuncti) firmam, & plane pancraticam insti-
 tuatur. Quid clarius? a Lavacro exerte distin-
 guitur Confirmatio, Ungit in lavacro Presbyter,
 sed ex sententia Episcopi, & Chrismate ad id
 ab Episcopo confecto, seu consecrato, idque non
 alias, quam propter occasionem transitus mor-
 tis,

a In *Sil-*
vest:

b P: 239.

c Ibid:

tis, quo periculo non suadente, ad Episcopum solum in Confirmatione Universa Chrismatis Cæremonia reservatur.

§. 3. His concinunt Toletani Patres, An. Dom. 400. Statutum est, inquit, Diaconum non Chrismare; sed Presbyterum, absente Episcopo, presente verò, si ab ipso fuerit præceptum. In eundem plane sensum, nobis non renitentibus, ut scil. Presbyteris, non Diaconis, cum Baptismi potestate, Chrismandi etiam jus competat, quotiescunque Sacramentum urgente ex causa accelerandum sit, nec Chrismatio ad Confirmationem differenda.

a P. 50.
51. §. 4. Ad Græcos quod attinet, illud ante omnia, Epistola a Pborii, apud nos nuper edita, & a Doctissimo Dalleo ad partes ipsius vocata, extra dubium posuit, æque enim Presbyterum (ipsis Sacerdotem dictum) *μύρον σφραγίζειν, ἀγιάζειν, χρίειν τῷ τελειμένῳ, καθάρσιον δόντα τῷ βαπτισμένῳ τελειουργεῖν*, Unguento signare, sanctificare, ungere consummatos, expiatorium donum Baptizato Consummare, (quæ omnia ad Chrismationem pertinent) ac *βαπτίζειν ὅλως ἢ ἱερᾶσαι*, Baptizare omnino aut sacrificare. Illud igitur Dalleo lubenter concedimus, (nec litem quovis modo intentamus) non solum Baptizasse Presbyterum, sed & hoc sensu Chrismasse, & consignasse.

§ 5. Hoc interim inter antiquos, saltem inter Damasi *συγχρίους*, non ignotum est, Consecrandi

secundi *Chrismatis* facultatem *Episcopo* propriam fuisse; etiam iis temporibus cum administrandi, post consecrationem, potestas Presbyteris commissa fuit; Id de *Sylvestro* Romæ sedente An. Ch. CCCXIV. Et in Concilio decernente, An. CCCXXV. Fatetur a *Dalleus*, a P. 239. adductis & ex b Pontificali, & ex c Epilogo b In Sil- Concilii verbis, Constituit, inquit, & *Chrisma* vester. ab *Episcopo* confici, & Constituit etiam voce cl- c. Concil. t. 1. ra *Sylvester* *Episcopus* *Urbis* *Romæ*, ut nemo Pres- p. 314. byter *Chrisma* conficeret. Decreta autem hæc, & reverâ sic se habuerint, (ea autem sic se habuisse *Dalleus* contendit) LXII. annis ante *Damasi* Papatum, XXX. ad minimum ante *Sardi* *Commentarios* facta sunt.

§. 6. Quod vero concludi exinde vult d *Dal-* d P. 247. *leus* hanc *Conficiendi* *Chrismatis* potestatem, peculiariter hic ad *Episcopos* restrictam, Presbyteris quoque cum iisdem hætenus fuisse Communionem, id nemini persuasurus est, cum (ut alia omittam) ipso e fatente, æque concludi possit e *Ibid.* ipsius *Chrismatis* Usus in *Ecclesiâ* *Romanâ* antea incognitum, in hoc *Sylvestri* Concilio primo institutum fuisse, & quidem ita ut ejus *Conficiendi* penes *Episcopum* jus futurum esset. Quod si in *Gratiam* *Doctissimi* *Disputatoris* concedatur, videat necesse est, quâ sit prorsus impossibile, ut quod *Romæ* nondum ceptum supposebatur, id hætenus *Presbyteris* pariter ac *Episcopis* commune statinatur.

§. 7. At omisso Sylvestro (nec enim aut Pontificali aut Epilogo multum confidimus) Consulatur præ cæteris *Africani Codicis Canon Sextus*, cujus titulus est, Ὡς ἐ χεισμα ἀπὸ πρεσβυτέρων μὴ γίνεσθαι, *Chrisma à Presbyteris ne conficiter*. Prodiit hic Canon, si *Dalleo* credimus, *An. Ch. CCCXC*. Nec proinde aut *Damaso*, aut *Sardo*, aut *Ambrosiastro* nostro multo recentior. Verum & eandem porro sententiam à prioribus Conciliis repetit: Conciliis dico, multitudinis numero, non enim à solo illo *Carthaginense* hoc proxime præcedenti (ut ex *Latino Exemplari* colligit *Dalleus*, minus quidem recte, cum nulla ibi huius rei extet mentio) *Fortunatus* (inquit) *Episcopus* dixit, ὅν ταῖς περὶ λαβῆσαις συνόδοις ἐ μνημέθια ὀρισθίντα, Ὡς ἐ χεισμα &c. ἀπὸ πρεσβυτέρων μὴ γίνεσθαι. In præcedentibus Synodis definita meminimus *Chrisma à Presbyteris conficiendum non esse*. Et sic ex omnium suffragio *Χείσματ* ποιήσεις — ἀπὸ πρεσβυτέρων μὴ γίνεται — *Confectio Chrismatis à Presbyteris ne fiat*, τῷτο πᾶσιν ἀρέσκει, hoc omnibus placet — videmus *Chrismatis* voce *Χείσματ* ποιήσιν *Confectionem Chrismatis*, τῷ ἁγίῳ μύρῳ τελευτῇ, inquit *Balsamon*, *Consecrationem sacri Unguenti* notari, eamque *Presbyteris*, qui tamen confecto μύρῳ ungebant *Baptizatos*, abjudicatam, & æque ac καταλλαγὴν μετανοούντων *Penitentium reconciliationem* & κόρων παρθενίας (scilicet ὁμολογούντων.) ἀρθίρωσιν, *puellarum virginitatem*

tem profitentium, interdictam, ac proinde nec consecrationem *Hilarianam*, si ea consecrationi *Chrismatis* æqui polleat, Presbyteris comperuisse.

§. 8. Sic & prædicta *Toletana Synodus*, a *Quamvis* *prie* ubique custodiatur, ut absque Episcopo *Chrisma* nemo conficiat, tamen quia in aliquibus locis vel provinciis Presbyteri dicuntur *Chrisma* conficere, placuit ex hoc die nullum alium nisi Episcopum *Chrisma* facere — Et mox, Episcopo sane certum est omni tempore licere *Chrisma* conficere sine conscientia autem Episcopi nihil penitus faciendum, Statutum vero est, Diaconum non *Chrismare*, sed Presbyterum absente Episcopo presente vero, si ab ipso fuerit præceptum.] Hic si absit Episcopus, permittitur quidem Presbyteris *Chrismatis* Usus, non autem ex qualibet demum *περὶ* ipsa *Chrismatis* consecratio. Si præsens sit, hoc ab Episcopo ipsis præcipitur, non ipsi ex suo jure assumunt; aut aliis præcipiunt. Altera potestas Presbyteris ab Episcopo conceditur, Diacono interim interdicta, altera Presbyteris interdicitur, Episcopo soli reservata.

§. 9. Quomodo autem ex hoc Canone Certissimum, ut statim pollicetur *Dallens*, argumentum necesse possit, quo probetur b *Chrismatis* etiam b *De Confirmatione* *consecrandi* jus Presbyteris ab antiquo fuisse, alii firm: pag: penitus perscrutentur, mihi certe caligant oculi, nec quicquam tale perspiciunt. Nec enim 270. adeo certum apud omnes, & indubitatum est, ipsum

Can. XX.

ipsum *Chrismatis* Usus *Hispanis* ab antiquo cognitum fuisse, nec si fuerit, à *Presbyteris* illud ab antiquo confectum esse, Leges quippe & Canones haud rarò moribus novis & malis corrigendis, æquè ac immutandis antiquis & bonis fuisse comparatos nemo nescit.

§. 10. Nec certè contemnendus est *Ecclesiastica Hierarchie* Author, ex aliorum Doctorem sententiâ, (licet *Dallæo* ea non placeat) *Damaso* saltem suppar, qui *Chrismatis* Consecrationem adeo diligenter (dabit veniam, spero, *Dallæw*, si stylo usus sit plus æquo turgescere) soli *Episcopo* vindicandam curavit. Ἡ θεία (inquit) διανομία τὴν τῶν Ἱεραρχικῶν τάξεων ἁγίαςίαν καὶ τὴν τῇ θεῷ μὲν τελείωσιν, καὶ τὴν τῇ Δυσιαστικῇ τελειότητι τὰς τῶν ἐκκλησιῶν Ἱεραρχῶν τελειουργικὰς δυνάμεις ἐν αἰσὶ ἀπικλήρωσιν. *Ecclesiastici* (quos de more *divinos* appellat) *Canones Hierarchicorum ordinum sanctificationem, & sacrum Altaris Consecrationem* in potestate *Episcoporum* peculiariter esse statuerunt. Ad quæ verba *Paraphrastes Pachymeres* ὁμοίως τῷ Ἱεραρχῷ πρὸς αὐτοῦ (καὶ ὁ δὲ τῆς τῶν ἑτέρων ὑπερβολῇ) ἀποκακλήρωσιν τῷ μὲν ἁγιασμῷ &c. Unguenti &c. Consecratio peculiariter *Episcopo* tribuitur, ut ipsius manibus, non ex aliorum ministerio fiat. Et iterum, καὶ ἁγίως οἱ τοῦ χειροῦ τῷ μὲν τὸν βασιλεῖα ἀπὸ γὰρ ἦν ἀρχαία συνήθεια; καλῶς ἄρα ἐλέγχει οἱ τὰ πρὸς μυστήρια τελειουργικὰ δυνάμεις οἱ, καὶ πῶς ἐν αἰσὶ τῷ Ἀρχιερεὶ ἀπικληρώθησαν, τῶν μοναχῶν

ἱερομερῶς καὶ ἀπαξιαυῶς, καὶ ἐν Χρῆτι καὶ μελεῶς.

Episcopo opus est, ad baptizatum unguento liniendum, ea enim antiqua Consuetudo fuit, rectè igitur diximus Mysteria hæc tria Consummativas potentias esse, & quodammodo peculiariter ad Episcopum pertinere i. e. unice & in universum, non secundum quid & partialiter.

§. 11. Quare ex his omnibus & singulis sive postulatis, sive concessis, nihil dum Dallæi causæ accessit roboris, frustra enim pertendit memoratam apud Sardum Chrismationem ad Presbyteros pertinuisse, nisi illam etiam probaverit Chrismatis Confectionem, quæ & sola est, & dici debet Consecratio, ex Coævorum Calculo, ad Presbyteros unà cum Episcopis pertinuisse.

 SECT. V.

SECT. V.

Baptismi perficiendi potestas Presbyteris communicata. Confirmatio à Baptismo semper distincta. Aliqua Presbyteralis benedictio ante baptismum. De eâ Canon Eliberitanus XXXIX. Euchologium. Clemens Alex. Eusebius, Constitutionum Scriptor. Ecclesiasticæ Hierarchiæ author. Augustinus. Severus Alexandrinus, Symeon Thessalon. Cyprianus. Benedictio ad perficiendum Baptismum. De eo Canon Eliberitanus LXXVII.

§. 1. **A**D ultimum Dalleane Sententiæ articulum quod attinet, I. Concedimus baptismum administrandi jus, eumque omnium rituum numero perficiendi, & absolvendi potestatem Presbyteris omni ævo, ex quo tales creati sunt, (non tamen *ἀντὶ τοῦ ἑκείνου* sine sententia Episcopi) competuisse. Ideoque si sententiam suam quâ Chrismationem, aut manus impositionem, non aliam, quàm Baptismi Cæremoniam esse contendit, ex primævæ antiquitatis monumentis Dalleus stabiliuerit, si, inquam, hoc unicum solidè præstiterit, non erit cur de Chrismandi, & Consignandi facultate Presbyteris in universum concessâ dubitemus aut repugnemus, modò reservetur Episcopis illud (quod prius stabiliuimus) Chrismatis Consciendi privilegium.

§. 2. Verùm *secundo*, post singula, quæ à doctissimo viro ad hanc rem adducta sunt, pensiculatorius librata, mihi adhuc extra dubium ponitur, Confirmationis Ritus (*Sacramentum* non dicimus, nisi ut *Cyprianus* eam manuum impositionem, quæ baptismum præcessit *baptismo* jungens, utrumque sacramentum dixit, i. e. latè, & improprie, ut prædiximus) vel *Chrismatione*, & *Consignatione*, i. e. impositione manuum, vel etiam sine *Chrismatis* usu, solâ manuum impositione, variè, in diversis Ecclesiæ seculis, & partibus, celebratum, alium planè à baptismatis sacramento, & Cæremoniis ejus, in Ecclesiâ Antiquâ semper habitum esse, & nunc quoque haberi.

§. 3. Quædam certè sunt, quæ distingui, suisque separatim classibus reponi optarim, ut res integra, quatenus ex antiquis Canonibus, & scriptoribus; tam *Græcis* quàm *Latinis*, ipsiusque Ecclesiæ praxi colligi potest, aperte cernatur.

§. 4. Esse certè aliquam *Presbyteri benedictionem* in baptismo vel ante *Baptismum*, ut & aliam, quâ post baptismum perfici dicitur is, qui privatim, aut raptim in periculo mortis baptizatus fuerit, non repugno, *Eliberitani* quidem Concilii *Canones XXXIX & LXXVII* id genus nonnulla commemorant, *Gentiles* (inquit prior) si in infirmitate desideraverint sibi manus imponi, si fuerit eorum ex aliquâ parte honesta vita, placuit ei manum imponi, & fieri *Christianos*] Hic ut fieri *Christianos*] baptismum significat, sic impositio manuum,

Concil:

2: 1.

p: 237. c:

manuum, illi viam sternens, de eâ, quæ dicitur cum oratione conjuncta ad faciendum catechumenum, vel οἷς τὸς οἷς τὸ ἄγιον βάπτισμα εὐχρηστικὸν μὲν ad eos qui ad sacrum baptismum instructi sunt, (cujus alia non rara apud Patres vestigia reperiuntur) intelligenda est.

a Euch.

§. 5. Videatur in Euchologio α εὐχὴ οἷς τὸ ποίημα καὶ ἡ χεῖρ, Oratio ad faciendum Catechumenum, P. 334. Ubi εὐχρηστικὸν, σφραγίζεις, καὶ ἐπιτίθῃς χεῖρα, inflat,

b P. 343.

signat, manum imponit &c. Ut & ex b M SS. Barberino, qui S. Marci dicitur, clamat Diaconus, Ὅσοι οὖν τὸ βάπτισμα, παύλας τῇ χειρὶ ἐπιτίθῃτε, καὶ εὐλογεῖτε, καὶ πάντας χειροθετῶν ὁ ἱερεὺς &c. Quotquot ad Baptismum dispositi estis, accedite ad manus impositionem, & benedictionem accipite, dein manum imponit sacerdos.

§. 6. Ad hanc pertinet Clementis Alexandrini dictum in *Pedag.* Τινὲς δὲ ὁ πρεσβύτερος ἐπιτίθῃ χεῖρα; τίνα δὲ εὐλογεῖ; Cui verò Presbyter manum imponit, cui benedicit?

c De vit.
Constan.

l. 4.

§. 7. Ad hanc quod de Constantino scribit Eusebius, Εὐχολογούμενος τῶν διὰ χειροθεσίαν εὐχρηστικῶν ἡζιῶν, Confessione factâ precum per impositionem manuum particeps factus est.

§. 8. Ad hanc Constitutionem antiquus scriptor respexit, ubi post eorum, quibus imbuendus est Catechumenus, enumerationem, addit, πρὸς αὐτὸν δὲ ὁ χειροθετῶν αὐτὸν τὸν θεόν εὐχαριστῶν καὶ οἷς τὸ καλὰ ξιῶσθαι αὐτὸν τῷ λόγῳ &c. Deum adiret qui manus imponit, gratias agens, ut ille ad la-

vacuum

vacuum admittatur. Cujus & mentio fieri videtur, in syllabo Capitis XLI. ὅπως χρὴ τὰς καθ' ἑμῶν ὑπὸ τῶν ἱερέων ἐν τῇ μυστῇ εὐλογεῖσθαι, quomodo debent Catechumeni in initiatione benedici (licet in capite ipso nihil tale reperiatur) idem enim valere manus impositionem, & benedictionem nullus dubitaveris; Id Clementis Alexandrini modò allata verba, id Severi mox apponenda apertissimè demonstrant: Male itaque dividi Constitutionum illarum Capita, & priorem syllabi Capiti XLI. præfixi partem ad Cap. XL. pertinere, si loca inspexerit, statim mecum lector agnoscat.

§. 9. Ad hanc *Authoris Ecclesiasticæ Hierarchie* disertà verba clarissimè pertinent a c. II. ubi a Edit. cum interrogaverit sacerdos an vitam Deo gratam instituturus sit Catechumenus καὶ τὴν ὁμολογίαν ἐπιτίθουσιν αὐτῷ τῇ κεφαλῇ τὴν χεῖρα, καὶ σφραγισάμενος ἀπογελάσθαι κελεύει, post professionem capiti ejus manum imponit, & cum eum consignaverit, perscribi nomen jubet. Et iterum, cum ter illi professionis formam posuerit, & Catechumenus, ter professionem fecerit βεβαδξάμενος εὐλογεῖ, καὶ χειροτονῶ, Oratione habitâ benedicit, & manus imponit, & tunc etiam c sanctio oleo totum corpus ungit, & hæc omnia antequam aquâ proluatur, aut d baptizetur. Ad hanc etiam respexit Augustinus e de pecc. meri. & remissi. Catechumenum, inquit, secundum quendam modum suum per signum & orationem manus impositionis puto sanctificari.

Mor. P. 116.

b p. 117.

c p. 118.

d Ibid.

e lib. II.

c. 26.

a Not. in
Euchol. p.
348. Not.
8.

§. 10. Idem ex a Severi Alexandrini baptismali ritu Jacobus Goar laudavit, his verbis, *Imponit eis manus Sacerdos, & in omni invocatione facit Crucem super vultum eorum; & ex Simeone Thessalonicensi, ἐπιτίθουσιν ὁ ἱερεὺς αὐτῷ τὴν χεῖρα, ἀγισμάνην ἔκιν, καὶ ὅν τῷ πνεύματι ἀναπαύσασθαι, & εὐλογεῖ τὸν Θεόν ὁ Ἀρχιερεὺς — ἅτα χεῖρ ἐπιτίθει δηλοῖ — διὰ τὴν (legendum crediderim δι' αὐτῶν) μετὰδομένην χάριν καὶ τῶν ἀνέμων, Manum ei imponit sacerdos, manum quidem ipsam sanctificatam, & in spiritu reformantem, & benedicit Deo Episcopus, dein manus impositione gratiam & renovationem eā significatam significat. Quod licet hic Simeon de Episcopo, vel summo Sacerdote, edicat, prius tamen apud eundem ὁ ἱερεὺς, ut & apud Augustinum Sacerdos, apud Clementem ὁ Πρεσβύτερος hanc λειτουργίαν fungi dicebatur. Nec vel minimus dubitandi locus est, quin ut baptismus, sic hæc Manuum impositio, Configuratio, benedictio, baptismo prævia, a Presbytero, ex more, peracta sit.*

§. 11. Et certè quid ni ad hanc Classē referri possit Cypriani illud ad Stephanum, cūm parum esse dixerit eis manum imponere ad accipiendum Spiritum Sanctum, nisi accipiant & Ecclesiæ baptismum; tunc enim demum, inquit, plene sanctificari, & esse Dei filii possunt, si Sacramento utroque nascentur, (Sacramenti nimirum voce latè, ut diximus, & improprie, pro quolibet sacro ritu sumptā) Cū scriptum sit, Nisi qui

natus

natus fuerit ex aquâ & spiritu, non potest intrare in regnum Dei] vides hic poscentem Cyprianum, ut impositioni manuum baptismus adderetur, ad exemplar (quod statim subdit) a Cornelii Centurionis, & Ethnicorum in domo ejus, quos, post Spiritus Sancti in eos descensum, cùm jam fuissent adimpleti variis linguis, Beatus Petrus divini Præcepti, atque Evangelii memor, baptizari præcepit: Ideoque non incommode de eâ manuum impositione, quæ baptismum præcessit, intelligi posse.

a AB. 10.

§. 12. Non quòd ego eam *χρησθίσαν*, quâ ad Orthodoxiam ab hæresi Conversos in Catholicam Ecclesiam recipi mos erat, cum hâc, quæ baptismum prælusit, confundi velim, (de eâ mox latius dicturus sum) sed quod Cyprianus, qui hâc non contentus, baptizandos urgebat, eo quod paràm sit manum imponere, nisi accipiant Ecclesie baptismum, & ad hoc Cornelii Exemplo utebatur, qui prius spiritus *χαρισματος* adimpletus, dein baptismò inundatus fuit, eam certè sic confudisse videatur sed hæc obiter.

§. 13. De eâ autem, quâ post baptismum perfici dicebatur is, qui privatim aut raptim in periculo mortis baptizatus fuit, b posterior Eliberitanus Canon disertè pronunciat, si quis (inquiunt Patres) Diaconus regens plebem sine Episcopo vel Presbytero aliquos baptizaverit, eos per benedictionem perficere debbit, &c.

cVid. Not. 2. in Can.

§. 14. Ubi cùm aliqui Codices legant [Episcopus

p: 244. E. exGracia.

piscopus eos &c.] dubitandum non est, quin ad alium aliquem vel *Episcopum*, vel saltem *Presbyterum* in prioribus verbis *Episcopo* conjunctum, baptizatus ille à Diacono, adducendus sit, nec enim ipse, qui prius baptizabat, *Diaconus*, post *perfecisse* censendus est.

§. 15. Si ad *Episcopum* solum hæc baptizandi perfectio pertineat, ut *Garcie* Codex exertè legit, plane de *Dallei* Causâ actum est, hoc Judice. (Neque enim aliam lectionem agnoscet, sat scio vir doctissimus, si attenderit, nullam aliam vocem verba ista *perficere* debet, spectare posse.) Si verò Concedamus *Presbyterum* hic etiam, ut in prioribus verbis, *Episcopo* jungendum esse, cum tamen ad baptismum legitimè, non tamen ita plenè administratum apertè respiciat *Canon*, nihil adhuc ad *Confirmationem*, quæ omnibus plene baptizatis, vel statim, ut in *adulorum* baptismo, vel post multorum annorum intervallum, ut in cæteris addi solet, pertinuisse dicendus est.

S E X T. VI.

Baptizatus à Laico in periculo mortis, per impositionem manuum perficiendus. Eliberitanus Canon XXXVIII. At hoc nihil ad Confirmationem. Quid in utroque Ecclesia Anglicana statuerit. Confirmationis in eâ ritus, sperata beneficia. Nihil retentum quod cuius cordato displiceat, Chemnitius à Bellarmino laudatus, quid senserit. Quid Cassander, & Erasmus. Catechetica institutio. Ejus Cura in Dordracenâ Synodo, & Concilio Bituricensi.

§. 1. **P**Ræmissâ igitur hâc duplici Eliberitanorum Canonum benedictione, antè, & post baptismum, illâ sine dubio à Presbytero, ad præparandum, hâc seu ab Episcopo, seu à Presbytero ad perficiendum baptismum comparatâ, (quarum neutra Confirmatio est) sequatur III. Impositio manuum, quâ à Catechumenus, à Laico, in periculo Mortis, baptizatus, donari, si supervixerit, jubetur, in alio ejusdem Concilii à Canone.

a Can. 38.

Concil. ib.

P. 235. c.

§. 2. Ea certè ab Episcopo peti discretè præcipitur. Peregrè, inquiunt, Navigantes, aut si Ecclesia in proximo non fuerit, posse fidelem, qui lacrum suum integrum habet, nec sit bigamus, baptizare in infirmitate positum Catechumenum, ita ut si super vixerit, ad Episcopum eum perducatur, ut

per manus impositionem proficere (ut *Garcie* edicio nova legit, *perfici*, ut prior) possit.

§ 3. Si *Proficere*] legatur, ad *Confirmationem* sine dubio attingere Canon censetur, quæ *Neophytis* ad maiorem in fide profectum aspirantibus destinata est. Et tunc in propatulo ratio est, cur ad *Episcopum*, is qui hæc manuum impositione imbuendus est, adduci jubeatur.

§ 4. Sin *perfici*] legatur, non repugnam ex Canone LXXVII, ubi [per *benedictionem perficere*] modo legimus, interpretandum esse, & de *perfectione baptismi* intelligendum, quam à *Presbytero* (licet ejus Canon non meminerit) cui integrum baptizandi jus & licentia ab *Episcopo* commissa sunt, rectè postulari & administrari posse non abnuimus.

§ 5. Quare Cause suæ non malè consului vir Eruditissimus *Dallens*, qui (hoc ipso Capite, quo de *Hammondo* queritur) *Eliberitanæ* Synodi Canonem nominans, statim mittendum duxit, et quo tamen se demonstrasse pronuntiat. Latini ipsos *Presbyteros* manum imposuisse baptizatis, nedum ut eos *chrismare* non potuisse putetur.] Quæ quidè si de baptismali *chrismate* intelligantur, ut *Dallens* vult, nec quisquam negaverit, qui *Hieronymi*, & *Tertulliani* verbis modo adductis attenderit, aut si de baptismi, vel à Laico vel a Diacono, plebem regente sine *Episcopo* vel *Presbytero* (adeoque ἀνδρῶν τῶ ἐπισκόπῳ) non ita legitimè administrati *perfectione* (ad quam si [perfici] non [proficere])

ficere] legatur, *Eliberitanas*, Canon respexit) nihil hic novum, aut quod ad Latinorum confirmationem pertineat, aut *Episcoporum* *πρωτόμια* quovis modo minuat, licet hoc ad *Presbyterum* pertinere largiamur, cū sic baptizatos, & *Presbyteralium* manuum impositione perfectos, i. e. in Ecclesiæ gremium completè per baptismum semel receptos, ad *Confirmationem*, & *Episcopalem* manuum impositionem, non statim, sed post lustra aliquot, promoveri, tam notum sit, quàm quod notissimum.

§. 6. Nos certè sub incolumi in *Angliâ* *Episcoporum* regimine, licet nec oleo in baptismo, nec unguento in *Confirmatione* (quorum nulla in scripturis, aut primævâ antiquitate mentio) utamur, nec *Confirmationem*, ut prius dixi, inter *Sacramenta à Christo instituta*, & ad omnium salutem necessaria numeremus, & in baptismo, cuius facultas *Presbytero*, imò *Diacono* conceditur, frons infantium, in militiæ Christianæ symbolum, signemus, Omnes tamen privatim baptizatos, ad *Presbyterum* in Ecclesiâ adducendos monemus, ut si quid legitime Sacramenti administrationi deesse intellexerit, ipse adjiciat, nec adhuc ad *Episcopum* perducimus, donec adulti, & in fide Christianâ satis instructi, uberioris spiritus Gratiae candidati fiant, factâque exomologesi, fideque, quam Christo pepigerant, obstricta, & baptismali voto, quod per sponsores iniverant in se solenniter, recepto, benedictionem *Episcopi*

per manuum impositionem impetrent. Ut in Rubrica, & Officio Nostro *Confirmationis* Liturgico baptismati subnexo, videre est. In quo nihil, spero, *Doctissimus Dallæus*, ut ut Latinorum *Chrismationi* insensu, reperiet, quod aut Sacre Scripturæ adversum, aut ab antiquæ & Catholicæ Ecclesiæ praxi alienum culpetur.

2 p. 1. 2.

§. 7. Huic sanè spei meæ non parum favent, quæ in Disputationis a Limine de *Matthæi Galeni Confirmationis* Definitione [quod sit Sacramentum, quo, ad Episcopalem manuum impositionem, benedictionemque, cuique pro suâ capacitate infundatur *Spiritus Sanctus*] Vir *Doctissimus* monuit, *Galenum* scil. hominem callidum, & in Scripturis Manuum impositionem inveniri, Unctionem nusquam occurrere scientem, sic sibi maturè consensendum putasse, ritumque hunc, non qualis ex publico Ecclesiæ Romanæ Usu, Librisque ritualibus peragitur, definiisse, sed qualem ipse ad Disputationis suæ compendium esse optaret, descripsisse] Nos certè Reformatæ, nec dum detormatæ Ecclesiæ Anglicanæ filii hoc *Compendium* (si placet, certè non fraudem recentiorum, sed) consultissimam veritatis, & antiquæ simplicitatis tutandæ & retinendæ artem, à matre Nostra sic à teneris, ut ajunt, Unguiculis edocti sumus, ut ipso *Galeno* callidiores meritò audiamus, qui nondum (quod ab illo factum est) in Sacramentorum Classem evecta *Confirmatione*, Unctione insuper omiſsa, ad unicam Episcopalem manuum impositionem, &

bene-

benedictionem (præeunte tamen solenniter *Catechesi*, & infantium institutione, in fide, voti-
que baptismalis obligatione, ut & professione
publicè recitata, cum paterna *Episcopi* exhorta-
tione ad constantiam, & ardenti divini spiritus in-
vocatione) ritum integrum redoximus, simulque
pristinæ integritati & vigori restituimus, A quibus
si nil aliud, saltem Promissâ Christi sub novo Fæ-
dere fidei, & obedientiæ, καλῶς ἡ συνελθὼν, pas-
sim tacta, ut & illa tollentibus alacriter benignum
& gratum ipsius jugum, confitentibus ipsū coram
hominibus, & petentibus quævis ipsius nomine,
non uno in loco cauta, & tantum non mancipata,
spem certè satis amplam faciunt, uberrimos fru-
ctus ex hoc ritu subinde reddituros, si non pec-
cata & negligentia Nostræ (quod heu nimis fre-
quenter & importunè experimur) obicem inji-
cerint, εἰ μὴ (ut a *Zonara* verbis utar) διὰ ἔργων φαν-
αλῆστα ἡμῖς εὐχὴς ταύτης ἀποξενώσωμεν, si non ope-
rum nostrorum improbitate aditum propria felici-
tati hac ex parte præcluserimus.

a In Con.
Laodicen.
48.

§. 8. Hoc quippe solenni ritu, hac nec nimiâ
nec inani Cæremoniarum pompa, divinæ gratiæ
Candidatus monetur, ut *Evangelii* χεῖρ ἐν ζώνῃ
ab alienis (nimirum sponsorum) manibus in pro-
pios humeros susceptum, leniter, & suaviter, &
constanter ferat, simulque solenni exomologesi
fidem suam in frequenti Cætu, testantibus Deo,
Angelis, & hominibus, ore profiteatur, ardentis-
simarum insuper Antistitis, Presbyterorum, to-
tusque Ecclesiæ precum particeps redditur; Quæ
omnia

omnia vana, & supervacua futura quisquis sibi aut aliis persuaserit, eadem ille opera Christianæ Religionis Sacratissima mysteria ceu nugas & figmēta, atque inutilem pompam ludibrio habiturus est.

§. 9. Porro quòd in his omnibus, ab Ecclesia nostra inter Politicæ suæ leges fideliter retentis, utinam & in Praxi non minus diligenter custoditis, nihil sit quod cordatis quarumlibet partium viris displiceat, facile ex *Cassandro*, *Erasmo*, *Lutheranis* ex *Chemnitio* præcipue comparebit. Is, inquit a *Bellarminus*, accuratissimè omnium describit ordinem *Lutheranæ Confirmationis*, quem ut ritum veteris Ecclesiæ utiliter introductum, non ut Sacramentum a Christo institutum, ad sex puncta, seu gradus revocat, I. ut parvuli in infantibus baptizati, cùm perveniunt ad annos discretionis, instituuntur in Doctrinâ Catechismi, & ubi salutem principia didicerint, offerantur Episcopo, qui coram Ecclesiâ admoneat puerum de suo baptismo, quid acceperit, quid promiserit &c. II. Ut ipsi parvuli confessionem fidei & doctrinæ quam didicerunt publice recitent. III. Ut de præcipuis doctrinæ Christianæ capitibus interrogentur, atque ad ea respondere. IV. Ut moneantur ut hac professione fidei ostendam se dissentire ab omnibus ethnicis, hæreticis, fanaticis, & profanis opinionibus. V. Ut gratâ exhortatione admoneantur ut in pacto baptismi & fidei professione perseverent, & proficiendo confirmantur. VI. Ut fiat publica precatio pro illis pueris ut Deus Spiritu suo. Sancto illos gubernare & confirmari

a Exam. 2.
part. p.
320.
b De Sac.
Conc. firm.
c. 1.

confirmare dignetur in hac fidei professione, additâ simul manus impositione.

§. 10. *Cassander* quidem a Sacramenti voce n-
titur, sed non eo sensu, quo a nobis rejicitur, nec
enim aut *Christo* Authori imputat, aut omnibus
ad salutē necessariam statuit: Religiosissime autem
semper in Ecclesia observatam, & per solos Episco-
pos administrari consuetam, quemadmodum in A-
postolica Ecclesia soli Apostoli, in quorum vices E-
piscopi successerunt, baptizatis manum imponebant,
ut ad eorum preces Spiritum Sanctum in donis vi-
sibilibus acciperent. De quo quidem dissidium
nullum futurum sperare se profitetur vir optimus,
si ab Episcopis eâ quâ decet gravitate adminis-
retur, (in ea vero opportunum Reformationi lo-
cum esse quis negaverit?) nec enim in conventu
Ratisbonensi de eo controversum fuisse. De tempore
interim Confirmationis fatetur videre se bonis viris
utriusque partis non displicere, si ejus usus ad ata-
tem paulo adultiorem differatur, vel hanc certe ob
causam, ut parentibus, susceptoribus & Ecclesiarū
præfatis occasio detur pueros de fide, quam in bap-
tismo professi sunt, diligentius instituendi & admo-
nendi. Hujusmodi sanè institutionē seu Catechismi
explicationem in pueris fieri debere, & veteres præ-
cipere, & recentiores ex utraque parte consentire, ex
Augustino, & *Walafrido*, & *Kuaro* Lovaniensi
satis confirmavit, exigendum igitur à pastoribus ut
curâ illi diligentissimè incumbant, quod cū mo-
nuerit *Calvinus*, *Ruardus* vehementer approba-
vit,

a Consult.
c. 9. de
Confirm.

vit. *Admonitio*, inquit, *Sancta & pia est, quam observari omnes desideramus.*

a Via ad
pacem. p.
291.

§. 11. Hæc eadem ut ad rectum usum *Confirmationis* imprimis spectantia sæpe monuisse *Erasmum* à *a Grotio* discat, qui alias non notavit. Quanto vero cum detrimento *Ecclesiæ*, quanto & bonæ vitæ, & ipsius *Christianæ fidei* dispendio, *Catechetica Institutio*, cum *Confirmatione*, exolverit, si aliunde copia non suppeteret, satis docebant *Dordracenæ Synodi* querelæ, & (necessaria quidem illis visa, utut aliis nova, & inaudita) *Helveticorum* pastorum disciplina, qua sponsalibus ineundis interdicebantur, qui *Catechesin* non didicerant. Nec est quod *Helvetii* de invento hoc glorientur, In *Concilio Bitur: Gallicano An. 1584.* celebrato, hæc habentur, comminentur (*Parochi*) *neminem hoc Sacramento (Confirmatione) non insignitum se ad Eucharistiam & Matrimonium admissuros.* Nec enim alia, ut videtur, adversus fœdissimam ignorantiam, & ferinam quasi barbariem via restabat, nisi maritalis, Toritis in subsidium vocaretur. Sic certe *Helvetia* quodammodo in *Orientem* migrante, cui vetus mos fuit, inquit b *Grotius*, *conjugium contra-*
bentibus manus imponere. Nec enim hoc ritu, sine injuria fraudandus erat *Thalamus*, cui *Catechesis* adeo, solenniter præcurrebat. Sed illud obiter, in orbitam redeo.

a Via ad
pacem. p.
291.

CAP. III.

De Confirmatione.

Sect. I. 77

CAP. III.

*Examinatio eorum quæ Dalleus adduxit ut
Impositionem Manuum meram Baptismi ce-
remoniam esse persuaderet.*

SECT. I.

*Principalis Quæstio proponitur. Quid de ea
Scriptura, ex interpretatione Chrysostomi &
Cypriani. Unctionis mentio in Scriptura. Nihil
concludendum ex eo, quod Baptismo adjungeba-
tur eodem tempore.*

§. 1. **H**IS extra omnem dubitationis aleam
sic positis, ad reliqua progrediamur,
& cum *Dallao*, si placet, periculatius trutinemus,
(an quod ille gnaviter contendit) impositio ma-
nuum; quâ neophyti, seu cum, seu sine *Chrismatis*
additione, benedicebantur, *mera baptismi Cere-
monia*, ab initiationis lavacro nullatenus distincta,
inter Universos ab ipsius Ecclesiæ primordiis
Christianos, semper habita fuerit.

§. 2. A *Scripturis* ordiamur, quæ non solum
Acti: VIII. post acceptum à *Philippo* Baptismum,
Apostolos Petrum & Johannem ad *Samaritanos*
in hoc delegatos referunt, ut recens baptizati,
fecundiores Spiritus Sancti. Latice, Uberiora
caelo *quæ* hac manuum apostolicarum impositi-
one imbiberent, (quod idem & a *Paulo* factum
legimus

legimus *Act. XIX.* qui baptizatos in nomine *Iesū* v. 4. statim *manibus impositis* perficiendos curavit) sed & a baptismo (i. e. unico Christianæ Ecclesiæ Baptismo) *Impositionem* hanc *manuum* discrete distingui testantur, ut videre est. *Heb. VI. 2.*

§. 3. In hanc sententiam interpretanda esse hæc sacri codicis commata, inter alios *Chrysostomus* testabitur. Is enim *Commentariis ad Act. VIII.* baptismum *Samaritanis* a *Philippo Diacono* indultum, sic ab impositione manuum (non qua (a) *Ministri ordinabantur*, sed qua *Spiritus Dona* conferebantur) divist, ut illam *Diacono* communem, hanc τῶν Ἀποστόλων ἔξει-
στον *Apostolis* peculiarem potestatem fuisse pronuntiet. (b) *Φίλιππος* (inquit) βαπτίζων Πνεῦμα τοῖς βαπτιζομένοις ἐκ ἐδάδα, ἐδὲ γὰρ εἶχεν ἐξουσίαν τῷτο γὰρ τὸ δῶρον μόνων τῶν δώδεκα ἰδῶν. *Philippus baptizans spiritum baptizatis non dabat, potestatem enim non habuit, Hoc enim donum solorum Apostolorum erat.*]

. 4. Vides *Impositioni manuum* spiritum imputatum, qui in baptismo non dabatur, vides baptismi jus *Diacono* datum, imponendi manus προνόμιον solis *Apostolis* (quibus *Episcopi* succedebant) reservatum, nec igitur hanc illius Cere-
moniam meram esse quæ non solum ministris, sed & effectibus tam late se jungebatur.

S. 5. In prioribus id clarius proposuerat Πνεῦμα ἔλαβον τὸ τῆς ἀφίσεως, τὸ δὲ τῶν σημείων

αδύναμις
ἔλαβον
ποιῶν
σημεῖα,
ὡς δὲ
τὸ πνεῦμα
διδόναι
ἑτέροις.
10. 4. pag:
714. l. 9.
b Ibid:
1: 10.

οὗ τῶν λαβόντες. Spiritum remissionis acceperant, (in baptismo sc.) spiritum signorum nondum acceperant, ille vero impositioni manuum debendus erat.

§. 6. Ad hanc itidem Spiritus largitionem non tantum Act. XIX. 5. Sed & Heb. VI. 2. accommodanda censuit idem Author [Ἐπιθέσις χειρῶν inquit, οὕτω γὰρ τὸ πνεῦμα ἐλάμβανον, impositionis manuum, Sic enim spiritum accipiebant] (quam interpretationem ab eo mutuatus est Theophylactus, ἐπιθέσις χειρῶν, ὡς ἂν τὸ πνεῦμα λαβόν, ὥστε περιποιεῖν, & δυνάμει ποιεῖν Impositionis manuum per quas Spiritum Sanctum accipiebant ut & prophetarent, & miracula facerent, ideoque à baptismo, i. e. Unico Christianorum lavacro ἀπὸ πολλῶν ὄντων τῶν βαπτισμῶν, ἀλλ' ἑνὸς, non quod plures baptismi essent, sed l. 28. ab uno baptismo) distinxit.

§. 7. Ab hoc Apostolorum Archetypo, sequentium temporum praxim non deviasse, testantur fassè Patres: Consulatur præ aliis Cyprianus, Ep. ad Jubaianum, ubi ex ipsius ad unum adversariorum ejus argumentum responsione, (eadem posita ab e Augustino approbata) luce clarius red- b Ep. 73. ditur, hunc in Ecclesia ritum ad hoc Apostolorum exemplar, si quid illi viderint, amussitatum præsumi. Locum integrum opportunius posthac reponendum curabimus. Nec igitur in Florentine Synodi Decretis illud culpari potest, quod statuerit, istius manus impositionis loco, per quam A- postoli

c de Bapt.
Con. Don.
l. 3. c. 19.

postoli Spiritum Sanctum dabant, in Ecclesia Confirmationem adhiberi.

¶ 8. At & *Unctionis* mentiones non raro in *Scripturis* reperiuntur, præcipuè II. Cor. 1. 22. & 1. Jo. 2. 27. Eæ certe, non dubitarim, figuratæ, quibus non visibile *Unguentum*, sed invisibilia Spiritus dona significantur, sic tamen, ut allocationibus istis permoti Antiqui Patres, in invocando super neophytos Spiritu S. cujus dona *Unctionem* ab Apostolis vocitari intellexerant, *Unguentum* ipsum, quod ad varios Usus Apostolos usurpasset videbant, adhibendum putarent, & *Episcopali* manuum impositioni adjungendum: Hinc illud Cyrilli a Καλῶν. γ. plurimum *Scripturæ* loca ad *Chrisma* suum accommodantis, illud præsertim *Johannis*, quo *Unctionem* nos omnia docere scripsit, τὸ πνεῦμα ἀληθὲς ἀγαπᾷ, τὸ δὲ διδάσκει, Hoc incorruptum servate, de omnibus enim docebit, καθὼς ἀρτῶς καὶ οἴνου τὸ Μακάριον Ιωάννην λέγουσι, καὶ πολλὰ μετὰ τῶν χειρῶν φιλοσοφῶν, sic ut paulo ante ex Johanne audivisset, cum multa de *chrismate* hoc philosopharetur. Hinc illæ etiam in sacris literis *Ritus* ipsius appellationes, *Confirmatio*, *Consignatio*, *Chrismatio*, *Arrab*, singulæ enim ex II. Cor. 1. 22. adeò dilucide desumptæ videntur, scil. [qui Confirmat nos Deus, & unxit nos, & signavit, & dedit pignus spiritus in cordibus nostris] ut de hoc ipso *Confirmationis* Ritu Antiquorum non pauci interpretati sint,

a Edit.
Morel. p.
526.

SECT. II.

Laodicens Canon XLVIII. Quàm arguta Dallei conclusio & distinctio. Voces παλαιοί] & βάντα quæ ab argutiis ejus vindicata. Quæ eodem tempore sunt aut tractantur, non ideo sunt eadem. Loca Theodreti & Gregorii Nazianzeni examinantur,

§. 1. **N**on est animus ea singula minutius sectari, quæ *Spalatensis, Blondelli, &* suo penu instructissimus *Dalleus*, ex antiquorum monumentis conquirenda, & consarcinanda putavit, ut rem planè secus, inter *Græcos* præsertim, se habere persuaderet. Istis omnibus & singulis illud unum reponi sufficit, ea quidem latè distingui posse, quæ eodem nonnunquam die, aut horâ administrari perspiciuntur, nec enim quicquam ad veri speciem minus accedere, quàm si quæ eodem tempore fiunt, ea statim eadem fuisse, unumque alteri aut appendi ut umbra, aut adjici ut Ceremonia mera, censeatur.

§. 2. De *Laodicens* Canone XLVIII [ὅτι οἱ τοὺς παλαιοὺς κατὰ τὸ βάντα καὶ βάντα χρίματι ἐπεβαίον, *Illuminatos post baptismum unguento Cœlesti liniendos esse*] mira planè sunt, quæ post *Blondellii* commentatus est vir Doctissimus. Hic, inquit, baptismi ceremoniam fuisse *Chrisma*. nem *Synodus* pertissimè docet, quod τοὺς παλαιοὺς qui illumi-

H

nantur,

nantur, hoc est, baptizantur, sive initiantur Christianismo, eos decernit χρίσας, ungi sacro chrismate. His enim verbis significat τὸ χρίσας ungi, partem fuisse τῷ φωτισμῷ illuminationis, sive initiationis, ita ut initiatio, quo rite perficeretur, Chrismate veluti consignanda ac consummanda esset. Hæc, inquit, omnino vis verborum istorum est. Si aliud voluissent Patres, haud dubio dixissent ὅτι δὲ τοὺς νεοφύτους χρίσας, eos qui baptizati sunt, chrismandos esse, non autem, in præsentī φωτισμένους, illos qui illuminantur.

§. 3. Porro ne quis novam hanc interpretationem rejiceret, propter vim præpositionis αὐτῆς, quæ sensum planè diversum suadere videtur, (neque enim in ipso baptismo ungi videtur, qui αὐτὰ βάπτισμα χρίσας) id metuens Dallæus sibi satis sollicitè cavit, exogitatâ distinctione hæc satis certè argutâ, Sciendum, inquit, est baptismi vocabulum duobus modis sumi, vel pro toto initiationis ritu, vel pro solo mersionis actionis actu, secundo hoc sensu, non priori, inquit, baptismatis nomen hic Usurpabant Laodicensi, dum aiunt, τοὺς φωτισμένους αὐτὰ τὸ βάπτισμα χρίσας, eos qui illuminantur, ungi post baptisma, i. e. post immersionem seu mersionem, non autem post initiationem. Nam si hoc intelligerent νεοφύτοι essent, qui arguntur, non φωτισμένοι, quod aiunt Patres.]

§. 4. Videtis ad quas incitas redactæ, quod demum pharmaco sanitati restituendæ, aut sublevandæ, quibus argutiis & λεπτολογίαις statummandæ

nandæ sunt Universæ viri optimi Fortunæ. Certe si *Laodicensi* Patres aut baptizati intellexerint, cū *ἐπιτιμῶντες* edixerint, aut *initiatos* crediderint, de quorum post baptismum *Unctione* Legem exerte tulerint, De *Dalla*i causâ integrâ conclamatum est. Quàm verò hebes, & supinus Canonis hujus Scholias *Zonaras*, qui pro *ἐπιτιμῶντες* μετὰ τὴν βάπτισμα] *κατὰ δὲ νότον* simpliciter reposuit, nec curiosius investigandum censuit, an post peractam integram *initiationem*, an tantummodò post *unctionem* ungendos præceperint Patres? Quàm parum hanc argutandi artem calluit *Cyprianus*, qui * *ungi* necesse esse eum dixit (non qui illuminatur aut initiat, sed) qui baptizatus est, in præterito, & * *super eos qui in Ecclesia baptizati erant, & legitimum & Ecclesiasticum baptismum* (is certè est plusquam simplex *unctio*, integra nimirum *initiatio* & *ἐπιτιμῶντες*) consecuti fuerant, oratione pro iis habitâ, & manu impositâ, *Invocatum & infusum Spiritum Sanctum* affirmat.

§.5. Nobis certè tam fortuitis rationum ponderibus disciplinam, & Sanctiones Ecclesiasticas motari, & circumgyrari nondum persuasum est, aut ex his & talibus aruspiciis, vel auguriis Theologicam veritatem statuminari.

§.6. Cessit interim satis feliciter, quòd ab ipsis *Laodicensi* Patribus edocti simus, quid de voce *ἐπιτιμῶντες* censendum sit. Audiatur *Canon XLVI*. Δὲ τῶν ἐπιτιμῶντων ἡ πίστις ἐκκαθαίρεται καὶ τῇ πνεύματι ἡ ἐξουσία καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς ἐπισκοπῆς ἡ τοῦ ἐπισκόπου.

οφεισιν. Oportet eos qui illuminantur fidem discere, & quintâ hebdomadis feriâ Episcopo renuntiare vel Presbyteris] Sic ut Can. XLVII. οὗτος οὖν μετὰ λαμβάνοντες βάπτισμα, καὶ εἴτα ἀναστάντες, qui in morbo baptismum accipiunt, & dein convalescunt, fidem ediscere debent, & scire quod divini muneris participes facti sunt] quod iis omnino incumbit non in ipso baptismo, sed post baptismum, cum à morbo incolumes facti sint. Nullus igitur dubitandi hic locus est, quin quod Canone immediatè sequente de iisdem βαπτισμῶντος additur, eodem planè sensu intelligendum sit, eos nempe μετὰ τὸ βάπτισμα χρίσθαι, post baptismum ungi debere, non autem illud postunctionem, aut unctionem solam, sed disertè post baptismum, & μετὰ τὴν βαπτισμῶντος, post initiationis participationem, post integrum scilicet baptismum, in quo & βαπτισμῶντος καὶ μετὰ τὸν βαπτισμῶντος, Can. XLVI. divini muneris participes facti sunt.

§. 7. Quid verò, si qui illuminantur, illi eodem tempore post baptismum ungi juberentur, præsertim cum aut adultis, & catechumenis, aut in mortis periculo positis Lavacrum posceretur? In tali enim rerum cardine omnia benignè ab Ecclesiâ fidelium votis, & ardentibus desideriis indulgeri, quæ ipsis quovismodo subsidio futura crederet, nulla invidia erat.

§. 8. Non tamen confundi statim, aut eadem plane esse, aut alteram alterius Cereemoniam me-

ram, aut partem ut contendit *Dallens* accidentalem, rituales, aut adjectitias, quæ eodem aut die aut horulâ, cum occasio postulet, aut permittat, administrari jubentur, hoc uno (si alia non suppetant) argumento conclusum putamus.

§. 9. Nemini certe inauditum est aliquandiu Cœnam Domini recens baptizatis, ipso *Baptismi* die & horâ, communicatam fuisse, nec tamen, spero, inter *Baptismi* Ceremonias numerabitur *Eucharistia*. Eandem certe nos, ut ab antiqua Ecclesia didicimus, *Sponsalium* solennitati, cum in Ecclesia celebrantur, adjungi districtè mandamus, Nec tamen quenquam adhuc inter petulantissimos Liturgiæ nostræ sugillatores, adeo morosum aut tetricum experti sumus, qui Ecclesiastico ritui (nec enim Matrimonium inter *Sacramenta* novi fœderis numeramus) venerandum *Eucharistiæ* Sacramentum nos subiecisse suspicetur, aut qui queratur eam à nobis tanquam nudam Ceremoniam, *Matrimonio* ancillari iussam esse.

§. 10. Nec certe firmitus ex eo argumentum nequitur, quòd in tractandis, vel describendis Ecclesiæ ritibus, Baptismo statim subjungatur *chrismatio*; æque enim manifestum *chrismationi* cœnam, imo nonnunquam (omissa & intacta *chrismatione*) *baptismo* cœnam succedere, ac *Baptismo* *chrismationem*.

§. 11. Quod de *Laodicensi* jam *Canone* diximus, de geminis etiam *Theodoreti* locis dicendum est, quæ post ** Spalatensem ** *Dallæus* ad firmandam hypothesein suam trahi posse confidit. Primum ex *Comm:* ad *Canticum* c. 1. 2. ** Ανάμνη-*

σοι παντὸν τὸ ἱερεὺς μυσταγωγίας, ἐν ᾗ εἰ τελέμενοι μετὰ τὸ ἀγνιστὶν τῆς Τυραννικῆς, καὶ τῆς βασιλικῆς ὁμολογίας εἰσὶν σφραγίδα πνευματικῶν δέχονται τῆς πνευματικῆς μυστηρίου χάριτος, ὡς ἐν τῷ πατρὶ μύσθῳ τὸ ἀόρατον τῆς ἀγίας πνεύματος χάριτος ὑποδείκνυται. Memor esto mystagogia sacra, in qua qui initiantur post Tyranni abnegationem, & veri Regis professionem, Spiritualis unguenti chrisma, tanquam regale aliquod sigillum recipiunt, in unguento, tanquam in imagine invisibilem Spiritus Sanctissimi gratiam percipientes. Secundum de *Novatianis* dictum, τοῖς ὑποβαπτίζομενοις τὸ πανάγιον ἡ θεοσφύρατος χρίσμα, id est qui ab ipsis baptizantur sacro sanctum chrisma offerunt.]

§. 12. Hic certè utrobique iis qui baptizantur, aut initiantur chrisma offerendū, & suscipiendum supponitur. At quis inde concluderit meram baptismi Ceremoniam aut partem esse, aut inter baptizandū, ut *Dallæus* contendit, adhibitam, aut aliquid quicquam à *Theodoreto* innui, quàm quòd præter baptismum à Christo institutum, suus etiam chrismati locus sit, Ecclesiastico ritui, ad invocandam Spiritus Sancti Gratiam parato, quæ ad votum baptismi, aut officium viri Christiani fide-

liter præstandum, præ omnibus indigemus Christiani.

§. 13. Certè nihil in *Evangelio*, & Patrum scriptis celebrius & notius est, quàm *fidelibus*, i.e. Christianis militibus, qui fidem suam Christo obstrinxerunt in baptismo, adeoque illis qui jamjam baptizati sunt, Spiritum Sanctum, aut invisibilem Spiritus Gratiam à Christo promissam esse, eam verò chrismate visibili adumbrari, nec igitur incommodè hoc externum signum, in invocandis per Episcopalis manus impositionem & benedictionem, Spiritus sancti donis, constantiâ præsertim, & perseverantiâ, ut sigillum aliquod regale usurpari. Hoc verò non *baptismi* ad remissionem peccatorum, sed *Confirmationis* ad impetranda Spiritus dona, & professionem in Baptismo factam obsignandam solenniter adhibere proprium esse quis diffitebitur?

§. 14. At sperat * *Dallæus* aliquid sibi exinde * p. 203. lucri exoriturum esse, quod *Theodoretus* dixerit, *Tyranni abnegationem & Regis confessionem chrismate velut obsignatam esse*, & hinc statim concludit, &c.

Ergo & ipsa eodem quo Regis confessio pertinet nimirum ad *Baptismum*.] Fateor lubens ipsam abnegationem eodem pertinere ac confessionem, utriusque enim in baptismo locum fuisse, videatur *Author Constitutionum* L. VII. c. 42. cujus titulus Ἀποτάσις τοῦ εἰδωλοῦ, καὶ ἐντασίς τοῦ κυρίου, *Renuntiatio ad diabolum, & ascriptio*

ad Christum, At qua tandem machinâ hinc extorserit *chrisma* ad *Baptismum* pertinuisse? Illud certe probandum erat, At Conclusio *Dallaana* de ipsâ] i.e. *Abnegatione* procedit, non de ipso, i.e. *chrismate*.

§. 15. Nec verò si [*ipsum*] legerimus, *Dallaus* quicquam proficiet. Nihil enim manifestius est, quàm quòd ea omnia quæ in baptismo spondentur, in cœna Domini, imò in *pœnitentiâ* obfignentur; quæ tamen *Baptismi ceremoniæ*, aut partes proculdubio non sunt: Cur non igitur in *Confirmatione*, idem præstetur quam ideo ἡ ἐπιθέσις βαπτιστικῆς, *professionis confirmationem* aut obfignationem dictâ scimus. quod in illa ea omnia quæ in *Baptismo* per sponsores suscepimus, *Chirographo* plane nostro, aut *idiographo* obfignentur, & muniantur? Hæc verò post baptismum, non inter baptizandum commodissimè fieri, quæ, quæsumus, invidia est?

* 10. I. p.

646. Orat.
XL.

§. 16. Nec certè multò felicìus processit, quòd de loco * *Greg. Nazianzeni Dallaus* molitus est. Verba *Gregorii* primò proponenda, dein rationes *Dallaici* recolendæ sunt.

§. 17. De Baptismo non differendo multa *Gregorius*, ex periculorum quibus vita humana cingitur multitudine, Εἰς, inquit, περιστασιῶν σιμῶν τῇ σφραγίδι, καὶ τὸ μέλλον ἀσφαλίσαι τὸ καλὶς τῶν ἐσθμημάτων καὶ ἐρροτάτω σημεῖα καὶ ψυχῶν καὶ σώματι τῷ χρίσματι καὶ τῷ πνεύματι, ὡς Ἰσραὴλ πάλαι τῷ νυκτερινῷ καὶ φυλακτικῷ τῷ φωτιστικῶν αἰσμάτων

ματι, καὶ χρίσματος, ἢ σοὶ συμβήσεται, &c. Si verò sigillo te præmunieris, & pulcherrimo, & firmissimo auxilio tibi in futurum caveris, & animum & corpus chrismate & spiritu signans, ut Israel olim nocturno, & primogenitos custodiente sanguine, & chrismate, quid tibi accideret?

§. 18. Hic certe ut alibi non rarò, σφραγις sigillum, simpliciter positum, de Baptismo intelligendum est, quidni verò Chrisma Spiritui sociatum, quo & corpus & anima signantur, & firmantur, de Confirmatione explicanda erunt? Illi certe commodissime conveniunt, quæ de sanguine, quo Israelitarum postes liniebantur, de primogenitorum custodiâ, de consignatione, de præsidio firmissimo, adjecit Nazianzenus, quorum singula optime conspirant, ut de Cnfirmatorio Chrismate (Baptismali sigillo, ex more, statim accedente) dictum statuamus.

§. 19. At è contra *Dallens* baptismū agnoscens, Confirmationem negat, & ut signum rejicit, his tribus argumentis fretus, 1. *Authoritate Billianorum Marginum*, in quibus ad hunc locum annotatum est, Unctio baptismatis, & quod *Gregorius* dixerat [præmuniri signaculo, *Billius* optimè vertit Baptismo] Verum 1. *Billiani* margines, qui facile & falli & incautos fallere possunt, nos neutiquam constringunt, qui *Dallao* sine *Billii* suffragio æquè credimus, ac *Billio* ex suo cerebro sic monenti. Imò ex hinc discimus quo lenocinio adductus

adductus *Dallaus*, hæc omnia ad baptismum trahenda putaverit, eodem certè, quo *Bellarminus*, sigillum Domini apud *Eusebium*, *Christoforsoni* insertione allectus, ad Confirmationem deflexit, quod, ut * *Dallaus* rectè monuit, ad Baptismum attinebat. Nec enim *Billiano* margini contra Confirmationem magis fidendum est, quàm *Christoforsoniana* Paraphrasi pro Confirmatione contra Baptismum.

* p. 109.

§. 20. II. Quod de baptismo per signaculum intelligendo notavit, nos lubentes concedimus, nec enim *Coezida* de Confirmatione, sed de baptismo, interpretamur, ut consignationem, firmissimum præsidium, Chrisma, & Spiritum, non de Baptismo, sed Confirmatione.

§. 21. At II. addit *Dallaus* idem clamare Orationis titulum [Oratio in sanctum Baptisma] ipsumque *Gregorium*, qui initio statim monet de baptismo se & beneficio hinc ad nos manante, breviter disserturum, unde concludit Unctionem, quam hic memorat, Baptismi esse, auxilium beneficii partem, quod ex baptismo manat, nec aliter rem habere posse, nisi *Gregorium* mentitum esse dixeris, & quæ dixit, alia ab iis esse contenderis, quæ se dicturum professus erat.] At manifestum est titulum, ut denominationem quamcunque à potiori rectè sumi, nec tamen verare, quò minùs de Baptismo dissertationem instituens, verba quædam de Cæna aut Pœnitentiâ, quidni etiam de Confirmatione faceret, certè *Dallaus* ipse librum suum de Confirmatione

firmatione inscripsit, statimque initio de *confirmatorio Latinorum chrismate* se dicturum præmonuit, nec tamen pauca de *Baptismo* adiecit, nec enim ullis scribendi legibus cautum putamus, ut qui *εργον* suum bellè prosequitur, nullum unquam *παρενθεσιν*, nullam parenthesin admisceat?

§. 22. Verùm III, inquit *Dallaus*, *Gregorius* ipse hoc *mustem Sacramentum* liquidò explodit, dùm *baptismum*, præter alia nomina, disertè scribit vocatum fuisse *χρίσμα* & *Κόσμημα* *chrisma* & *signaculum*, rationem nominis addens, qui sacer & regius est, huiusmodi enim ea erant quæ ungebantur] At (omisso signaculo, quod de baptismo lubentes interpretamur) respondemus, I. *Chrisma* illud, quod inter *Baptismi* titulos alibi reposuerat * *Gregorius*, non de *Unctione* propriâ, sed ^{p. 638. D.} *metaphoricâ*, ex *Scripturæ* idiomate intelligendum esse, qualiter *Christiani* omnes *Reges* & *Sacerdotes* dici solent, non propriè, sed figuratè; hic verò, cum *chrismati* spiritus subnectatur, illoque consignari corpus, ut spiritu anima, ad modum *Israelis*, cuius postes sanguine limiebantur, *Chrisma* propriissime sumi necessum est.

§. 23. II. Nil prohibet eundem titulum diversis ritibus adaptari. Sic enim alia non pauca, quæ baptismo *Gregorius* æquè tribuit, non incommodè *Eucharistia*, &c. applicari agnosces. Inter appellationes *Baptismatis* apud *Gregorium* reperi-

reperies, δῶρον, χάρισμα, ἀφθαρσίας ἐνδύμα, πᾶσι
 δῶνον, *donum, Gratiā, incorruptionis indumentum,*
 & omne quod honoratum aut excellens est, Quæ
 quidem ut *baptismo*, sic & aliis Ecclesiæ ritibus
 ubique tribuuntur. Nec certè ratio nominis
 reddita quicquam probat cū, ut dictum est,
 de spiritali regno & sacerdotio intelligatur *chris-*
ma illud, quod inter *Baptismi* titulos recenseba-
 tur, hic verò ad *presidiū* parari jubeatur, ad mo-
 dum sanguinis, qui primogenitos Israelitarum tue-
 batur, & sic *Confirmationem* disertè respiciat.

§. 24. Videt *Doctissimus* vir, quàm instabili-
 bus fulcris nitatur hypothesis novitia, quàm non
 cogentibus argumentis confidat se nobis persua-
 surum meram baptismatis *Ceremoniam chrisma*
antiquorum fuisse. Certè nihil tale *Laodicens*
Canon, nihil *Theodoretus*, aut *Gregorius* testan-
 tur, quibus præcipuè sese stabiliisse videtur *Dal-*
leus: Nec enim aut si baptismo *Confirmatio*
 statim accesserit, aut si in ipso ungerentur *Bap-*
tismo, quâvis ratione sequetur, aut nullum esse
Confirmatorium chrisma, aut nullum sine *chris-*
mate Episcopaliū manuum impositionem; &
 benedictionem, quâ unicâ contenti, *Confirma-*
tionis Ritum celebrari legitimè posse non dubi-
 tamus.

SECT. III.

*Pseudoclementis doctrina ut Dallæo nequaquam
saveat. Oleum, quo aqua sanctificabatur, à
Chrismate differt.*

§. I. **A**T nec in iis quæ adduxit vir Doctissi-
mus vestigia satis conspicua nobis
desunt, ex quibus disjungi planè ea ipsa digno-
scamus, quæ ille studiosissime in unum compin-
genda curavit. De *Pseudoclemente* idem, quod
certè antè eum *Spalatenfis* de *Repub. Eccles. L.v.*
c. 5. pronuntiat, *Neminem ipso clarius docere*
Chrismationem ævo ejus ex *Ceremonialibus bap-*
tismi ritibus unum fuisse. At consulenti locum
res adeò clara non est, De *sacro oleo*, certè agno-
scimus ejus usum in *baptismo* fuisse, imò illud
planè *lotioni* præcurrisse, ut aqua hoc ritu sancti-
ficaretur, *Spiritu Domini* sic descendente super
aquas.

* *Const. l. 3.*
c. 16.

§. 2. Illud ex *Libro VII. c. 43.* clarius est,
quàm ut de eò dubitari possit, ubi de *oleo mysti-*
co, quatenus illud à *chrismate* mystico, cujus de-
scriptio sequitur, c. 45. distinguitur, dictum
reperies, *Εὐλογεῖται εἰς ὁμοδοξίαν τῆς βαπτί-*
σματος, ad *preparationem baptismi* benedici-
tur, & iterum *ὁμοδοξίαν ὁμολογίας βαπ-*
τισμῆς, *preparationem Confessionis baptismi*,

ὡς

ἀντὶ χειροθετοῦν—ἀγίον ἑλίκου τὸ μυστήριον— ut unctus dignus initiatione efficiatur. Post hanc olei mystici unctionem, εἰτα ἐρχεται εἰς τὸ ὕδωρ, Postea venit ad aquam, &c. Hoc itaque oleum mysticum non dubitamus ad baptismum pertinuisse, imò benedictioni aut gratiarum actioni, αἰ μυστικῷ ὕδατι, de * aquâ mysticâ, præcurrisse, post quam demum * sequitur unguenti Chrifti, eique subjungitur c. 45. αἰ μυστικῷ μυστικῷ ἐυχαισθῆναι, de mystico chrismate gratiarum actio.

* c. 44.

* c. 44.

§. 3. Sic & hoc L. III. c. 16. jubetur primò Episcopus ἀγίῳ ἐλαίῳ τῷ κεφαλῇ βαπτίζοντων χεῖρ, caput eorum qui baptizantur oleo sancto inungere. Dein ἐκκληθεῖν αὐτοὺς ἐν τῷ ὕδατι, invocato Patri, Filio, & Spiritu sancto, aquâ baptizare. Virum Diacono, mulierem Diaconissâ suscipiente, ut decenter, & reverenter fiat sigillum inviolabile, i. e. ut baptismus honestè, & à quibus decet, administretur. Quibus peractis, ὑστὲρ τούτων, post hoc, inquit Ἐπίσκοπος χεῖρ τοῦ βαπτισθέντος τῷ μυστικῷ, Episcopus baptizatos unguento liniat.

§. 4. E disertâ τῷ ἀνδρὶ, & γυναικὶ viri & mulieris mentione, patet de adultis baptizatis Scriptorem loqui, nec mirum igitur, si statim, sine quovis intervallo, adjungatur Chriftatio, & de eo intelligantur, quæ L. VII. c. 44. legimus, βαπτίσας—χεῖρ τοῦ, cùm baptizaverit, unget unguento—&c. Nec tamen hoc in loco tale aliquid

aliquid ex ipsius verbis facile extorseris, qui hoc solum dixit, Μετὰ τὸτο ὁ Ἐπίσκοπος, &c. *Possit hoc ad Chrismationem procedit Episcopus, an eadem hora, vel die, vel absente Episcopo, Presbyter, non definit.*

§. 5. Nondum igitur adeò dilucide ex *Pseudoclemente* hypothesein suam stabilivit vir doctissimus, Imo si sequens *Caput inspiciatur, palam est *baptisma* peculiariter αἷς τὸ θάνατον τῷ Ἰησοῦ, in * mortem Iesu datum esse, Ἄquam nempe ἀντὶ ταῦν pro sepulchro oleum pro Spiritu S. (quo nempe *Aqua*, ut diximus sanctificabatur) τὸν Χρυσίδα ἀντὶ τῷ σταυρῷ, sigillum pro cruce. Belle hæc quidem cohærent; At non sic τὸ μύρον, Unguentum quo Chrismatur, illud enim βαβαίωσις τὸ εὐωδία (unde Confirmationis nomen acceptum) Professionis (baptismi scil.) Confirmatio. Hæc itaque quomodo baptismi pars erit, qui ad mortem Christi dabatur?

*Cap. XVII.

*Sic & L.

VII. c. 44.

Θάνατον

τῷ σταυρῷ,

τῷ πόντῳ

δοῦναι τὸ

ἐκτίμημα

Mortem in

cruce cu-

jus imagi-

nem dedit

baptismum.

SECT. IV.

SECT. IV.

*Testimonium Cyrilli Hierosol. d. Dalleo allatum
quàm nihil pro ipso concludat; Baptismi notio
quàm varia Dalleo ut hypothesi inserviat, Cy-
rillus à seipso illustratus.*

§. I. Idem de Cyrillo Hierosolymitano dici po-
test (quem tamen uno baptismi vocabu-
lo utrumque complecti *Dalleus* non ambigit.)
Certè *Catechesi mystagogicà primà* recens bapti-
zatos alloquitur *Cyrillus*: secundam inscribit
ἡ βαπτισμῶν de baptismo, totamque insumit,
ut in mortem Christi baptizatos monstraret.
Tertia *ἡ χρίσματος de chrismate* inscripta, *Un-*
ctiōnem, quam à Deo habemus describit, sic ut &
quarta subsequitur, *ἡ αἵματος καὶ σώματος τοῦ*
Χριστοῦ, de corpore & sanguine Christi; Quæ tota
ad Eucharistiam pertinet. Quinta insuper a-
nacephalæosin instituens sic incipit, 'Εν ταῖς
προσβάσεσιν συνάξεσιν ἀρκούντος ἀκκηδάτε ἡ τοῦ
βαπτισμῶν, καὶ χρίσματος καὶ μεταλήψεως σώματος
καὶ αἵματος Χριστοῦ, de baptismo, de chrismate, de
sumptione corporis & sanguinis Christi, satis in
superioribus audistis; singula quidem distinctissi-
mè, & in suas classes disposita, nec magis chris-
matio cum baptismo, quàm Eucharistia cum
utroque confundenda est.

§. 2. Aliud autem suadere conatur *Dallaus*, hoc potissimum argumento fretus, quod *Catarchesin* de *Chrismate* sic ordiatur *Cyrillus*, εἰς χριστὸν βαπτισμένοι, *In Christum baptizati*, &c. Quicquid, inquit, isti hactenus susceperant (*suscepisse autem tunc Chrisma* νεοβάπτιστος recens baptizatos, ad quos *Concio* habita est, agnoscimus) uno vocabulo amplectitur, dum eos dicit baptizatos [se.]

§. 3. At doctissimum virum, dum hypothese suæ sollicitius inservit, fugisse veritas videtur. Nec enim qui baptizatos dixit, qui lavacri mentionem fecit, confirmatos negavit, aut negasse visus est, Imo contrarium plane expressit, ut enim primis verbis eos baptizatos ait, sic & proximis statim adjicit χριστὸς ἁγίους εἶναι, & adhuc signantius, tunc eos χριστὸς factos esse, cum *Spiritus sancti ἀρίστηρον*, seu figuram (*χρῖσμα* sc. susciperent, utrumque enim susceperant, νεοβάπτιστοι hi, ad quos *mystagogica catarcheses* destinatae sunt. Alia interim (quantum mihi perspicere licet) baptizatio, alia *chrismatio*, nec enim (quod praediximus) si eodem die, eadem hora adhibebantur, statim eadem fuisse recte conclusurus est, nec igitur baptismi pars, aut ceremonia mera, *chrismatio*, quam acceperant.

§. 4. Sane * cum *Synodi Laodicensis* * Canonem modo recitatum laudasset *Dallaus* [*Δὲ τὸν πα- * p. 189.*
νεοβάπτιστος ὑπὸ τὸ κατήχημα χριστὸς τὸ χρίσμα, * *Can. 48*
eis qui illuminantur, chrismate ungi oportet.] -

* p. 191.

ne, quæ post baptismum adhibebatur *chrismatio* aia à baptismo videretur, *baptismum* non pro integro *ἁγιασμός*, illuminatione, aut initiatione, suis omnibus ex usu Ecclesiæ ritibus constante, sed pro solo *merfionis*, aut *inctionis* actu strictè sumi voluit, hic vero post * paginam unam aut alteram, urgente scil. & durius premente ipsum importunâ hypothesi, vocem *ἁγιασμός* (quæ sine dubio priori *baptismi* voce latius non patet) piusquam hoc amplissimo sensu intelligendum statuit, ut non tantum integrum *ἁγιασμός* initiationem, sed & *chrismationem* (quam baptismo statim accessisse novimus, sed pauci, ante *Dallam*, merum *baptismi ritum* æstimarunt) totam absorbeat. Hoc quàm sine omni rationis specie attemptaverit, non alio monstratore indigemus, præter ipsum *Cyrillum*, qui ut distinctos innueret, ut dixi, seorsim reposuit, & utrumque expresse nominavit (nec igitur hoc pharmaco quovis modo indiguit) utrumque separatim definiuit *Baptismum* per τὸ ἐν ὁμοιότητι καὶ περὶ τοῦ θανάτου καὶ συναναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, per similitudinem mortis, sepulchri, & resurrectionis Christi, quâ baptizati illi conformes fiunt in istis omnibus. *Chrisma* verò, quod ut *Christus* ἐλαίῳ τοῦ ἀγαλλιάσεως ἐχρίσθη, τοῦτο πνεύματι ἁγίῳ, ἀγαλλιάσεως καὶ λαμπρῶς ἐλαίῳ, διὰ τὸ αἶπον αὐτὸ τῆς πόσεως τικτῆς τοῦ χαρίεντος ἀγαλλιάσεως, intelligibili exultationis oleo ungebatur, hoc est, Spiritu sancto, exultationis oleo nuncupato, quæ sit spiritualis exultationis causa,

causa, sic & illi *ὑπὲρ ἐχρίθησαν*, κοινωνοὶ καὶ μέτοχοι τοῦ χρίστος ῥυομένου, Unguento ungebantur; ut qui Christi consortes, & participes facti sint.

§ 5. Quid quod & *μύρον τὸ τοῦ ἐν φίλων, ὃ δὲ αὐτοὶ εἶποι κοινὸν κατ' ὀπίλησιν, ἀλλὰ χρίστος χάρισμα, καὶ πνεῦμα ἁγίου παροῖεν τῆς αὐτῆς θεότητος ἐνέργειαν ῥυομένου*, Unguentum hoc non jam simplex, aut post consecrationem, commune estimari patitur, sed Christi charisma, & Spiritus ejus presentiam, ipsiusque quasi divinitatis. effectricem appellat, simulque varios, & illustres ejus usus enumerat, ut dum corpus *ὑποκαίεται ὑπὲρ χρίστος*, visibili unguento liniatur, sacro & vivifico Spiritu sanctificatur, dum in fronte ungantur, à se pudorem abstergant, quem primus homo transgressor perpetuò circumferebat, &c. dum aures ungantur, ad audienda divina mysteria idonei fiant, dum nares imbuantur, illud Apostoli occlament Christi gratus odor est Deo in his qui salvantur.

§ 6. Ipsum, quæso, authorem æquus Lector consulat, & ad dispescendos hos ritus, satis ex se, satis ex institutione, satis ex effectibus distinctos, omnia apertissime designata dignoscet.

§ 7. Sic &, cum aliud ageret, κατὰ δ. τὸ μυστήριον ἀνιψόμενον χρίσμα memorat, & Solomonis dicto Eccles. 9.7. ἑλεον ὑπὸ κεφαλῆς (καὶ ἐν χεῖρσι) adumbratum affirmat (ut panem Eucharisticum * κατὰ χ. verbis istis immediatè præcedentibus, φησὶ ἐκ μυστη. γ. ὑποκαίεται ὑπὸ κεφαλῆς) qualiter & * cum de ipso in fine.

*chrismate sermo institueretur, ab Isaia vate praedictum monuit, c. XXV. ^{Εσται ο τω εχαυος ημω}
^{εμοαυε το ορ & Κωειν.} Erit in extremis diebus conspicuus mons Domini, vinum bibent, & (inter alia) unguento ungentur. De quo, inquit, unguento tanquam mystico dixit, Trade hac omnia Gentibus, voluntas enim Domini super omnes Gentes. Omnia certe ad hunc in Ecclesia statum mandandum ritum satis magnifice composita; Quo minus Baptismi Ceremoniam meram, aut fortuitam quasi appendicem somnietur.*

S E C T. V.

*Author Ecclesiastica Hierarchia breviter examinatur. Triplex apud eum unctio. Prima Catechumeni ante baptismum, secunda aquae baptismalis, tertia post Baptismum in Confirmatione, cui Eucharistia statim accedit. ^{Τελειωθη}
^{χρισμ} non fuit in baptismo, licet alia fuerit.*

§. I. **R**estat ut de Ecclesiastica Hierarchia Authore, de quo fufè Dallaus. (omni ad hypothefim suam trahi posse confusus) nos breviter dispiciamus.

* Cap. 2.

Sec. 2.

§. 10.

§. 2. Nec certe illud jam in dubium vocamus, quod * prius diserte stabilivimus, a scil. Scriptor ille Baptismale oleum agnovisse Fatetur

fatemur lubenter ad eam rem clarissime pertinere, quæ post trinam catechumeni professionem, & sacerdotis benedictionem, & manus impositionem, immediate sequuntur, lavacro autem præcurrunt.

§. 3. Nudato quippe Catechumeno, Sacerdotes * de Eccl. Unctionis sacrum oleum afferunt, Hierarcha un- Hier.c.2. gere incipit, ter eum signans, dein eum toto corpore p.117. unguendum Sacerdotibus tradit; Nec id tantum, sed & aquam baptismati dicatam unguento imbuunt, τὸ ὕδωρ τῶν ἱερῶν ἐπιχέουσι καθαρίσας, καὶ τριτὶ τὴν παρὰ τὴν μύρον σαροειδέσι χύσειν τελειώσας αὐτὸ, Aquam sanctis invocationibus consecrat, & trinâ sacerdotum unguenti profusione eam perficit, & post alia quædam, baptizat.

§. 4. Verum peracto baptismo, alius adhuc chrismatis ritus, à Baptismali omni ceremonia, ut videtur, æque, ac ipsum Eucharistiæ Sacramentum, distinctus: Ad illum in fine capitis sic summam procedit, Παρελαβόντες δὲ αὐτὸν οἱ ἱερεῖς ἑγγίξουσιν τὸ ἁγίασμα ἀναδύω καὶ ἡμεῖς, καὶ αὐτὸν δεξιῶντες ἐδώκα τὸ τελούμενον κατὰ δι-
κὸν, ἐπὶ τῇ ἑσθέρῳ αἰσῇ ἀπαγγούσιν. Ὅδε τὸ πνεῦμα ἁγίον καὶ ἡμεῖς σφραγισάμεν ὑμᾶς ὡς ἱεροτελεστῶντες εὐχαριστίᾳ. Sacerdotes verò eum accipientes suscipere tradunt, qui junctis manibus eum vestimento * albo induunt.

Quo peracto ad Hierarcham, aut Episcopum ite- * Κατὰ λ. α. ληλοῦ ἵετ. rum deducunt. Ille vero unguento consecrat. virum ἐστὶ λευκόν, signans sanctæ Eucharistiæ participem eum Maxim. esse pronuntiat.

§. 5. Sch. l. p. 7

§. 5. Quæ sic satis dilucidè posita sunt, ut à baptismali officio prius peracto *chrisma* subsequens secernatur (ad cuius ministerium *αὐτός*, inquit scriptor, denuò ad *Episcopum*, à quo decesserat, jam *Albis* indutus, deducebatur) mox

* p. 129. in *Θεωρίᾳ* adhuc clarius efferuntur. * Ἡ δὲ πρὸς

μόρῳ τελειωτικῇ χρίσις ἐν αὐτῇ πρὸς τὴν τελειωτικὴν ὄν. Ἡ δὲ ἱερεὺς τὸ τοῦ ἁγίου τελείωσις ἐν αὐτῇ τὰ τελειωτικὰ τὰς διατάξεις τὴν δὲ τελειωτικὴν, *Perfectiva* autem unguenti *Unctio* *initiatum* grato odore perfundit, aut ut suavem odorem emittat facit, sacra enim *Regenerationis consummatio* *initiatos* divino spiritui unit. * Ἐν τῇ πάντων ὁ ἱερεὺς ἐν τῇ ἱερατικῇ ἐνχαριστίᾳ καὶ τῇ τελειωτικῇ, καὶ τῇ τελειωτικῇ μυστηρίῳ αὐτῷ μετὰ ἱεροσυνωνίας. In fine vero omnium *Hierarchia* ad *sacrosanctam Eucharistiam* *initiatum* vocat, & *Mysteriorum* *communione* cum participat facit.

§. 6. Quæcunque ad caliginem aliquam tanta luci offundendam excogitari poterant, perspicacissimus *Dallaus* statim vidit, & prolixè apposuit, singula tamen, ni fallor, æquè adversus *Eucharistiam* ac *Chrismalem* *consignationem* dimicantia, quorum aut *neutrum* inter *Baptismi* ceremonias, ex hujus Authoris suffragio collocandum concluderis, aut utrumque.

§. 7. Non ineptè igitur *Maximus Scholasticus* hanc huic secundo Capiti *Coronidem*, & *anacephaleosin* ex *Ap. stolicis*, quæ dicuntur, *constitutionibus* petitam *

* p. 82. aptavit, Ἐστὶν πρῶτον τὸ πρὸς βαπτισμῷ

οὐα εἰς τὸ δάνατον τῷ κυρίῳ δίδωμεν. τοῦ δὲ ὕδατος ἀντὶ
 τοῦ πατρὸς, τὸ ἔλαιον ἀντὶ τοῦ πνεύματος & τῆ ἀγίας, ἡ
 σφραγὶς ἀντὶ τοῦ σωτοῦ, τὸ μύρον βασιλείας τῆς ὁμολο-
 γίας. *Est igitur baptismus in mortem Christi da-*
um; aqua sepulchri locum tenet, oleum (baptis-
male) Spiritum sanctum (in baptismo datum)
significat, sigillum crucem denotat. Unguentum aut
chrisma Confirmatio est professionis. Suum scilicet
baptismo oleum ut & sigillum erat, at chrisma non
baptismi (certè non baptismi solum) sed confir-
mationis (adultorum Baptismum insecutæ) ritus
erat, & ut talis ab utroque tùm Constitutio-
num cùm Hierarchie Eccl. autore agnosce-
batur.

§. 8. Si hæc cuiquam minus sufficiant, addat
 si placet, quæ capite IV to ὅτι τῷ ἐν τῷ μύρῳ τε-
 λαιμένων, & τῷ ἐν αὐτῷ τελειούμενων prolixè adjecit
 author ille; nec dubitandi causam reperiet, quin
 posterior illa (ἐν μύρῳ τελείσεως) de *Confirmatorio*
Chrismate; non in *baptismo* adhibito, sed *initiati*
 aut *baptizati perfectivo* intelligenda sit.

§. 9. Unum certe Scriptor ille * præmonens * p. 176.
 dum duxit, τὸ δειῶ μύρῳ χρῆσθαι ὡς πάνθ' ἐξ ὧν τε-
 λεουργίαν, Unguento ad omnia sacra administranda
 usos esse, unde & in *baptismo* ei locum esse nullus
 dubitat (at non in solo *baptismo*) ἢ ἐξ ὧν, in-
 quit, θεοχυσίας ἢ τελουργίας δωρεὰ & χάρις ἐστίν, ταῖς
 τοῦ μύρου τελείται δευσιτάτοις τελειώσεσιν, sacra regene-
 rationis donum & gratia (ἢ τῇ ἐκκλησιαστικῇ χάρις,
baptismi gratia, ut dilucidè *Pachymeres*) in divi-
 nissimis

nissimis unguenti consecrationibus peragitur, ὅθεν οἱ οἰκῶν, καὶ τὸ καθάρσιον βαπτισμῶν τὸ μυστήριον ἐπιχέον ἐις ἑαυτούς, &c. Unde, ut putat, est, quod baptisterio unguentum infundat Episcopus: Ut enim aqua baptismalis unguento affuso sanctificatur, sic & ipsum baptizandum non aqua solum, sed & chrismate initiari, & consecrari (Quem locum de baptismali chrismate intelligendum esse, Dallao lubenter concedimus, ut & istum c. v. à

* p. 208. * Dallao allatum, ἢ ἢ ἐξ ἀν' ἀποχρυσίου ὁ ἱερεὺς ἐπιχέει τῷ θεοτάτῃ μύρε χάρις, baptismum sine unguento non peraget sacerdos.)

§. 10. Quod verò mox sequitur, in baptis-
mi censu reponi nulla ratio passura est; * Ἀλλὰ μὲν, inquit, καὶ αὐτὸ τελειοῦντι ἢ ἰερωτάτῳ τῷ Θεοχρησίστῃ τελεσθῆναι, ἢ τῷ ἀρχικῷ πνεύματι ἐπιφοίτησιν ἢ τῷ μύρε δωρεῖται τελειώσιν καὶ ἡ χάρις, ὡς πτωσίσι τῆς ἐξ ἑαυτῶν συμβολῶν εἰκονογραφίας καὶ αὐτῷ (χρυσῷ) — ἀναλλοκίωτῳ ἐσιώδεις θεόητος ἔχει τὸ θεοτάτον πνεῦμα χορηγῶν. Sed & ὁ qui sanctissima divinae generationis initiatione initiatus est, (qui sc. jamjam baptizatus est, τὸ βαπτισθῆναι inquit Pachymeres Paraphrasta) divini spiritus adventum chrismatis unctis perfecta largitur. Hac symbolorum imaginē divini spiritum qui a Christo per immutabilem realis divinitatis habitum nobis suppeditatur, adumbrante.

§. 11. Nullum hic Baptismi vestigium, nullus Lavacri defectus, aut ἑλλεμα, quod refarciatur, aut

et v
o d m
x e o n
i s t e
m a
s i c
d &
c u m
D a l
v. à
c o n f
u e n
p r i s
A d d
S u e
s i v n
t n s
u a l
d i m a
g e n e
i j a m
p e r e s
s a t i s
m a
i m
e d i
u l l u s
u r,
a u t

CAP. IV.

De Confirmatione:

Secl. I.

205

aut sanetur, & sic demum, ut *Eliberitanis canonibus* cautum est, perficiatur; nec enim *Baptismi perfectivum* hic *chrisma* dicitur (quod *Dal-*
lans voluit, * *baptismum nostrum unguenti illius consecrationibus* perfici hinc colligens) sed *Un-*
ctio chrismalis, simpliciter, τελειωτικὴ χρίσις, per-
fectivum, seu *consecratorium chrisma* vocatur, quo scilicet fidelis, prius *baptizatus*, consecra-
tur, aut *perficitur*, vel, quod idem sonat, *confir-*
matur, Christo Spiritum suum unguento adum-
bratum, ex thesauro suo, ad invocationem *Epis-*
copi, liberè largiente.

* p. 207.

§. 12. In re satis per se clarâ, pluribus opus non est, nec igitur à *Pachymere Paraphrasta* subsidium, quod in promptu est, efflagitamus. Ille certè de hoc *Chrismate* sermonem institu-
ens, quatenus descriptio illius, *Eucharistia* immediatè subjungitur, ὅστις, * inquit, ὁμοταγὴς *
ταῖς ἡ τῷ μυστῇ ἐστὶν τελετῇ, hic alter *chrismatis* ritus *Eucharistia* coordinatus est, &, ut * μυστήριον *
ᾧ ὁμοταγὴς, μυστήριον συνάξεως, sic & μυστήριον τε-
λετῆς μυστῇ, *mysterium*, aut *Sacramentum chris-*
malis ritus, ex sæculi sui more, appellat, (quo minus meram *baptismi ceremoniam*, & appendi-
cem suspicemur) & * ἡ τῷ μυστῇ χρίσις αὐτῷ τῷ βαπτισμῷ ἐν τῷ ὑποδείκνυναι δαρεῖται τῷ πνεύματι, *
hec, inquit, *chrismatis unctio ei qui baptizatus est adventum spiritus largitur*, ἐπεὶ διὰ τῆς τοῦ μυστῇ χρίσεως ἐμπορεῖται τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, quia per
hanc

* p. 151.

* p. 151.

* p. 160.

*hanc chrismatis unctionem Spiritus sanctus ad-
lat. &c. Quæ omnia ad confirmatorium chrisma
pertinere quis non videt ?*

§. 13. Nec vero *Orationis series* (ut *Dal-
leus* monet) aliud aut *demonstrat* , aut *suadet* ,
imò cum sibi , ut dictum est , *Pseudo-Dionysius*
monstrandum proposuerit in omnibus sacris
administrandis *chrismatis* usum fuisse , necessa-
riò concludendum est , ea singula quæ produxit
exempla , ex *Baptismali* penu petita non esse ,
aut si fuisse credantur , ipsum *θεῖον εὐχαιστήριον* ,
altare Dominicum , in *Baptismali* etiam censu
reponendum erit , cuius * *ἱερεὺς τελεῖται ἐν
ἐκείνῃ τῇ ἱερατικῇ μύρῃ παναγίῳ ἐπιχρί-
ναι πλεονεργεῖας* , *sacerdotes chrismatis affusioni
peragi* affirmat.

[p. 177

CAP. IV.

*Duo Palmaria Dallai Argumenta
excutiuntur.*

SECT. I.

*Verba Cornelii de Novatiano, ex Eusebio &
Nicephoro explicata. Dallai objectio exami-
natur.*

§. 1. **D**UO adhuc palmaria sunt, quibus præcipuè hypothesein suam contra omnem ictum stabiliri putat *Dallaus*. Unum à *Romanis* petatum (cui præsertim innititur *Spalatenfis* de *Rep. Eccl. L. v. c. 5.*) alterum à *Græcis*; Vnum ex *Cornelii Papa* de *Novatiano* apud *Eusebium* verbis, alterum vero ex officio baptismatis *Græcorum* in *Euchologio* desumptum.

§. 2. Ex *Cornelii* verbis concludit obsignationem istam, quæcunque tandem illa fuerit (non tantum verum & proprie dictum *Sacramentum* non fuisse, quod libenter agnoscimus, sed &) Ceremoniam merè baptismalem fuisse, eisdem cum illis cæteris census, quæ non expressit *Cornelius*.]

§. 3. Vt

§. 3. Ut cognoscatur an hoc ritè concluderit vir Doctissimus, locus integer consulendus est, quem incolumem nobis servavit *Ensebius*, ΕΚΚΛ. Ἱστορ. βιβ. 5. Νῖσῳ, inquit, περι-

Κεφ. μγ.

σὸν χαλεπῶ, καὶ ἀποθανόντι ὅσον ἐδέξατο νομίζομαι, ἐν αὐτῇ τῇ κλίνῃ ἣ ἔκειτο, περιχύεις ἔλαβεν, εἴγε καὶ λέγειν τὸ τοῦτον εἰληφέναι. Οὐδὲν ἔδδ' ἦν λοιπὸν ἔτυχα, διαγυρῶν τὸ νόσον, ὃν καὶ καταλαμβάνειν καὶ τὸ ἐκκλησίας κανόνα, τὰτε Περιχύσαι ἐπὶ τῷ ἐπισκόπῳ. τίς γ' μὴ τυγόν, πῶς ἂν τοῦ ἁγίου πάλιν ἔτυχα : *In morbum quidem Novatianus periculosum incidens, vitaeque spe nullâ relictâ, in Lecto quo decubuit, aspersus vel circumfusus, baptismum accepit, si sanè in confiniis mortis positus accepisse putandus sit. At nec postquam morbo liberaretur, reliquorum particeps factus est, quæ secundum Canones Ecclesiæ, obtinere debuerat, nec ab Episcopo obsignatus est, Quo non impetrato, quomodo Spiritum Sanctum obtinuisse putandus est ?*

§. 4. Hic, siquid video, duo sunt sigillatim posita, ex quibus *Novatianum* Spiritus Sancti participem non fuisse *Cornelius* confirmat : Primum, quòd, cum ἐν κλίνῃ baptizatus esset sub extremo mortis discrimine, morbo tamen devicto, illa non expeteret, quæ expeti & participari à talibus (in *Lecto* scilicet tinctis) Canon Ecclesiæ jubet. Hoc à * *Nicephoro* aliquantò clariùs explicatur, Οὐκ ἔδδ' ἦν λοιπὸν τὸ ἐκκλησίας συμβόλαιον ἡξίωτο, ὃν καὶ καὶ

* L. 6. c. 3

καὶ

τὰς τοιαύτας μεταλαμβάνειν, καὶ τὸ ἐκκλησίαι διαμὸν.
*Sed enim illè postea reliquis Ecclesiæ Symbolis, quibus ad eum modum tincti iuxta Ecclesiæ sanctiones uti debent, minime dignus est habitus, aut affectus est. Quænam vero illa fuerint (à Clinicis ex-
 petenda) nos hic supra commemoravimus, cum de baptisimi perfectivis, ex Synodo Eliberitanâ, verba fecerimus, eaque ad Confirmationem nihil quicquam pertinuisse contendimus.*

§. 5. At præter hoc primum ὑπόμνημα, restat etiam secundum, quod nempe cum ei benedictio baptisimi Clinici perfectiva plane deesset, Gratia illius defectum à Consignatione Episcopali, quâ Spiritus sanctus in Confirmatione Neophytis, i. e. fidelibus prius baptizatis communicari in Ecclesiâ solebat, refarciendum sibi non curasset. Hæc certe duo confundenda non erant satis in se distincta, satis perspicue à Cornelio distincta, ἐμὲν, inquit, ἐστὶ τῶν λοιπῶν ἐπερχε, &c. τὰτε σφραγιδῶμαι, &c.

§. 6. Hic si facili & proclivi mendâ, librariis familiari legamus, ἔτε σφραγιδῶμαι, &c. (sic certe legendum esse Nicephorus monstrat, ἀλλ' ἐστὶ καὶ ἐκ τῶν ἐποχόπων τὸ νόσον διαφυγῶν, ἐσφραγίσαν ἐς ὑπερον, neque, inquit, cum convulvisset signaculum ab Episcopo deinde recepit) Omnia luce ipsâ clariora erunt; Quâ non admissâ, verba cordato & diligenti Lectori nimis aspera videbuntur; nec enim belle cohærent, ἐστὶ τῶν λοιπῶν, ποδτε, &c.

§. 7. At nec istis auxiliis indigemus, si enim vulgaris *Eusebii* lectio retineatur, eodem plane res recidit. Illud enim necessarium est, ut in prioribus vim suam in [τῇ βαπτισμῶν] exerat, ut scil. nec reliqua ὡν ἡμεῖς λαμβάνομεν assecutus sit, nec τὸ βαπτισμῶν, i.e. nec baptismi perfectiva (quæ *Eccles. Hierarchie* Author τῆς ἐκκλησίας dixit) nec consignationem Episcopalem: Vnde est quod in singulari addatur, τῷ τῷ μὴ τῷ, hoc vero cum non sit adeptus, &c. τῷ certe ad τὰ λοιπὰ quæ præcesserant sine fœdo solœcismo referri nequit, sed tantum ad τὸ βαπτισμῶν, consignationem ab Episcopo receptam, à cuius manuum impositione & benedictione paternâ Spiritum sanctum expectatum fuisse nemini, spero, novum putabitur. Aliud igitur omnino τὰ λοιπὰ reliqua] aliud βαπτισμῶν consignatio] nec igitur eadem, siqua *Cornelio* fides debetur.

§. 8. Vnicum est quod huic tam illustri Testimonio objici video, ex iis quæ paulo post *Cornelius* de eodem *Novatiano* subtexuit, *Fabianum* scil. Episcopum Romanum, cum illum ad Presbyteratus ordinem provecturus esset, ab Universo Clero, multisque Laicis prohibitum fuisse; ἐπεὶ μὴ ἐξ ὧν ἐστὶν καὶ ἐκ κλήρου διὰ νόσον περὶ χυθέντα ὡπαίς καὶ ἑλθόντες, eis κλήρον πᾶσι ἡρώδης, quoniam in Lecto aspersum, aut baptizatum, qualis hic, in clerum proveli non licuit, nec tamen *Fabianum*, quod commissum erat, contulisse, sed ἀξιῶντος ποῦν ἑαυτὸν ἑαυτῷ

huic

huic soli manus in sortem Presbyterii imponendæ
potestatem concedi. Hinc sic arguit Dallaus, Si
illa quæ carebat Unctio non baptismalis baptismo-
que coharens ceremonia, sed proprium seorsim sacra-
mentum erat, qualis Latinorum est hodie Confirma-
tio, cur Fabianus hominem, cum eum vellent in
Presbyterum consecrare, eo, quo carebat, Sacra-
mento non donavit? Quid prohibebat, quod antea
omissum erat id nunc conferre? &c.

§. 9. Respondeo I. duo hic à Dallao contra
Latinos assumi, quæ nos Angli, qui interim
Confirmationem Episcopalem tutamur, plane
negamus. Nec enim unctionem necessariam
Confirmationis ceremoniam, nec Confirmationem
Sacramentum esse putamus. II. Si Novatiano
sola, quam dicimus, Confirmatio defuisset, non
infeliciter certe procederet Dallai argumentum.
At cum duo, aut potius tria à Cornelio hic Nova-
tiano objiciantur, I. Quod ἐκ κλίνης in Lecto
asperfus vel baptizatus fuerit, II. quod morbo
liberatus, cætera, quæ secundum Ecclesiæ Ca-
nonem καταλαμβάνειν χρὴ participasse oportuit,
non fuerit consecutus, III. quod ab Episcopo ob-
signatus non fuerit (quæ singula satis à se invi-
cem dissipantur) palam est unum tantummodo
(primum illud) de baptizato Clinico, non po-
steriora, de omisâ aut Chrysmatine, aut Cons-
ignatione ab Univerſo Clero & plebe objectum
fuisse, & ordinationi ejus obstitiſſe. Illud quippe
Canon postmodum Neocæsarensi expresse
vetitum

vetitum [ἐάν ποτὶς τις φασιδῇ, εἰς κληρικὸν ἀγῶν
 ἔδωκεν, Siquis in morbo baptizetur, ad Clerum
 promovendus non est] prius, ex more saltem Ec-
 clesie, illicitum fuisse, hinc si non aliunde satis
 constat.

§. 10. Consulantur ipsa *Cornelii* Papæ exerta
 verba, sicut sunt modò à nobis, nec non ab ipso
Dalleo allata, Διακλινόμενος ἐπὶ πάντες τῆ κλίνης,
 ab omni clero prohibebatur—ἐπεὶ μὴ ἔξδωκεν ὡς ἡ
 κλίνη διὰ νόσον περιχθέντα, ὡς περ καὶ ἔπος, εἰς κλινὴν
 πνέουσαν, quoniam in lecto ob morbum aspersum,
 vel baptizatum (qualis hic) ad Clerum promoveri
 non licet.] Nulla hic aut χρίσματός, aut (φάρμα-
 κός, unguenti, aut sigilli omīssī criminatio, sed
 tantum baptismi καὶ κλίνης in lecto accepti men-
 tio.

§. 11. Nec jam quod semel factum est, in-
 fectum esse potuit, nec ulla quidem *Fabiani* dili-
 gentia præstitura erat, ut ἐν κλίνῃ lotus, *Clini-
 cus* non audiret. Ideoque cū illa sive lex sive
 recepta in Ecclesiā consuetudo, de non promo-
 vendis ad sacros ordines *Clinicis*, non ita arctè
 constringeret, quin ei ex causis gravioribus la-
 xatio aliqua fieri posset (subesse enim interdum
 hujusmodi causas, & tempora, testatur * *Canon
 Neocæsariensis* [διὰ τὴν μετὰ ταῦτα ἀπεδλωὴν καὶ σι-
 στίαν, καὶ διὰ πολλῶν ἀνθρώπων, propter diligentiam actio-
 nibus subsequētibz approbatā, propter fidē eximis
 αἰ, et infrequentiam et caritatē hominū] ὁ δὲ ἱερωσύνην
 scil.

* *Ibid.*

scil. omnium eorum, eorum qui ad Sacerdotium idonei sunt, ut rectè Zonaras) de Fabiano dicitur, quod ἐξῆς οὐ γὰρ ἐνδύσθαι αὐτῷ τὸν μὲν χρίσματος, veniam postulavit, & impetravit, ut huic soli manus imponere permitteretur, nullum posthac Clinicum ad Presbyteratum evecturus. Omnia dilucida, nec jam in hoc celebri facto quicquam restat, quod hic consignationem Episcopalem cum baptismo confundat, aut hypothesei Dallæana ulla tenus fuisse videatur.

SECT. II.

Testimonium ex Euchologio prolatum ad examen vocatur. Officia Baptismi, & Chrismatis divisa. Ordo Romanus à Græco parum differt. Baptismo non semper Chrisma adiungatur.

§. I. **R**estat, ut quid commodi aut subsidii ex Euchologio Græcorum lucrari possit Dallæus, pauculis despiciamus.

Cum huc devenerit vir Doctissimus, sine morâ * p. 214. concludit, * hunc communem esse totius Græcorum Ecclesiæ sensum, publico Gentis Euchologio seu rituali, & ex eo Universali apud eos praxi clauante (id certè Collega ipsius D. * Blondellus † Apol. jamdudum edixerat, Accedit, inquit, Græcorum

Hier. p. 147

antiquiorum solennis, recentiorum omnium praxi confirmata testificatio) nec enim apud eos, ut apud recentiores Latinos, duo diversa esse baptismi & Chrismatis officia, sed unum idemque, quod non diversis capitibus sed uno eodemque totum continetur, cuius titulus est Ἀκολουθία τῆς ἀγίας βαπτισματικῆς, consequentia seu potius ordo, vel, ut recens interpreti maluit, officium baptismatis.]

§. 2. At si *Enchologium* Goari, quo *Dallæus* uti palam est, introspiciamus, illud I. occurrit, Titulum hunc Ἀκολουθία, &c. ut & Rubricam sequentem deesse in M.S. *Cryptoser. Falasia* (ut *70. Goar* monuit) qui sic incipit, Καὶ ὑστὶς τῆς π. Ἐπὶ hoc, &c. II. Quod ad *Chrismationem* attinet, modus ejus in eodem M. S. aliquantò fusiùs & exactius, quàm in altero, quo *Dallæus* utitur, proponitur, utrumque conferat Lector, & quod rem extra omnem aleam colloquet, inveniet.

§. 3. Μετὰ τὸ βαπτίσμα, Post baptismum peractum (& prius uncti totius corporis, dein Lotii nomine Patris, &c. mentionem) Patriarcha ἱερεὺς καὶ ἐκβάλλει τὸ λένρον καὶ τὰ καρίωτα, lavatur, & (quæ prius induerat ad baptismi solennitatem) linteam & manicas deponit: Officii planè finiti indicia non obscura: Et *Archi-Diacono* dicente attendamus, incipiunt *Psalmi, Magnifici, Beati sunt quorum remissæ sunt iniquitates, &c. ex Ps. 32.* his qui in Baptismo jam remissionem peccatorum adepti sunt, accommodatissimo: dein dicitur

dicitur, 'Ευλόγητος *Benedictus*, &c. Oratio *Eu-*
charistica, beneficia Dei erga *ὁρωτίς*, jam per
 aquam & Spiritum regeneratum, Commemo-
 rans, simulque postulans à benigno omnium
 Rege, ut καὶ τὸ σφραγίσμα τὸ δωρεὰς τοῦ ἁγίου καὶ πνεύ-
 ματος καὶ περισπωμένου πόνιματ, καὶ ματὰ ληψιν,
 καὶ ἁγίου σώματ, καὶ τοῦ τριῖς αἵματ τοῦ χριστοῦ
Sigillum doni Omnipotentis & adorandi spiritus,
 & participationem sancti corporis & sanguinis
 Christi ei largiatur, Ecce *consignationem*, & *Eu-*
charistiam, quarum usum ut Deus recens bapti-
 zato indulgeat, qui formulâ illâ utuntur, com-
 precantur.

§. 4. Quibus sic dispositis & baptismi officio
 planè finito, sequitur, καὶ μετὰ τὸ εὐχλω ταύτῃ,
 ἀποδύεται τὴν στολὴν ἐκ τοῦ βαπτίσματος, καὶ βάλλει τὰ
 τὸ λεύκημα, καὶ παρὰ εἰς τὸ ἅγιον πνεῦμα: depo-
 nit Patriarcha Baptismatis stolam, & assumit eam
 quæ missis inservit, & ut stolam sic locum mu-
 tat, & Cantore dicente Quotquot in Christum
 baptizati estis, &c. χρίει τὸ μύρω τοῦ βαπτιστικῆς,
 ποίων σαυρὲ τυποῖ ἐπὶ τοῦ μετώπου, καὶ ὀφθαλμῶν,
 καὶ μυκήρων τὸ σῶματ, καὶ καὶ δύο ὠτων, λέγων
 Σφραγίς δωρεᾶς πνεύματ ἁγίου. Ungit *Chrismate*
 baptizatos, *signum crucis* in fronte, oculis, naribus,
 ore, & utrisque auribus facit, dicens, *sigillum doni*
Spiritus sancti.

§. 5. Hæc quidem omnia dilucida, nec quic-
 quam quod *Consignationem* Baptismi-ritum fu-

isse magis suadeat, quàm *consignationis Eucharistiam*; de ea enim, sine novi officii titulo, nullo intervallo interposito, immediatè sequitur, Μετὰ τὸ το σμ. φάλλον εἰσέρχεται μετὰ τῆς νεοφωτιστῶν εἰσεόδου, post hoc simul psallens in introitum ingreditur cum recens baptizatis, & τελειᾷ αὐτοὺς λείψανον & θείαν λειτουργίαν, & divinam missam consequenter celebrat.

§. 6. Adeo illud jam res ipsa loquitur, quod prius monui, *Baptismum, Consignationem, Cenam Domini*, licet adultis simul communicentur, tria tamen esse, nec sine prodigio, ne dicam sacrilegio, confundi posse.

§. 7. Idem ex sequentibus liquet, ubi paucis narratur, quid in reliquis festis fiat (priora enim ad *Sanctum Sabbatum* pertinebant) In parvo, inquit, baptisterio fiunt ἐοικυῖα, baptismi, sed ἐν ἑκαστῷ ἐν vestiarίῳ (Cœciliæ ἱστῶντος τὸν ἐοικῶτα τὸν δι' ὁμῶν, Patriarcha recens baptizatos div. no. unguento signat, &c. Pluribus in re manifestâ opus non est.

§. 8. A quibus (ut id obiter dicam) parum abest, quod in * *Ordine Romano*, ubi de baptismo agitur, Legitur Peracto enim baptismo, Pontifex egreditur à fonte in sacrarium, habens ibi compositam sedem, vel in Ecclesia, ubi voluerit, & sedet in eâ, ut, cum vestiti fuerint Infantes, confirmet eos (Quibus concinit *Alcuinus* l. de div. Offic. c. XIX. Postquam, inquit,

* Cap. de
die Sab.
S. Pasch.

quit, vestiti fuerint, deportantur ante Pontificem ad confirmandum. Ad hæc Ordinis Romani verba Georgius Cassander, in Liturgicis exercitatissimus, sic pronuntiat, *Confirmatio Chrismatis quæ per Episcopum fit, quamvis auctarium † Schol. ad quoddam sacri baptismatis sit habita, non tamen Hymn. Eccl. p. 218. statim, neque immediatè, sed aliquot Ceremoniis interjectis adhibebatur: imò Henricus (inquit) Augustodunensis octavo demum die baptizatos mitras deposuisse, & ab Episcopo in fronte chrismate consignari consuevisse auctor est. Id quod Gulielmus quoque Mimatensis Episcopus testatur. Neque enim semper baptismi hæc Confirmatio chrismatis adjuungebatur, ut cum Episcopi consequendi facultas non erat, præsertim cum extra ordinem infantes in pagis & villis baptizabantur.]

CAP. V.

*Consignatio in receptione eorum qui ab
Hereticis baptizati sunt.*

SECT. I.

*Constantinopolitanus Canon VII. Chrismati, ubi
nullus baptismo locus. Redeuntium ab hæresi
receptio eadem cum Confirmatione.*

§. I. **E**ST & Chrismatio, seu Consignatio
adhuc alia, quæ in *Hæreticorum*, aut
ab hæreticis baptizatorum ad Or-
thodoxiam & Ecclesiam redeuntium
receptione adhibebatur.

§. 2. Eam post *Laodicena* Synodi sep-
timum Canonem; Secundi (i. e. *Constan-*
tinopolitani) *Concilii Generalis* Canon VII.
fusse describit. Τὸς προσδεχόμενοι τὴν ὀρθοδόξια, καὶ τὴν
μερίδι τοῦ σωζομένου ἀπὸ αἱρετικῶν δεχόμεθα κατὰ τὴν
ἐκδοτικὴν γένωσιν ἀκολουθίαν, σφραγίζομενοι, ἥτοι καὶ
οὐδὲν πρῶτον πρὸς αἴγιον μύρον τότε μέτωπον, καὶ τοῦ
ὀφθαλμοῦ, καὶ τὰς εἵνας, καὶ τὸ σῶμα, καὶ τὰ ἄλλα, καὶ
σφραγίζοντες αὐτοὺς λίρου, Σφραγὶς δωρεᾶς πνεύ-
ματος ἁγίου, Eos qui recte fidei, & eorum qui ser-
vantur (i. e. resipiscentium) portioni ab hæreticis
adjiciuntur, recipimus secundum Constitutum Of-
ficium,

scium, sigillatos, primò scil. unctos sacro unguento Chrismatis, & fronte, & oculis, & naribus & ore, & auribus, & signantes eos dicimus, sigillum Domini Spiritus sancti. Quod ad verbum excrispsit & stabilivit Synodus sexta quæ in Trullo congregabatur, nec est quod plura adjiciam in re notissimâ.

§. 3 Hoc planè solenni ritu, eos, qui rebaptizandi non erant, in sacrosanctæ Matris amplexus excipi catholica decrevit Ecclesia. Quod ipsum argumento est, ritum hunc, ut sacerrimum & antiquissimum, sic & à baptismo luculentè distinctum fuisse, ex decreto & solenni Ecclesiæ more celebrari jussum, cum baptismo nullus locus esset, nimioque partium studio (quod rectè monuit * Dallæus) occæcatum Aurelium: qui ne Sacramentum in Ecclesiâ reiterari crederetur, hanc ab heresi revertentium Chrismationem à Confirmatione distingui voluit, cum (si verba Canonis, Concilii secundum celebrandæ Confirmationis ratione in Euchologio conferantur) formæ, voces, universæ ritus particulæ, eadem planè, sine ullâ quantulacunque differentiâ, fuisse reperiantur.

* Vid. Dallæus
p. 175.

SECT. II.

SECT. II.

Argumentum Dallai ex Responsionibus ad Orthodoxos petiit. Responsio. Χειροτεία pro Pœnitentium receptione. Ab hæresi redeuntes Clerici non reordinandi. Reconciliatio. Argumentum aut nihil aut nimium concludens. Antiquorum praxis ex Argumentis levibus non est concludenda. Χειροτεία ἡ μισωὶ ἀπὸ Βασιλίου.

§. I. **A**T nec hic Doctissimo *Dallæo* argumen-
tum desuit, quo hypothefin suam tuea-
tur, statim & si eum audiamus * *clarissimè* pro-
batur, *Veterum unctionem ad baptismum perti-
nuisse*; (quod addit [*non aliud Sacramentum*]
nos, ut dixi, non premit, qui id *Dallæo* libenter
concedimus.)

§. 2. Unde verò hæc fiducia? Certè ex uni-
† p. 399. D. co * *Authoris Responsionum ad Orthodoxos*, qui
sub *Iustini* nomine fallit, commate, ad qu. XIV.
τὴ αἰρετικῇ (inquit ille, quisquis sub primævi
Martyris larva nobis imponit) ἐπὶ τῷ Ὁρθο-
ξίαν ἐρχομένῳ τὸ σφάλμα διορθοῦν, τῆς μὲν κακοδοξίας
τῇ καταδέσσει τοῦ φρονήματι, τοῦδε βαπτίσματος τῇ ἐπι-
χείσει τοῦ ἐγχείσμεν, τῆς δὲ χειροτονίας, τῇ χειροστοίᾳ,
ὡς δὲ ἡ πάλαι ἡμεῖς αὐτοῦ. *Cum hæreticus ad
veram fidem accedit, corrigitur lapsus falsa opinio-*
nis

nis, sententia mutatione, baptismi sancti Chrisma-
tis Unctione, Ordinationis, Impositione manuum,
nihilque quod prius erat, indissolutum manet.
Hinc sic arguit vir Doctissimus, Vitia hæretico-
rum oppositis, sed in eodem genere rebus emenda-
bantur; Error verà sententiâ, prava Ordinatio,
reclâ sanctioris manus impositione. Ut ergo vera
sententia in eodem rerum genere est, quo Error, Ec-
clesiastica manus impositio ad idem genus pertinet,
ad quod hæretica Ordinatio, ita & Unctionem in
baptismalium rerum consuetudine fuisse necesse est; quæ
absurdè aliqui & ineptè ad baptismi correctionem
insurparetur.]

§. 3. At I. neutiquam constat *χειροτονία* hoc
loco cum *χειροθεσία* ejusdem generis fuisse; Certè
si hoc admittatur, constabit hic Ordinationis
iteratæ exemplum, id, quod alibi forsan non oc-
curreret, nisi cum Presbyter *παράδειξ ἡ ἐπισκοπῶν*,
Episcopalem potestatem sibi deridiculo asciscens
(ut de *Colutho* diximus ex *Athanasio*) Presbyte-
ros ordinare præsumserit, cujus *πάντων χεῖρας ἡ-
πομέναι ἀκυρον*, Omnem Ordinationem invalidam
fieri, decretum est.

§. 4. Hic verò, cum, qui ab Episcopo, licet
hæretico, ordinatus fuerat, ei *χειροτονίας σφάλμα*,
Ordinationis vitium *χειροθεσία* impositione manuū,
corrigendum sit, non est quod dubitemus τῇ
χειροθεσίᾳ Pœnitentiam, solennem istam Nau-
fragantium tabulam intelligendam esse. Con-
sultat antiquos Canones, & me verum monuisse
non

non ambiget. Clericos quippe ab hæresi revertentes non *reordinatos*, sed per *pœnitentiam* receptos fuisse.

* p. 239. §. 5. Von pigebit huc *Sylvester* prius laudatum decretum (de quo * *Dallæus* fufè gloriatur) ex *Epilogo Concilii Romani* adduxisse. *Constituit*, inquit, *Sylvester*, ut *Presbyterum Ariani* respicientem nemo susciperet, nisi *Episcopus ejusdem loci* eum reconciliaret. Reconciliatio planè nec ad *baptismum*, nec ad *Confirmationem*, multò minus ad *Ordinationem*, sed ad *Pœnitentiam* pertinet. Quod autem sequitur de sacrosancto *Chrismate*, & *Episcopali manuum impositione*, licet ea etiam ad *pœnitentiam* accommodari possent, cujus potissimus ritus est *manuum impositio*, ut & *Unctio*, (ut mox ex *Hieronymo* monstrabitur) cum tamen *confirmandi* expressa mentio addatur [*Sancti Spiritus gratiâ, quæ ab hæreticis dari non potest, confirmaret*] de eâ intelligenda esse non dubitarim, nec enim quicquam prohibet utrique hic locum fuisse, *Presbyterosq;* ex hæresi reverbos per *Pœnitentiæ* æquè, ac per *Confirmationis* ritum receptos fuisse.

§. 6. His positis, omnis statim Argumenti hujus vis in fumos abiit, nec enim *hæreticam Ordinationem*, & *Catholicam Pœnitentiam* ad idem genus pertinuisse credideris.

§. 7. At II. non videt vir eximius se argumento uti, quod aut *nimum*, aut *nihil* conclusurum est.

§. 8.

§. 8. Certè si, cum vitia hereticorum opposita ex eodem genere curari dicantur, ea identitas intrinsece sumatur, sequetur statim, ut falsum dogma vero dogmate, sic hereticam Ordinationem, Ecclesiasticam Ordinatione, baptismum denique ab hereticis datum, baptismo à Catholicis dato sanandum fuisse: Ex quibus si sic arguere liceret, res baptismationis necessitatem liquido concludi videt vir Doctissimus. Quod certè nimium esse, & Catholico dogmati toto genere contrarium, fat scio, mecum agnoscer.

§. 9. Quod si baptismus baptismo corrigendus non est, quæ tandem necessitatis species ex Pseudo-Justini verbis extundi poterit, ut non aliâ, quàm baptismi ceremoniâ, baptismi Cæcitas, error, lapsus, vitium corrigatur? An hic est ille viperæ morsus, qui solo Theriaco sanari potuit? Certè cum peccata contra baptismale votum commissa solo Pœnitentie pharmaco, nec eo ex baptismalium rerum censu petito, curari notissimus Ecclesiæ mos sit, nulla necessitas cogit, ut hereticorum baptisma, quod certè non magis immediate baptismalem fidem attingit, ex unâ baptismi pharetrâ transfigendum sit.

§. 10. At consulatur iterum Responsonum Author, & ex quæstione, cui Responso accommodata est, res omnis facile perspicietur: Si (inquit Egezius) baptisma hereticis datum, sit, à Levitico, & à Levitico, fictum & inane, cur Orthodoxi ad

verten
ceptos
lauda-
riatur
stituit,
m res-
isdem
nec ad
minus
rtinet.
mate,
etiam
us po-
uctio,
um ta-
[San-
on po-
e non
erique
ever-
ationis
menti
ricam
m ad
argu-
clusu
§.8.

ad Orthodoxiam confugientem hereticum non baptizant, ἀλλ' αἰεὶ ἐς ἀλῆθειαν, τοῦ νόθου ἐὼς βαπτίσματα, sed perinde cum in spurio illo baptismo, ac si verum esset, relinquunt? Huic certè quaestioni Responsio iusta, & omnibus absoluta numeris hæc est [αἰρετικὸς σφάλμα διὰ τὸ ὄν] corrigi scil: lapsus, aut (si Dallæo magis placeat) reparari aut suppleri ὡς ἐννοία, non aut ἐξ ἰδίου spurii, aut ficti, aut vani (ut ἐρωτησὶς suspicabatur) sed veri & legitimi, licet ab hereticis collati, baptismatis, medicinâ scil. eâ quâ neophytos in Ecclesiâ Christi, i. e. infirmos sustentari notissimum est; ut qui ex Gratia Christi, errorem, quem imbibierant, deposuerint, in Orthodoxiâ demum stabiliantur, & ad id largioribus, quibus indigent, Gratia divinæ, Septemplex (aiunt Patres) Spiritus haustibus proluantur, & sic demum felicius in Christo & Spiritu S. adolefcent.

§. 11. Vides, quàm nihil ad *Erotesin* pertineat, an è baptismatis censu, an ex alio quovis Ecclesiæ thesauro petatur remedium, id solum Authori curæ fuisse, ut quod τοῖς αἵμα virium fuerat, διορθωσιν emendationem sortitum esse, extra dubium poneretur.

§. 12. Certè si argumentis, ex huiusmodi sedibus, aut fontibus petitis, quicquam concludi, aut colligi posset, non minus credibile foret, impositionem manuum, quâ æquè ac chrismate, apud Latinos, Hæretici ad Ecclesiam redeuntes recipi-

on bap-
tismi,
ac si
actio-
nume.
corrigi
repa-
re spu-
atur)
collati,
ytos in
notif-
orem,
odoriā
, qui
plicit
tur, &
adole-
rtine-
is Ec-
Au-
erant,
a du-
di se.
ludi,
im-
oate,
antes
ipie-

recipiebantur ad *Pœnitentia* ritum pertinuisse. Cui suspicioni, præter prædicta, favent * *Vigi-* † *Conc. 1. e.*
lii Papæ verba de iis qui in *Arianismum* lapsi ad *IV. p. 60.*
Ecclesiam redibant, Non, inquit, horum reconcilia-
tio per illam impositionē manus quæ per invocationē
Spiritus fit, operatur; sed per illam quā *Pœnitentia*
fructus acquiritur, & sancta communionis re-
stitutio perficitur. Ut & *Stephani* dictum, quod
Cypriani * *Epistola* nobis custodivit, quo ex hæ-
reticorum exemplo praxim Ecclesiæ confirmat,
Ipsi, inquit, hæretici ad se venientes non bapti- † *Ep. 74. p.*
zant, sed communicant tantum, i. e. per pœni- *p. 111.*
tentiam ad communionem cœtus sui recipiant.
At statuit *Dallaus*, cum *Vigiliis* locum lustraret,
hæc ex verbis hisce rectè concludi non potuisse,
nec enim *Arianis* simpliciter ad Ecclesiam redi-
untibus locutum esse *Vigilius*, sed de his qui bap- * *p. 179.*
tismatis gratiā salutarī acceptā, apud *Arian* sitem
rum baptizati, profunda voraginis morte sunt de-
mersi.] Nec ego quidem renitor, imò lubens
largior, conjecturis ita levibus locum non esse, in
iis quæ antiquis notissima erant. At nec apud il-
los certè quævis necessitas agnoscitur, ut hæreti-
cus baptismus, cognato antidoto, & ex baptismi re-
pitiōe perito corrigatur. Qui talibus argumentis
fretus, de antiquorū praxi, aut ritibus pronuntiat,
sciat se non facē præferre, sed tenebras offundere,
et quæ explicanda & interpretanda suscepit
conjecturis & divinationibus involvere. Recolat
vir

vir Doctissimus alia omnia antiquorum scita, quorum ad hanc rem, supellectilem non medicrem hic congescit; & tibicinem non reperiet, quo hanc novitiam hypothefin suam suffulciat, aut cuiquam persuadeat, hæreticorum in Trinitate baptizantium Lavacrum, non alio quàm ex baptisimi censu desumpto remedio sanari posse.

§. 13. Ex Augustino laudavit, p. 172. Solenne fuisse manum hæreticis correctis imponi. Ex Syricio, ut ille ex Synodo, Arianos per invocationem solam septiformis spiritus, Episcopalis manus impositione, Catholicorum conventui sociari. Ex Gennadio, purgatos jam fidei integritate, Confirmari manus impositione, & iterum manus impositione & chrismate communitos Eucharistie mysteriis admittendos esse. Ex Gregorio, Arianos per impositionem manus occidens; per Unctionem sancti chrismatis ad ingressum sanctæ Ecclesiæ Catholica Oriens reformat.

§. 14. Mitto alia multa quæ vir Doctissimus adduxit, infinita quæ producere potuit, in quibus nullum certe baptismalis cujusvis ceremoniæ vestigium, sed solius Episcopalis Confirmationis, Communionis, Chrismaticis, Impositionis manuum expressa mentio.

§. 15. Unum hic interrogem, an in *Canonica Basilii ad Amphilochem Epistolâ*, *περί τῆς ἐνείκης* (vel ut *Dallens* legit, ἐνί, cur non potius

(ἀγίοις) πῶς δὲ διὰ τὸν ὅτι] non sit, pro fidelibus inun-
gi, vel ad modum fidelium, i. e. baptizatorum?
Si sic, Ungi fideles πρῶτον μὲν, Illuminatos, per-
fectè initiatos vides, nec timētes tantum, aut
eos qui illuminantur, ἐκτιζόμενοι in præsentī,
ipso baptizandi tempore, ut Dallæus modò
susplicabatur; In fidelibus] interpretatus est
Gentianus Hervetus, i. e. inter fideles, quod eodem
redit.

§ 16, Certe si cum Dallæo reddatur [à fide-
libus] non Episcopos aut Presbyteros, imò nec Dia-
conos, sed πρῶτον, ad nullum in Ecclesia καθῆκον pro-
motos, Chrismatis ministros adoptabimus, sed
id obiter.

CAP. VI.

*Testimonia Antiquorum de
Confirmatione.*

SECT. I.

*Locus Irenæi de Valentinianis. Fragmentum
Theodori, Locus Theophili Antiocheni, Ter-
tulliani. De diffirendâ Confirmatione Consilium
Cassandri. Ius Canonicum, Catechismus Ro-
manus. Tertulliani alia duo loca.*

§. 1. **H**IS igitur sic stabilitis, non pige-
bit Cornelii de Novatiano luci-
dissimis verbis, modò allatis, &
ab offuciis omnibus liberatis, alia
nonnulla profundæ antiquitatis Testimonia ad-
jecisse, seu potius à nebulis, aut caligine, quibus
nativa ipsorum vis offundi, & obscurari posse
putatur, vindicasse, ut extra omne dubium po-
natur, *Confirmationem*, seu *Episcopalem*, per ma-
nus impositionem, *Benedictionem*, licet inter Sa-
cramenta à Christo instituta, aut ἐν τῇ αἰῶνι
ἐμμεσούμενα, ut * Hieremias Patriarcha Constant.
nobiscum agnovit, non numeretur, esse tamen,
si non ἐκ μαθητῶν τοῦ λόγου, ut ille existimat, παρὰ
ἀποστόλων

† Respon. ad
Germ. c. 7.

ἡ ἀρχὴ τοῦ ἐκ Χριστοῦ discipulis receptum saltem à celebri ipsorum praxi, Act. 8. deductum ritum in Ecclesiâ Christi, omni ferè ævo, Græcis, Latinisque notissimum.

§. 2. Eâ certè hic testimoniorum penuria non iaboramus, ut *Hæreticorum* nominibus locupletari Album nostrum necesse sit, Non pigebit tamen *Valentini Archihæretici*, primo nascentis Ecclesiæ mane, cætus suos segreges congregantis, & quæ à *Catholicis* didicisset, ad *characterem* suum transformantis, & intervertentis meminisse.

§. 3. Apud eum certè, & sectatores ejus, ut ex * *Irenæo* perspicimus, sicut *baptismi*, ita & ἀπολυτρώσεως mentio, * *baptismi* quidem ad *pœnitentiâ*, ἀπολυτρώσεως εἰς τελείωσιν ad *perfectiōem*. * Ὁ δὲ π. τελειοῦν, qui *verò*, inquit, sic *initiatu* aut *perfectu* est, respondet, inter alia, ἐσήμεναι, λεύεσθαι, &c. *Confirmatus* & *redemptus sum*. Statimque additur, * ἐπειτα μείζουσι τὸ τελειοῦν τῷ ὁπῶ τῷ ἀπὸ βαλσάμου, tum eum qui *initiatu* aut *perfectu* est *Opobalsamo* inungunt, τὸ δὲ μυστὶν τοῦ τυποῦ τῆς ἁγίας τῆς ἁλ. εὐωδίας ἣν ἀέγουσι, hoc enim unguentum *fragrantia* illius quæ omnia exsuperat, tyrum esse affirmant. * Εἰς τοὺς αὐτῶν—μύζαντες ἑλαιον καὶ ὕδωρ ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐμβαλεῖν τῇ κεφαλῇ τοῦ τελειοῦν—μυεῖν καὶ αὐτοὶ τὸ βαλσάμου. *Quidam* eorum oleum & aquam unâ permixta in *initiatorum* caput injiciunt, *Hi* autem ipsi etiam *balsamo* inungunt.

† Lib. 1. c.

18.

† p. 106. C.

† p. 108. B.

* Ibid.

§. 4. Vides hic *Confirmationis* nomen, unguenti usum, nec olei tantum aqua mixti, quod ad *baptismum* respexisse putes, sed & quo inungebatur, opobalsami.

§. 5. His certè alia quam multa confundi fateor, nec enim apud *hereticos* quicquam *verè*, *sincerrum* aut incorruptum expectabis, quorum illud semper ingenium fuit, ut quæ ab *Apostolis* aut *Apostolicis* viris tradita perceperint, multis indies ex penu suo petitis cumulent & offundant.

§. 6. Sic certè quæ de *Unctione* in extremis iidem philosophantur (ελαειον υδατι μιξαντες επιβαλόντες εν τῇ κεφαλῇ Ἰησοῦ θούτο, *Oleum*, * inquit, aqua immixtum, ut & alii opobalsamum, in caput morituri injiciunt) pàlam est à *Jacobo* petita esse, ad suum interim characterem statim efformata, cum illud factum addunt, non ut, cum *Jacobo*, *infirmum* ad sanitatem restituant (σώτες γάρ εσμεν καὶ ἰσχυροὶ αὐτὸν ὁ κύριος, *Jam. 5. 15.*) sed ἵνα λαμβάνοντες, &c. ut qui in exitu huius invocationum formas acceperint à superioribus potestatibus & principatibus apprehendi & teneri nequeant.

§. 7. Ex eadem, fateor, Scholâ *Theodoti* prodiit, cujus *Eclogas*, ut ἀνατολικῆς καὶ ἀνατολικῆς, *Orientalis* qua dicebatur *doctrinæ* *Spicilegia*, nobis *Clemens Alexandrinus* custodivit ad calcem L. VIII. Strom. inspiciendus. Illius verba non verebor ascribere, cum sint adeo profundæ antiquitatis fragmenta, * κατὰ τὸ

Vid. Clem.
Alex. str. l. 8.

Οὐκ ἔστι.

Ἰουαλεντίνου χερσίν, ipsius Valentini hæresiarchæ
temporibus nata, nec hæresin, aut ἐπεροδῆσαν quo-
vis modo sapiant.

§. 8. Ea quidem codices sic legunt, καὶ ὁ
ἀρτὸς καὶ τὸ ἔλαιον ἀγιάζονται τῇ δυνάμει τοῦ ὀνόματος,
καὶ τὰ αὐτὰ ὄντα καὶ τὸ φαινόμενον, οἷα ἐλήθη, ἀλλὰ
δυναμίει, εἰς δυνάμιν πνευματικῶς μεταβέβληται, ὥστε
καὶ τὸ ὕδωρ, καὶ τὸ ἐξορκίζουσιν, καὶ τὸ βάπτισμα γινό-
μενον, ἢ μόνον χωρεῖ τὸ χεῖρον, ἀλλὰ καὶ ἀγιασμὸν πο-
τε λαμβάνει.

§. 9. Nullus hic dubitandi locus est, quin librari-
orū mendā vox ἢ abundet, aut pro ἀ reponatur
sic ut legendum sit, non ἐ τὰ αὐτὰ ὄντα sed aut τὰ
αὐτὰ ὄντα, aut ἀ τὰ αὐτὰ ὄντα, & locus integer sic
reddendus; Panis enim & oleum vi aut potentiā
nominis (Christi) sanctificantur, quæ quidem ea-
dem, secundum id quod apparet manentia, quæ ac-
cepta sunt, potentiā tamen, aut quod ad potentiam
attinet, in spiritualem potentiam transmutan-
tur. Sic & aqua, & cūm exorcizetur, & cūm
baptisma fiat, non tantūm illud quod peius est reti-
net, sed & sanctificationem assumit.

§. 10. Vides hic panem, oleum, aquam pariter
disponi, tria quidem eorum quæ per consecratio-
nem in spirituales potentias mutantur, insignissi-
ma exempla, nec magis cum pane, oleum, quàm
cum oleo aquam baptismalem confundi, totidem
quippe sacrorum rituum elementa, quæ per in-
vocationem nominis divini ad usum Ecclesiæ sancti-
ficabantur, ut omnibus notissima, memorari.

§. 11. Quod verò hic *Theodotus* affirmat, Ecclesiastici planè numismatis esse, nemini dubium erit, qui *Cyrilli Hierosolomitani* locum plane gemellum contulerit, κατὰ χ. μυσ. γ. ὁ Ἀπὸ τοῦ μετὰ τὴν ἐπίκλησιν—ἐμ, ἐπ' αὐτὸν λιτὸς—ἐπὶ καὶ τὸ αἶμα τὸ τοῦ μύρου ἐκ' ἐπὶ φίλον—ἀλλὰ χεῖρ χαρίσματος—Quemadmodum panis post invocationem, non jam simplex panis est, sic & sanctum hoc unguentum, non jam nudum & simplex unguentum est, sed charisma Christi. Sed ista in præcursum & tanquam ex abundantia.

§. 12. His igitur sepositis, agmen qui ducat non indignus censebitur (qui circa annum CLXX floruit) *Theophilus Antiochenus*, l. 1. ad *Autolycum*, ubi ab hoc ipso *Chrismatis* usum Christianorum nomen deducendum statuit, Τοιμαρὲν ἡμεῖς τίςτε εἶναι καλεῖσθαι χριστιανοὶ, ὅτι χεῖρ ὁ αὐτὸν ἔλεγον τὸν, Nos igitur hujus rei gratiâ Christiani vocamur, quod divino oleo perfundimur. Ejusque imaginem ab *Athletis* perit, Τίς δὲ ἀνθρώπος ἐνέλθων εἰς τὸνδε τὸ βίον, ἢ ἀθλῶν, ἢ χεῖρτα ἐλαίῳ, Quis mortalium est qui vel ingreditur in hanc vitam, vel certat in arenâ, & non oleo unguitur? Duplex inter homines *Unctionis* usus, una recens natis, altera *athletis* adhibita, ut & in *Ecclesiâ* suam *Baptismus* (regenerationis ritus) *Unctionem* habet, suam *Confirmatio*, quâ ad ἀθάνατον roboramur.

§. 13. Huic post paucos annos succedaneus *Tertullianus* qui sub finem secundi, & initio Tertii sæculi scripsit. Et primum libet celebrem l. de baptismo locum huc adduxisse, ubi post mentionem *benedictæ unctionis*, quâ egredi de lavacro perungimur (aliaque de baptismo adjecta cap. VII.) initio cap. VIII. sequitur, *De hinc manus imponitur per benedictionem, advocans & invitans Spiritum Sanctum.* Cum enim hæc ita distinctè & separatim ponantur, prius in VII. posterius in VIII. capite (certè non continenter, & uno spiritu) ut tradit * *Dallens*) ut ad unicum * p. 129. baptismum referri nulla jam (si cum antedictis conferatur) probabilitas suadeat, nedum cogat necessitas, cum *manuum Impositio Columbae ex arcâ dimissæ* hic comparetur, quæ post *aquas diluvii*, post baptismum mundi, pacem terris annuntiavit, cum dissimile veri non sit, de adultorum per * *Episcopum* baptizazione, aut saltem per * *Presbyterum* aut *Diaconum*, in præsentia ejus, sermonem esse; Nil nostræ causæ officit, si simul semelque, sine ullâ spatii intercapedine, *manus impositionem*, cum benedictione Episcopali, baptismum secutam esse agnoscamus, idque ex verbis illis [*Emergenti*, inquit, *de Lavacro Columba Sancti Spiritus advolat*] concludi. Illud tantummodò ex prædictis repeto, nullum de identitate argumentum, ex eo quod simul adhiberentur, duci posse, ni etiam *Eucharistiæ* sacramentum, quoties recens baptizatis commu-

† Dandi
habet jus
summus
sacerdos,
qui Episco-
pus est. c. 7.
† De hinc
Presbyteri,
& Diaconi
non tamen
sine Epis-
copi antho-
ritate. Ib.

nicabatur, cum baptismo confundi, aut ejus seu Ceremoniam, seu partem fuisse credamus.

§. 14. Aliam interim *adultorum*, aliam in infantiâ baptizatorum rationem esse nemo nescit, illi enim nonnisi post *Catechisin* præviam, & anteaactæ vitæ pœnitentiam, ad sacrum fontem admittuntur, Hos verò *Presbyter*, aut forte *Diaconus* tingit, dein, cùm adolefcere cæperint, *μαδύρεν* imbuat, tandemque ad Episcopum adducit, ut spiritum fidelibus à Christo promissum ex invocatione ejus recipiant.

^a Consult. de
pac. c. 9. de
Confir.

§. 15. Quod si in *Romanâ Ecclesiâ* minus diligenter observatum sit, *Confirmatorio Chrismate*, ex vi antiquæ consuetudinis ad baptismum statim accedentē, æquum est, ut mitissimus, & sapientissimus *Georgius Cassander*, pietatis non minus, quàm pacis amator unicus, audiatur, qui de *Confirmationis Tempore* fateri non veretur, non displiciturum bonis viris, si ejus usus ad ætatem paulò adultiorem differatur, Quod quamvis, inquit, præter antiquæ Ecclesiæ consuetudinem sit (in quâ ad baptismum statim, si fieri poterat, *Confirmatio sacri Chrismat*is accedebat) tamen exemplo non prorsus caret, Nam & corporis & sanguinis *Dominici Communio*, haud secus utrique Baptismi & Confirmationis Sacramento adjuugebatur, quæ & ipsa corporis & sanguinis Domini, ut illa *Chrismat*is, *Confirmatio dicta* fuit, ad quam tamen *Dominici corporis & sanguinis Confirmationem*,

firmationem, nunc Communi Ecclesie consensu in Ecclesiis potissimum Latinis, non nisi adultiore ætate pueros admitti videmus, quod quò minus in Confirmationis quoq; Sacramento observetur, nihil prohibet, imò suadent non pauca, quæ ibi subjungit vir optimus.

§. 16. Quin & hoc ipsum Jure * Canonico cautum est, ut scil. Confirmandus sit perfecta ætatis, ut moneatur prius Confessionem facere, ut sit jejunus, &c. Catechismus Romanus duodecimum annum expectandum suadet, & insuper monet, non solum fidem, & pietatem adferre Confirmandos, sed graviora etiam peccata ex animo dolere, peccata confiteri, jejunia & alia pietatis opera suscipere, quæ non nisi ab adultis præstari possunt.

§. 17. Ab hoc igitur (si cui hic aqua hæreat, aut dubitandi locus subsit.) ad alia ejusdem Tertulliani dicta progredior, notissimum imprimis illud in *Lib. de Resurr. Carnis*. Cap. VIII. ubi cum de baptismo hæc tria disertè ponantur, *Caro abluitur, Caro ungitur, Caro signatur*, quæ omnia baptismo competere agnoscimus, sequitur, *Caro manus impositione adumbratur, ut & anima Spiritu illuminetur, Caro corpore & sanguine Christi vescitur, &c.* Ubi distinctè proponuntur hæc tria, *Baptismus, Confirmatio, & Eucharistia*. Ut & *Lib. de Prescription*. Cap. XXXVI. *aqua signat, Spiritu sancto vestit, Eucharistiâ pascit*. Cum tamen Cap. XL. ubi

* Decret.
par. 3. Dist.
5. c. 6. & 7.

de Diabolo veritatem intervertente, ipsasque res Sacramentorum divinarum in Idolorum mysteriis amulato, sermo est, duo tantum sub Sacramentorum titulo, Baptismum, & Eucharistiam proponat [& ipse quosdam, ait, utique credentes, & fideles suos expiationem delictorum de Lavacro repromittit, & sic adhuc initiat Mithra, signat illic in frontibus milites suos (quibus omnibus Baptismum, ut in dicto de Resurrect. loco respexit) dein (nullâ manuum impositionis mentione factâ) celebrat & panis oblationem.

S E C T. II.

Loca duo Cypriani. Exceptiones Dallei refutantur. Gratia incrementa fidelibus promissa. Alia duo Cypriani loca.

§. I. **P**OST Tertullianum, Cyprianus, Cornelio suppar, adjici poterit. Et primò quod Ep. II. ad Donatum obscurius dictum est, sed ad hunc Confirmationis ritum, ut à baptismo divisum, respexisse videtur, hic apponatur. *Quantus, inquit, hic animi potentatus, quanta vis est? Non tantum ipsum esse substratum perniciosis contactibus mundi, ut quis expiatus & purus (clare hæc ad baptismum respiciunt) nullâ incurstantis inimici labe capiatur, sed & adhuc majorem & fortidorem viribus fieri (in Confirmatione*

scilicet)

(scilicet) ut in omnem Adversarii grassantem exercitum, imperioso jure dominetur. At ista in præcursum posita sunt.

§. 2. Consulatur autem præcipuè insignis locus Ep. LXXIII. ad Jubaianum, ubi si non ex adversariorum Cypriani objectione, certè ex ipsius responsione, eaque ab * Augustino approbatâ, manifestum redditur, Eam Apostolicarum ^{1 de Baptis. l. 3. c. 19} manuum Impositionem, saltem ex istorum Patrum sententiâ, ad Confirmationem, nec quovis modo ad Baptismum pertinuisse.

§. 3. Dicunt, inquit, quidam de iis (qui contra rebaptizationem disputabant) qui de Samariâ baptizati fuerant, advenientibus Apostolis, Petro & Johanne, tantum super eos manum impositam esse, ut acciperent spiritum sanctum rebaptizatos autem non esse] Adductus sanè locus, ut rebaptizationem oppugnaret, & morem Ecclesie, quo ab hæreticis baptizatos recipiebant, stabiliret; At & illud obiter pronunciatum, tantum sup. r illos manum impositam esse, ut spiritum reciperent.

§. Verum non permittit Cyprianus hoc Apostolorum exemplum ad ritum illum Ecclesiasticum, recipiendi eos qui ab hæreticis baptizantur, accommodari, ac proinde non de eo, ut de baptismi ritu, sed de Confirmatione omnino loqui censendus est, suis istis ad Jubaianum verbis, Locum istum, Frater charissime, ad præsentem causam videmus non omninò pertinere, Illi enim qui in Samariâ crediderunt, fide verà crediderant,

& intus in Ecclesiâ, quæ nunc est — baptizati erant, & idcirca, quia legitimam & Ecclesiasticum baptismum consecuti fuerant, baptizari eos ultra non oportebat, sed tantummodo quod deerat, id à Petro & Johanne factum esse, ut oratione pro iis habitâ, & manu impositâ, invocaretur & infunderetur super eo Spiritus sanctus. Quod, inquit, nunc quoque apud nos geritur, ut qui in Ecclesiâ baptizantur, Præpositis Ecclesiæ offerantur, & per nostram Orationem ac Manus impositionem Spiritum sanctum consequantur, & signaculo Dominico consummentur.]

§. 5. Hic palam Cyprianus affirmat, & dilucidè, ut vix potuerit magis, hunc Confirmationis ritum in Ecclesiâ ab istâ Apostolorum praxi deductum, eumque & manuum impositione, & consignatione celebrari solitum fuisse.

§. 6. Quod enim doctissimus * Dallæus ex voce [deerat] lucrari se posse sperat, totus, mihi me animus fallat, frustra est. Illos, inquit, intelligit Cyprianus, quorum baptismo aliquid defuisset, ut qui vel à Presbyteris cum adesset Episcopus, baptizati erant, aut qui à viro Laico, aut si forte à Diacono, baptismum receperant, ut à Philippo Samaritani.] At non dixit Cyprianus [quorum baptismo aliquid defuisset,] sed è contra, de Legitimum & Ecclesiasticum baptismum consecuti disertè loquitur, nec igitur de iis quorum baptismo aliquid deerat. Is enim est legitimus Baptismus, cui nihil, quod leges Ecclesiasticæ ad Baptismum

Baptismum ritè celebrandum præcipiunt, deest.

§. 7. Quid Samaritanis à Philippo baptizatis defuit, satis explicitè pronuntiavit Cyprianus, nempe ut oratione pro iis habitâ, & manu impositâ, invocaretur & infunderetur super eos Spiritus sanctus. Hoc, verò nusquam ab Apostolis, nisi in baptismo præstitum affirmare, illud est, quod Dialectici τὸ ἐν ἀρχῇ appellant, ipsum scil. ἑντέτακτον, inidoneum planè ut se, multò magis ut aliud quicquam stabiliat, & (si quid video) Universæ Oeconomix Apostolicæ contrarium.

§. 8. Illis nihil frequentius, quàm fidelibus, & prius baptizatis locupletiore spiritus largitionem precibus impetrare, ex vi promissi Divini, Joh. 7.38. quo ἐν νοῦ τῆς αὐτοῦ (credentis sc. in Christum) πνεῦμα ἵδεται & ῥεύειν dicuntur. Hæc Spiritus sancti dona (sub Apostolis miraculosa) divinæque (etiam cum δωρεαῖς illæ non amplius in Ecclesiâ utiles erant) Gratix incrementa non negabit, sat scio, vir Doctissimus. Ast quæ fidelibus tantum promittebantur, in baptismo non dabantur, nec enim omnes ab Apostolis ipsis baptizati, Linguarū donis, & δυνάμει imbuebantur. Restat igitur ut Benedictio Apostolica per manuum impositionem iis deesse potuerit, qui prius fuerant in genere baptismi perfecti, i.e. quorum baptismo nihil defuisset, & quod hoc sit signaculo Dominico consummari, nemo, crediderim, ambiget,

biget, qui nullo præjudicio abreptus, nullis partium studiis addictus (quod de se *Dallans* constanter proficitur) rem ipsam ab origine receperit.

* p. 239. §. 9. His & illa accensenda sunt *Ep. LXX* ubi sic de *Unctione à Baptismo* distincta dilucide pronuntiat. Postquam enim de iis quæ ad baptismum attinebant latè deseruisset, de *Aqua sanctificatione, & mundatione à Sacerdote facta*, de remissa peccatorum à baptizante data, de *Interrogatione*, quæ in baptismo fit, Dein addit, *Ungi quoque necesse est eum qui baptizatus sit, ut accipiat chrismate, i. e. Unctione esse unctus Dei, & habere in se Gratiâ Christi possit. Quibus peractis tandem ad Eucharistiam procedit. Porro autem, inquit, Eucharistia, & unde baptizati unguuntur oleum in altari sanctificatur, sanctificare autem non potuit oleum creaturam, qui nec altare habuit, nec Ecclesiam. Unde nec Unctio spiritualis apud hereticos possit esse, quando constat oleum sanctificari & Eucharistiam fieri apud illos omnino non posse.* Vides *Chrismationem à Baptismo*, ut *Eucharistiam* ab utroque sejungi.

p. 3. Col. 2. §. 10. Sic, *Ep. LXXIV*. Non per manus impositionem quis nascitur, quando accipit Spiritum sanctum, sed in Baptismo, ut spiritum natus accipiat, Sicut in primo homine *Adam* factum est, ante enim *Deus* eum plasnavit, & tunc insufflavit in faciem ejus flatum vite, nec enim potest accipi spiritus, nisi prius fuerit qui accipiat.

Ecce

Secl. II
lis par-
us con-
recen-

LXX
ilucide
ad bap-
na san-
de re.

interve-
e, Un-
accepto
haberi

tis tan-
autem,
aguntur
e autem

habui,
is apud
etifica-
ino non

ut En-
manu
it Spiri-
um na-

factum
c. insu-
im pote-
accipiat.
Ecce

CAP. VI. De Confirmatione.

Secl. III.

141

Ecce per *Baptismum* prius nascitur, quàm *Spi-ritum* jam natus, ex manuum impositione, accipiat.

SECT. III.

Optati verba Examinantur. Oleum Peccatoris apud Psalmistam. Objectio Dallai. Responsio. Mystria baptismatis. Βάπτισμα. Cyrillus Optato concinit. Verba Mat. III. 17. cum Mat. XVII. 5. Non sunt confundenda. Secundum Dallai Argumentum. Tertium. Alter Optati locus. Dallai observatio. Spalatensis Argumentum solvitur.

§. 1. **A** Cypriano ad *Optatum Milevitanum* progrediamur, cujus Suffragio liquere affirmat * *Dalleus* tum *Chrismationem*, tum ma- * p. 246.
nus impositionem baptismi partes ac ritus fuisse, ad unumque pertinuisse. Quàm auspicate & feliciter hoc à viro Doctissimo pronuntiatum sit, ipsius † *Edit. Ca-*
Optati verba, contra Parmen. L. IV. testen- saub. p. 122
tur.

§. 2. Occasionem sermonis rectè annotavit, *Dalleus*, objectionem *Donatistarum* ex iis Psalmistæ verbis acceptam, quibus ait, *Oleum peccatoris non unget caput meum*. Quæ quidem sæpius ad

Aug. l. II.
con Petil.
c. 103. & l.
3. c. 33.
* Aug. cont.
Crescon. l.
l. II. c. 24.

ad Baptismum distorta (utpote à * Petiliano & * Cresconio) Augustinus fidenter rejicit, & de adulatoribus intelligenda demonstrat, Optatus verò, licet mystico sensu admissio, non de quovis tamen alio, sed peculiariter de domino Christo, non ab homine sed à Deo Patre uncto, accipienda, contra Donatistarum mentem contendit. Descendit, inquit, in aquam (Christus) non quod erat quod in Deo mundaretur, sed venturum oleum aqua debuit antecedere, ad mysteria initianda, & ordinanda, & implenda baptismatis. Lotus, cum in Iohannis manibus haberetur, secutus est ordo mysteriorum, & complevit Pater quod rogavit filius, & quod nuntiaverat Spiritus S. Apertum est Cælum, Deo Patre ungente, spiritale oleum statim in imagine columba descendit, & insedit capiti ejus, & perfudit eum, unde capit dici Christus, quando natus est à Deo Patre. Cui ne manus impositio defuisse videretur, vox audita est Dei de nube dicentis, Hic est filius meus de quo benè sensi, hunc audite, hoc igitur est quod lectum est, oleum peccatoris non unget caput meum.

§. 3. Hic iis, quæ Christo apud Jordanem acciderunt, non unum tantum, sed tres solennes Ecclesiâ ritus adumbrari putavit Optatus, Baptismum, Confirmationem, & Ordinationem, Descensum quidem Christi in aquam, Baptismi in Ecclesiâ Sacramentum; Apertione verò Cæli, simul & Columba descensu, Christum seu Confirmationis ritum, ut & voce Dei de nube dicentis, hic est filius

lius meus, de quo benè sensi, hunc audite, sacro-
rum Oraculum Concessionem omnino desig-
nari.

§. 4. Quod ad primum attinet, Descensu in
aquam figuratum esse Baptismum Christianorum
res ipsa, & diserta verba [*Mysteria iniicienda,
implenda & ordinanda baptismatis*] proclamant.
Apertio Cæli, & descensus columba, Confirmatio-
nem, utroque & unctionis & impositionis Episco-
palis manus ritu celebratam non obscure desig-
nant. Apertio quippe Cæli, Alabastrum, seu un-
guentarii vasis designationem, aut apertionem
referebat. Descensus, obumbratio, inessio colum-
bae ipsissimam manus impositæ imaginem præsta-
bant.

§. 5. Nec verò ad aliam quàm, Confirmati-
onem unctionem respexisse Optatum, si hinc non
pareat, quod post apertum Cælum, spirituale
oleum in imagine columbae descendisse affirmet,
(nullibi enim unctionem, & manus impositionem,
nisi in Confirmatione confederatas reperimus) id
aliunde ex ipso Optato satis innotescit. L. VII.

* Oleum nominant, illum liquorem, qui ex nomine * p. 191.
Christi conditur, quod chrisma, postquam conditum * p. 193.
est, nominatur, de quo statim adjicitur confectum
nam chrisma cutem conscientie mollire, animum * p. 194.
renovare, sedem Spiritui sancto parare, & tandem
eo condire mores, incendi lumen mentis, ad salutem
& veram intelligentiam.]

§. 6.

† De Rep.
Eccl. l. 5. c.
5.

† Num. 18.

§. 6. Quibus omnibus Confirmationem describi palam est, & ab ipso Spalatensi, qui Daller in * hac materiâ faciem prætulit, * disertè conceditur.

§. 7. Ultimo vero loco, quod ad vocem De attinet de nube dicentis, Hic est filius, hunc audire quâ, inquit Optatus, provisum est, ut non defuisse videretur impositio manus, eâ clarissimum est verbi præconium, & ordines commodissime describi. Quid enim aliud est in eo Deum complacuisse, hunc audiendum ab omnibus, quàm hunc ante alios ad voluntatis divinæ revelationem delectum, & missum esse? Cui ministrorum in Ecclesiâ Ordinatio disertè responderet.

§. 8. Hæc cum ita sint, quæ quæso probabilis ratio, aut rationis umbra fingi hic potest, quæ aut cum baptismo chrisma, aut cum chrismate ordinationem, ex Optati suffragio, confundi nobis persuadeatur? Baptizatus est Christus, si illum audiamus, ab homine, à peccatore à Johanne quippe Baptista. At oleum peccatoris non unget caput eius, nec igitur a quovis mortalium ungendus erat: A Baptista lotus, à Deo Patre ungendus. Et, quod amplius est, prius lotus, post unctus. Lotus cum in Johannis manibus haberetur, nondum verò, cum in eius manibus esset, unctus sed ut Matthæus, c. 3. 26. Cum baptizatus esset Iesus, statim ascendit ex aquâ, & tunc deum, Optato credimus, Secutus est ordinis mysterii, & consecratus.

plevit Pater, &c. apertum est cælum Deo patre un-
gente, planè ut peracto adultorum baptismo,
Episcopus ad chrismandum procedit, Pater di-
ctus, & Dei Patris imago, seu umbra, dum sic
facit.

§. 9. Quid manifestius depingi potuit? Omnes
certe baptismi ceremoniæ à Baptistâ petendæ e-
rant, at Unctio, si Optato credimus, à nullo mortali-
um Christo adhibebatur: Concludimus ergo, ex
ejus sententiâ, inter baptismi ritus, aut partes
non fuisse Unctionem.

§. 10. At, inquit vir * Doctissimus, *Utram-
que tam unctiōnem quàm manuum impositionem
inter ea censet Optatus, quæ à Domino in baptismo
suo initiata, Ordinata & impleta sunt. Initiata
autem, Ordinata, & impleta tunc à Domino fuisse
dicat mysteria Baptismatis, sunt ergo, ex eo, &
Chrismatio & Impositio manuum baptismatis my-
steria*] Respondeo, quicquid Optatus de Myste-
riis seu initiandis, seu ordinandis dixit, peculiari-
ter ad aquam antecedentē pertinere (quæ ut per
ἡ δὲ ὕδωρ βαπτισμῶν in plurali exprimitur, Heb. 6. 2.
sic & hic per *mysteria baptismatis*) non vero ad
elementum quod venturum fuit, & quod Aqua antece-
dere debuit, multò minus ad impositionem manu-
um, quæ utique (si ipsis Optati verbis credamus)
non statim, sed ex longo, ut mox patebit, inter-
vallo sequebatur.

11. §. Certè de Unctione nullus dubitandi
locus est; nam post *Lotionem* integram Jo-
hannis

hannis Baptiste manibus peractam, secuta
 Unctionis imago, magnum illud Ecclesiastici
 tus prototypon, apertio Cæli, & spirituale pleni-
 in imagine columba descendens, quæ cum infeder
 capiti ejus, aliqualem, ut diximus, manuum
 in Confirmatione impositionis umbram nobis ex-
 hibuit.

§. 12. His plane Cyril. concinit, Κατὰ γ. καὶ κείν
 πρὶν εἰς Ἰορδάνην λουσαίμεν & πρὸς αὐτὸν ἀνέβη ἐν τῷ πο-
 τῇ πλύνειν αὐτόν. Ἀγίας ἑοικώς ἐπὶ τοῖς ἰσχυροῖς αὐτοῦ ἐγίνετο
 τὸ δούειν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τὸ δούειν. Cum ille quidam
 in fluvio lotus esset, ex aquis ascendit, & Spiritus
 sanctus substantialiter super eum descendit, similis
 super sui similem requiescens. Vides baptizatum
 in Jordane, dein post ascensum ex fluvio, de-
 scensum Spiritus: Quibus statim respondens
 Baptismus & Confirmatio καὶ ὑμῖν δυνάσας ἀναβ-
 ῖν ἐκ τοῦ ποταμοῦ τὸ δούειν ἐπὶ τοῖς ἰσχυροῖς αὐτοῦ
 χρίσμα τὸ ἐν τῷ ποταμῷ ὃ ἐχέειν χεῖρ. Et vobis
 postquam similiter ex aquis Lavacri ascendistis
 datum est chrisma, quod imaginem gerit illius, qui
 unctus est Christus. Ὁμοίως ὁ χεῖρ ὑμῶν τὸ βάπτισ-
 μα, ὃ τὸ ἀγίας πλύνειν αὐτὸν ἐπὶ τοῖς ἰσχυροῖς αὐτοῦ
 κατὰ τὸν ποταμὸν τὸ ἀντιμέμενον, ἔτσι καὶ ὑμεῖς μετὰ
 ἐξόδου ἐκ τοῦ ποταμοῦ, ὃ τὸ μυστήριον τοῦ χρίσματος, ἐν τῷ ποταμῷ
 πλύνειν αὐτόν τὸ ἀγίας πλύνειν αὐτόν, ἔτσι καὶ ὑμεῖς μετὰ
 ἀντιμέμενον δυνάσας. — Ut Christus post bap-
 tismum, & adventum Spiritus sancti, egressus in pre-
 lium devicit adversarium, sic & vos post sacrum
 baptismum,

baptisma, & Chrisma mysticum, induti armis
Sancti Spiritus adversus oppositam vobis potestatem
constistitis. Vtrobique ut Lavacro ejus Baptismus
noster, sic & descensus Spiritus Chrisma nota-
tum.

§. 13. At & præter hanc, non defuit, inquit
Optatus, Manus impositio (exemplar ejus, non
quam in Confirmatione sed quam in Ordinatione
Ministrorum observat Ecclesia) verum hæc, ut
dixi, siqua verbis prolatis vis infit, è longo inter-
vallo succedanea, cum in Tabore vox audita sit de
nube dicentis, Hic est filius meus de quo benè sensi,
Hunc audite.

§. 14. Hæc enim verba, non ex Mat. 3. 17.
sed ex Mat. 17. 5. disertè laudata fuisse, ex lo-
corum comparatione clarè patet, præsertim in
notione ἐπισκιάσεως καὶ τοῦ ἐκ νεφέλης, nubis obum-
brantis, & vocis de nube venientis mentione c. 17.
5. additis insuper in calce, ἀπὸ ἀκούετε, ipsum au-
dite (sine quibus Mat. 3. Οὐρανοὶ ἀνεῳγμένοι, Cæli
aperti & τὸν ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ, Vox de cælo reponun-
tur) ideoq; non ad descensus columbæ, sed Trans-
figurationis in Tabore, ex diutino intervallo sub-
secutæ, historiam pertinere mihi videntur. In
quibus si rectè calculum posuimus, sequetur illi-
cò nullum his ultimis periodi verbis baptismatis
(imò nec Confirmationis) ritum, aut mysterium,
sed manuum in Ordinatione impositionem (cujus
viva effigies erat ἐπισκιάσεως νεφέλης adumbrans
nubes) adumbratum esse. Hæc omnia an *Dal- * p. 246.

laus adverterit, quia hæc tria tam latè divisa, de industria confudit, & *Baptismum*, *Confirmationem*, *Ordinationem*, singula suis reponenda classibus ad unicum *baptismum* in *Jerdone* (*Mat. 3. descriptum*) retulit, ipse viderit.

* p. 246. §. 15. At *secundò*, urget * *Dallens*, hinc cerni initiatos, ut loti erant, continuò *chrismatos* fuisse, nam *spirituale oleum*, inquit *Optatus*, statim in imagine columba descendit, nunc non nisi multo post loti nem annis apud nostros *Latines* inunguntur] Respondeo I. aliam esse *adultorum*, aliam *infantium* baptizatorum rationem, *infantium* baptismum non statim, sed post plures annos sequitur, aut saltem sequi debet *Confirmatio*, at non sic *adultorum* (quorum imaginem in *Christi* nobis depinxit *Optatus*) eorum enim baptismum *Confirmatio*, ut *Confirmationem Eucharistiae* participatio apud antiquos statim sequebatur.

§. 16. Alia itidem ni fallor hujusce rei causa suberat, nimirum quod antiquitus *Baptismus* publice (statis anni temporibus, & solum in *Basilicâ*, seu *Cathedrali Episcopi Ecclesiâ* habebatur, quo *competentes* omnes ex universâ *Diocesi*, illius gratiâ, accedere mos erat. Hinc præsentia *Episcopi* frequens mentio, cum de *Baptismo* sermo incidit, ut & monita illa *Greg. Nazianzenii*, aliorumque notissima, ne ob itineris tardium se a sacro *Lavacro* deterreri *Catechumeni* patiantur. Quibus consequens est (ne sibi du-

plex

plex negotium facesseret *Antistes*, aut Plebi in-
 (erant) ut *πρωτομέτοιοι* ad *Episcopum* statim
 perducti, eadem fere operâ insuper confirmaren-
 tur.

§. 17. Hæc vero sic ad adultos peculiariter,
 sub prima antiquitate, pertinentia, ad postero-
 rum seculorum infantes trahi nulla necessitas
 cogit. Imo morem istum (non sine ratione, ac
 nec sine laude) tandem obsoletum fuisse nemini
 ignotum est, dum extra ordinem (ut recte mo-
 net **Cassand. r*) quocunque tempore, quocunque
 loco infantes baptizarentur, nec *Episcopi* semper ad
 manum essent, ideoque sollemnis illa cum imposi-
 tione manuum & *Chrismatis* consignatione Con-
 firmatio referri cœperit nonnunquam etiam in a-
 dulticrem ætatem, quod, inquit ille, antiquitus non
 fiebat.

§. 18. At, & tertio, sic arguit * *Dallaus*, Op-
 tatum hoc loco singulos baptismi solennis ritus, lo- * *Ibid.*
 tionem, chrismationem, & manus impositionem
 baptismatis mysteria vocare] Imo descensum in
 aquam, cum nihil in Deo esset quod mundaretur,
 ideo tantum Christo competiisse dicit *Optatus*,
 quia venturum cum aqua debuit antecedere.
 Quibus verbis (descensus nempe in aquam, &
 mundationis mentione) nec unctionis, nec manus
 Impositionis mysteria ab eo attinguntur, sed tan-
 tum baptismatis, ritus scil. baptismales, quos in
 baptismo Christi initiari, ordinari, impleri puta-
 vit *Optatus*, quum Chrismationem spiritali Oleo
 in

in imagine Columbe descendente, & perfundente eum, manus impositionem voce Dei de nube audiendâ præfiguratam censeret. In re manifesta pluribus opus non est.

L. 7. p. 193.

§. 19. Est & alius * Optati locus, modò laudatus, quo *chrisma* animum innuare, & lenem sedem Spiritui sancto parare dicitur, ut invitatus, asperitate fugatâ, libenter inhabitare dignetur.] Hunc cum Tertulliano conferri postulat * Dalles, ubi Spiritus sanctus manuum impositione p[re]benedictionem aduocari & invitari dictus est, ut ex hinc nihil ampliùs concludit, quàm Chrismationem præcessisse; manus impositionem secutam esse.]

* p. 247.

§. 20. Hoc si Dalles concedatur, nihil aut hypothefi ejus emolumenti, aut nostræ detrimenti exurget, nec enim de nudo Ceremoniarum ordine litem cuius intendimus, nec *Unctionem* in Confirmatione omninò adhibemus, solâ benedictione, manusque impositione contenti. Præcedat ergo, nobis neutiquam refragantibus, quoties adhibetur *Chrismatio*, sequatur *impositio manuum*.

§. 21. Verùm & illud adjicio, nullum planè ex hoc Optati loco, huic observationi locum esse, cum *Chrismatio*, & *manuum Impositio*, quatenus eâ Confirmatio notatur, ejusdem Ecclesiastica institutionis diversæ appellationes sint, ideoque Optatus de Chrismatione idem pronuntiâsse dicendus est, quod Tertullianus de manuum Impositione

impositione

ffione affirmavit, eâ scil. in Confirmatione adbibitâ invitari & advocari spiritum, lincem sedem Spiritui sancto parari, ut & condiri mores, lumen mentis incendi, &c.

§. 22. At (licet id *Dallens* omisit) * *Spala* † de Rep. tinsis hinc aliud Argumentum nectendum puta- *Eccl. I 5.e.*
vit, Optatum scil. contra *Donatistas* disputantem, *5. n. 17.*
Eos muscarum merientium, qui corrumpunt Un-
guenti suavitatem, titulo notandos exinde osten-
dere, quod ad eos ex Catholicis venientes rebaptiza-
rent, & consequenter denuò ungerent, si autem
Unctio hac esset distincta à Baptismo, sat, inquit,
fuisse Optato Donatistis objicere, Eos corrumpere
Unguentum qui denuò Chrismate ungerent, At
(inquit) ille rebaptizationem sumpsit, quia Unctio
erat pars Baptismi, & qui baptismum repetebant,
necesse erat, ut etiam Unctionem repeterent, quæ apud
Catholicos daretur.]

§. 23. At advertere debuit Insignissimus
Archiepiscopus, Donatarum Schisma, & Erro-
rem in eo præcipuè positum fuisse, quod apud
Catholicos semel baptizatum, & ad ipsos veni-
entem rebaptizarent, cui quidem consecrarium
fuit, ut & eundem, si Chrismatizationem apud Ca-
tholicos adeptus sit, reungerent. Verum illud
primarium, reiterati Sacramenti ab ipso Christo
instituti, piaculum, & scandalum, grandius erat,
& adversus quod Catholici acius & fervidiùs
dimicabant, quàm secundarium, & consecra-
rium hoc, quod Ecclesiasticum tantummodo

ritum attigit. Nec igitur *Optato* satis fuisse ad *Donatistas* oppugnandos, si *Unctionem* ab illis repetitam objiceret, nisi & *Baptismum* reitertum exprobarer, optime autem utrumque conjunxisse, cum illi utrumque facerent, nec enim accusandum *Bellatorem*, si, quem opprimere instituit hostem plusquam satis expugnaverit, si quem superasse, aut fugasse suffecerat, captivum insuper duxerit, victoriamque triumpho ornaverit, ex abundanti. Ea igitur plane causa fuit, quod rebaptizationem sumeret *Optatus*, non quia *Unctio* erat quasi pars baptismi, (quod hypothese suae acceptum refert *Spalatensis*, certe ab *Optato* non didicit) sed quia in eo imprimis *Donatarum* fermentum cerneretur, quod baptismum iterarent.

SECT. IV.

Testimonium Paciani. Dallæi exceptiones. Obscuriora Paciani verba ex clarioribus illustrata. Agitatio in alvo. Fides pronuba. Objectio Dallæi. Ex alvo matris effundi. Renasci, & in novitate vite ambulare. Alter Paciani locus. Alter.

§. 1. **POST** Optatum, Pacianus Barcinonensis, in Hispania Episcopus, sub finem quarti sæculi, si placet, audiatur, (qui Chrismationem inter solennes Baptismi ritus manifestè censere * Dallæo visus est) Lavacro, inquit ille, peccata purgantur, Chrismate Sanctus spiritus superfunditur, Vtraque verò ista manu & ore Antistitis impetramus, atque ita locus homo renascitur, & innovatur in Christo, ut sicuti resurrexit Christus à mortuis, sic & nos in novitate vite ambulemus.]

* De Confirmatione. p. 248

§. 2. Lavacro vides purgationem peccatorum distinctè tribui, Chrismati superfusionem Spiritus sancti, utrique totius renascentiam, & innovationem in Christo, priorem morti, posteriorem resurrectioni Christi parem. quam sequitur (utroque hoc ritu solenniter obstricta) in novitate vite ambulatio. Nec in unum, spero, Paciano Iudice, com-

compingenda censebis, de quibus ille disertè pronuntiat [*utraq[ue]*].

§. 3. Alia quidem sunt, quæ his præcurrere, & facem, si placet, præferre voluit *Dallæus*. Primò enim, inquit, ipse *Sermonis* titulus, qui de baptismo est, clamat, Quorsum enim hæc, si non pertinent ad baptismum, in eo tractatu agitatur, qui de baptismo est? Tùm ipse *Author* in limine præfatur, Aperire desidero, inquit, qualiter in baptismo nascamur, & qualiter innovemur. Dein multa addit quæ baptismum manifestè respiciunt, præcipuè vero ea quibus affirmat nos non ante nasci, quàm spiritum acceperimus, spiritum porro *Chrismate* in nos superfundi: Denique ista, de quibus dixi, Christum, sc. recipere, & nasci] compleri alias negat posse, nisi *Lavacri*, & *Chris-matis*, & *Antistitis Sacramento*.] At respondeo.

§. 4. Agnosco quidem, Primò ex *Sermone* de Baptismo hæc desumi, at eo non minus ad Baptizatos, seu fideles, quam ad *Catechumenos* seu nondum baptizatos habito, nec quicquam igitur prohibere, quin qui multa in prioribus de baptismo deseruisset, hæc jam de Confirmatione, adultorum baptismati statim superadditâ, adjiceret.

§. 5. Secundò, quæ de *Lavacri* & *Chris-matis*, & *Antistitis Sacramento* dixit. *Pacianus*, ea quidem obscuriora fateor, quàm ut ego huc, in ius-sus, adducenda putarem, adducta tamen nequa-quam

quam mihi obfutura, qui *Confirmationem* inter *Sacramenta* non numero, & per plurale [*utraque*] discernenda contendo, quæ per *Sacramenti* mentionem conjungi nulla necessitas cogit. Quinetiam subobscuri, quod ideo non posui, Commatis sensus, ex clarioribus, quæ posui, dijudicari non difficulter potest; sub *Sacramenti* quippe *defectum*, & generali vocabulo, tres solennes *Ecclesiæ* ritus comprehendi putes, quorum singuli ad consummandos filios Dei comparati sunt, *Baptismum*. *Confirmationem*, & *Ordinationem*, sive *Antistitum Creationem*, qui ratione officii, & lavant Catechumenos, & lotos *chrismant*. Nec igitur cum *Baptismo* magis confundi *Chrismationem*, statues, quam cum *Chrismatione* Ordinandorum *Consecrationem*.

§. 6. Tertiò nobis extra omne dubium ponitur *Spiritum Domini* in *Baptismo* dari (nec enim aliter verum esse ex aqua & spiritu baptizari) cujus tamen largioribus rivis homines & in *Confirmatione* perfundi, & prolui æquè non ambigimus. Sic certè *Samaritani* à *Philippo* loti, *Spiritu Christi* rigabantur, quos tamen postea ejusdem *Spiritus* uberiora fluentia, ab *Apostolorum* manibus manantia inundabant.

§. 7. Hæc, si quid video, eorum quæ in *Paciano* processerant, & à * *Dalleo* laudata vide- * p. 248. as, ipsissima sententia est [*Christi* inquit, *semen*, i. e. *Dei spiritus novum hominem alvo matris agitatum*,

tatum, & partu fontis exceptum, manibus Sacerdotis effundit, fide tamen pronuba] Agitatio in alvo matris, ad Catechesin respexisse videtur, fides ad baptismum præparavit, Partus fontis, ipse baptisimus fuit, in eo datus est Spiritus, Qui vero sic ex aquâ & spiritu baptizatus est, novus homo agnoscitur, & ut totius insequentis vite actionibus innovetur, manibus sacerdotis, aut Antistitis, i.e. Episcopi effunditur, aut advolvitur. quo dilucidè Confirmatio baptizatorum notatur, ut & iis quæ paulo præcesserant [veniente desuper Spiritu Domini, &c. nos visceribus matris inolescere, alvoque ejus effusus vivificari in Christo] ad hanc quippe vivificationem in Christo, Nativitati spirituali succedaneam benedictionem Antistitis utilem imprimis esse (etsi Novatoribus aliter visum) Pacianus certè nullus dubitaverat.

§. 8. At, inquit * Dallens. tunc nascimur, * p. 249. cum alvo Matris effundimur, nec alio Sacramento nascimur, quàm baptismo, * nec potuit Pacianus clariùs eloqui, quàm cum diceret, totus homo renascitur, & innovatur in Christo: Lavacro scilicet & Chrismate innovari, renascique totum hominem credidit.]

§. 9. Respondeo I. Ex eo quod tunc nascimur quis, cum ex alvo matris effunditur, non sequi, quod cupit Dallens: Aliud enim est simpliciter ex alvo matris effundi, aliud partu fontis exceptum, i. e. jamjam baptizatum, effundi manibus sacer-

CAP. VI. De Confirmatione.

Sect. IV.

157

sacerdotis, eo enim liquido significatur ad Episcopum adductio ejus, qui prius baptizatus est.

II. Distinguenda sunt, quæ confundit Dallæus, *renasci, & in novitate vitæ ambulare*] *Renascencia*, aut (ut post Cyprianum alii) *Innovatio* est ipsissima sine dubio in baptismo *παλιγγενεσία*, cujus Lavacro peccata purgantur. At præter hanc est ipsa, post vitæ Christianæ ingressum, *Mandatorum observatio*, vel in *novitate vitæ ambulatio*, quam fidelis (fide, inquit Pacianus, pronubâ) in *Confirmatione* solenniter spondet, & ad quam feliciter peragendam largiores spiritus rivos baptizato Episcopus precatur.

§. IO Hanc certe Paciani sententiam fuisse palam faciunt verba commatis ultima, *totus homo renascitur & innovatur, ut sicut resurrexit Christus à mortuis, sic & nos in novitate vitæ ambulemus*. Ubi sine dubio, ut morte Christi, baptismus, & renascencia nostra notantur (videantur Pseudoclementis verba modò prolata) sic & resurrectione *Chrismatio*, & in *novitate vitæ ambulatio*. Ad priorem dabatur in Baptismo, *Spiritus, Aquæ comes*, quo purgantur peccata, ad posteriorem in *Chrismate* superfunditur *Spiritus sanctus*, a sanctitate, quam ingenerat, sic dictus. Revisat Dallæus, nisi displiceat, locum integrum, & me forsan verum dixisse non diffitebitur.

§. II. Quibus sic expositis, clariora jam erunt quæ ex ejusdem Paciani Epist. I. *Bel-larminum* adduxisse ait * Dallæus, *Sic ergo & La-* * p. 250.

v. cri

vacri & Chrismatis potestas, majerum longe Charismatum, ad Episcopum inde descendit, & ligandi quoque jus adsuit, & solvendi] Tres Ecclesiæ ritus, Baptismus, Confirmatio, & Pœnitentia: Et ibidem, *An tantum hec solis Apostolis licet? Ergo & baptizare solis licet, & Spiritum sanctum dare solis, & solis Gentium peccata purgare*] Quid clarius? æquè scilicet distinguimus Baptismum à Confirmatione, ac Confirmationem à Pœnitentiâ. Nec certè nobis obstat, quæ Bellarmino Dalleus objici posse putavit, quibus tamen non immorabor.

† Orthod.
p. 130.

§. 12. Sed & * alibi idem Patianus, *Vestra plebi unde spiritus, quem non consignat unctus sacerdos?*] Consignatio, ut videtur, Spiritum impetrandi ritus, non quod nullus baptismo Spiritus promittatur, sed quod fusiores haustus septemplex (ut ait Hieronymus) Spiritus in Confirmationem imbibantur.

SECT. V.

Testimonia Hieronymi lucidissima. Unctiōnes plures. Pœnitentes uncti.

§. 1. **H**is adjungatur, ut Paciani, sic & Damasi *ὁ ὁ γοῦ*, Hieronymus, in Dialogo † 10.2. c. 4] inter Orthodoxum & Luciferianum, ubi hanc, ut p. 166. Ecclesie universae consuetudinem, & Legem Luciferianus suggerit, Orthodoxus libenter agnoscit. An nescis, inquit Luciferianus, Ecclesiarum hunc morem esse, ut baptizatus postea manus impendantur, & ita invocetur Spiritus sanctus? Exigis ubi scriptum est? in actibus Apostolorum. Etiam si Scripturae Authoritas non subesset, totius orbis in hanc partem consensus instar praecepti obtineret. Nam & multa alia, quae per Traditionem in Ecclesiis observantur, auctoritatem sibi scriptae Legis usurpaverunt, &c.] Quibus Orthodoxus respondet, Non quidem abnuo hanc esse Ecclesiarum consuetudinem, ut ad eos, qui longè in minoribus urbibus per Presbyteros & Diaconos baptizati sunt, Episcopus ad invocationem sancti Spiritus manum impositurus excurrat.]

§. 2. Et iterum, Quod si quæris quare in Ecclesia baptizatus non nisi per manus Episcopi, non accipiat Spiritum sanctum quem nos asserimus in vero baptismo tribui disce hanc observationem ex

cā

ea auctoritate descendere, quod post ascensum Domini Spiritus sanctus ad Apostolos descendit. Et multis in locis idem factitatum reperimus ad honorem potius sacerdotii quam ad Legis necessitatem. Alioqui si ad Episcopi tantum imprecationem Spiritus S. defluit, lugendi sunt qui in viculis — per Presbyteros & Diaconos baptizati, ante dormiunt, quam ab Episcopis inviserentur.

§. 3. Et cum illud sibi objici posse prævideret, quod cum audissent Apostoli, Samaritiam verbum Dei recepit, miserunt ad eos Petrum & Johannem, qui cum venissent, oraverunt pro iis ut acciperent Spiritum sanctum, nondum enim acciderat super ullum eorum. Cur id factum sit, in sequentibus disci jubet [Ipse enim ait, sed solum baptizati erant in nomine Domini Jesu, Tunc imponebant illis manus & accipiebant Spiritum sanctum.]

§. 4. Ecce omnia quæ Hierarchici, ut dicimur, Britanni de Confirmatione à Baptismo divisâ, de Spiritu S. fidelibus per solam manuum Episcopi impositionem dato, &c. philosophamur, ab Hieronymo Presbytero, Prælati ante omnes Patres infensissimo, ita libere concessa, ut aliorum testimoniiis opus non sit.

§. 5. Quæ hic aut Bellarmino de Sacramento chrismatis Dallæus objicit, aut Aurelio, de chrismatis usu, cum Sirmendo, Dallæus, nos planè non attingunt, qui nec Confirmationem Sacramenti titulo insignimus, nec Episcopali manuum impositioni, & benedictioni, quibus rem totam conficimus

imus, *Chrisma* in *Secundum* ad jungimus.

§. 6. Certè quod ad *Aurelium* attinet, apertiora sunt *Hieronymi* verba, à nobis jamdudum recitata, quàm ut de *Chriftatis*, in Baptismo, usu, sub ejus saltè ævo, in quibusdam Ecclesiis obtinente, dubitari rectè queat. Sed & ante *Hieronymum Tertullianus* l. *de Baptismo, aliiq. * Cap. 7. in eandem sententiam prius à nobis adducti sunt.

§. 7. At nec argumento à nomine desumpto evicerit vir Doctissimus, seu *Confirmationem*, quam dicimus, seu, si mavis, *Chriftationem*, non nisi inter *baptismales Ceremonias* reponendas esse, cum eundem ritum (unguenti puta, aut *chrisma*) in pluribus officiis sacris adhibitum fuisse, nihil veret, in Baptismo scil. in *Confirmatione*, in *Ordinatione*, imò & in *Pœnitentiâ* (ut de *Extremâ Vnctione* taceam) sic tamen ut reliqui ab aliis primariis ritibus appellationem sortiantur (*Baptismus* a *mersione* non ab *unctione*, *Ordinatio* & *Pœnitentia* ab *Ordinatorum* & *pœnitentium*, per impositionem manuum, receptione, non ab *Unctione*) Una sola, inter has *Confirmatio*, eaque ex celeberrimo Orientalis Ecclesiæ usu, *chriftationis* titulo insigniatur.

§. 8. Audiatur *Hieronymus* in loco prius laudato, *Ac ne fortè qui chrisma Baptismi perdidērunt, desperent de chrismate reparando, scriptum est enim in Levitico, quòd Leprosus— cum ad sacerdotem venerit, mittat sibi sacerdos oleum, &c.]*

Gemina vides *chrismata*, ut *Baptismi* unum, *Penitentiae* alterum, nec mirum est, si & *Tertium*, *Confirmationis*, aliqua saltem *Ecclesiae* partes omni serè ævo, agnoverint. Loquatur iterum

† De Rep.

Eccl. l. 5. c.

§. num. 28.

* *Spalatenfis*, quem hypothefi ipsius imprimis faventem facile agniturus est *Dallens*; *Chrismate* *Baptizamus*, *Chrismate* *Confirmamus*, *Chrismate* *Presbyterum*, *Chrismate* *Episcopum* *Ordinamus*, *Chrismate* & signo crucis consecrantur *Campana*, *Altaria*, *Ecclesiae*, *Calices* aquè ac homines.

§. 9. Quid hinc ad adjudicandam *Presbyteris* *Chrismationem* colligi possit, prius vidimus, *Confectionem* *chrismatis* *Episcopis* solis competere monstrantes, cum interim *Confecti* usus ad *Presbyteros*, imò & *Diaconos*, modò in *ævo* *græco* *Byzantino*, pertinuerit, sic quidem dilucidè, verbis modò allatis, pronuntiavit *Hieronymus*, *Chrismate* & *jussione* *Episcopi* simul positis, sine quibus, inquit, neque *Diaconus* baptizandi jus habet. Quæ verba de *Chrismate* ab *Episcopo* confecto, sine dubio intelligi voluit.

* p. 262.

§. 10. Hæc an * *Dallens* agnoverit, cum *Bellarmino* de *Confirmatione* *Hieronimianâ* disserenti, eamque *Episcopis* solis ex *Hieronimi* suffragio adjudicanti, *Hieronimum* ipsum strenuè & fervidè opposuerit, illum non modò solis *Episcopis* *Chrismationem* non vendicare, contendens, sed contra, clarè liquidòque statuere *Presby-*

Presbyteros aut etiam Diaconos cum chrismate baptizare] nolo hic pensculatius indagare.

SECT. VI.

*Ambrosii Liber de Sacramentis rejectus à Dal-
leo, at à Spalatensi laudatus. Ejus testimo-
nium quàm nobis non infensum. Liber de Solo-
mone.*

§. 1. POST Hieronymum, Ambrosius consu-
lendus erat, ex cujus libro de Sacra-
mentis multa * Spalatensis, ut ex libro de Solo. † de Rep.
mone unicum (quod & ab Aurelio quoque cita- Eccl. l. 5. c. 1.
tum) Dallæus adduxit : At illum de Sacramentis 5. 2. 19.
adulterinum fœtum fuisse, à Ro. Coco nostro
fuisse demonstratum ait * Dallæus, cum ta- * p. 267.
men hunc de Solomone, de quo dubitasse Eras-
mum fatetur, ipse adducendum existimet.

§. 2. Nos Criticorum disceptationibus hic
non immiscebimur, ea interim quæ uterque tum
Spalatensis, cum Dallæus ex Ambrosio laudavit,
nobis nihil officere monstraturi. Post fontem
(inquit * liber tertius de Sacramentis) superest
ut perfectio fiat, quandò ad Invocationem sacerdo-
tis Spiritus sanctus infunditur. Addit itidem

* c. 2.

hanc Ceremoniam, tanquam ultimam, & totius baptismi consummationem, ac perfectionem, aliis precedentibus, alba vestis, lotionis pedum, &c. subijci.

§. 3. Nos certe omnia concedimus, nihil inficiamur; nec enim nobis officiet, si baptismus in genere baptismi aut sacramenti initiationis, satis perfectus, aliam adhuc alterius generis perfectionem desideret, ulteriori scil. baptismalis professionis Confirmatione, simulque Spiritus sancti fidelibus promissi largitione complendus.

§. 4. Hæc certe doctrinæ nostræ de Confirmatione summa est, quam non aliis verbis commodius aut felicius exprimi posse putamus, quam quibus author ille, quisquis est, utebatur, *Post fontem*, (scil. baptismalem, cui Catechumenus immergitur) i. e. post baptismum omnibus & partibus, & Ceremoniis suis absolutum, rite & legitime ministratum, *supereft ut* (vel statim, vel post aliquod intervallum) *perfectio fiat*, eo scil. qui baptizatus est ad Episcopum (quem ab Ambrosio, & hoc, quisquis est, scriptore, sacerdotis titulo notari extra dubium est; cum hoc ipso loco Petrus sacerdos Romana Ecclesia dicitur) adducto, ut professionem baptismalem firmius consignet, & per invocationem ejus, seu benedictionem, spiritus in baptismo datus, auctiore jam, & pleniore fluente in Confirmatione infundatur.

§. 5. Verum addit Clarissimus Presul. post eam
(Cur

(Confirmationem) explicatum, pergere adhuc *Ambrosium*, l. 4. c. 1. 2. ipsum baptismum considerare, Post hac ad Sacramentum Eucharistia considerare, &c.]

§. 6. Respondeo, libris his de Sacramentis nuncupatis; Duo tantum ea, quæ a Christo instituta sunt Sacramenta tractanda proponi, baptismum, scilicet & Eucharistiam, Confirmationem non ex instituto, sed obiter tangi, nec igitur mirum esse, si post ejus l. 3. c. 2. factam mentionem, Baptismum ipsum considerare pergat l. 4. c. 1. 2. Quæ ad institutum imprimis pertinebant, ordine suo disponenda erant, & prius baptismus, postea Eucharistia tractanda. Quæ præter institutum, ἐκ περισσεύου, & ex abundanti adjiciuntur, ad ea methodus non pertingit, sed liberè, ubi occasio sese obtulerit, cuius Commati, tanquam in *παραδείσει* passim adjiciuntur.

§. 7. Nulla igitur adhuc Argumenti Umbra, quo Confirmationem, aut Ob signationem baptismalis ritus partem esse ex his *Ambrosii* de Sacramentis verbis vir magnus conclusum patet.

§. 8. Verum *Dallæus*, hoc de Sacramentis opere inter aperte spuria, *Ambrosio* abjudicato, non aliud ex libro de *Solomone* adduxit, quam [Spiritus per Chrismatis Vnctionem à Christo dari] Hoc item satis commode ad rem nostram, cum per Spiritum auctiora Spiritus dona notari clarissimum

clarissimum sit, quæ non (ut gratis postulat *Dallaus*) in mysterio initiationis Christianæ *Catechumenis* dari, sed in Confirmatione recens *Baptizatis*, seu *fidelibus* adjici æque notum est, ac quod notissimum.

SECT. VII.

Augustini primum Testimonium. Descensus Columbe in Christum Baptismi pars non erat. Secundum, Tertium, Quartum, Quintum, Sextum.

* L. I §. c. 26. §. I. **A**T *Ambrosio*, cui hæc abjudicant *Critici*, tandem omisso, *Hieronymo Augustinus*, si placet, adjungatur, de * *Trinitate*, cuius hæc sunt verba, *Orabant* (discipuli) *ut veniret* (Spiritus sanctus) *in eos*, quibus *manum imponebant*, non ipsi eum dabant. *Quem morem in suis prepositis etiam nunc servat Ecclesia.*

§. 2. Quicquid ex hujus loci circumstantiis concludi contra *Romanistas* voluit *Dallaus*, nos lubentes largimur. *Meram* autem (quod fidenter etiam pronuntiat) *Baptismi Ceremoniam* esse, nullo sane Argumento approbavit. Imo cum ab *Apostolorum* praxi morem hunc *Ecclesiam* duxisse affirmet *Augustinus*, eumque nonnisi

ostulat
e Cat-
ns Bap-
est, ac

in *præpositis* servare, *Apostolos* vero non in baptismo, sed ad impetranda prius baptizatis dona *Linguarum*, hunc ritum adhibuisse notissimum sit, cumque hoc ipso loco *Simon. m. Magum* offerentem *Apostolis* pecuniam, &c. inducat *Augustinus*, manifestissimum redditur; de *manuum impositione*, non ut *Ceremoniâ* ad baptismum at-
tinente, sed ut solenni ritu Ecclesiastico, *Episcopis*, sub *Præpositorum* nomine, reservato, locutum esse.

escensus
non erat.
intum,

§. 3. Idem statim per baptizatorum *Unctionem* notasse videtur, de dono *Gratiæ* differens, quod, inquit, *visibili significatur unguento*, quo baptizatos ungit *Ecclesia*. Ex quo cum, post *Spalatensem*, *Dallaus* *chrisma baptismi* ipsius ritum fuisse statim concludat, interrogetque, *Quid enim aliud est, quod ait Ecclesiam baptizatos ungere?* Non videt, quod ut alii videant, perspicillis non indigent, æquè saltem, si non magis commodè, dici *Ecclesiam baptizatos ungere*, quos peracto baptismo statim ungit, ac quos in ipso linit baptismate.

nt Cri-
o Angu-
ate, cu-
ut veni-
m impo-
n in suis

§. 4. Nec fanè, quod addit *Augustinus*, *Christi in baptismo columbam unctionem nostram præfigurasse.*] hoc (ut * *Dallaus* visum est) certius do- * p. 293.
cer. Nec enim ea sunt *Augustini* verba [*Christi in baptismo columbam*] aut, ut *Dallaus* statim, in *Christum columba* in ipso baptismo descendit] sed [quando super eum baptizatum velut columba descendit] nec si fuissent, *Augustinus* credendum erat,

stantius
eus, nos
quod fi-
moniam
. Imo
Eccle.
non nisi
in

erat, cum nos multò certius *Evangelista* doceat, descensum columba nullam baptismi partem fuisse, sed baptismum planè secutum esse, & *Bapti.* *δὲ τὸ ἐν ὕδατι* & *τὸ ἐν πνεύματι*, & cum (inquit) baptizatus esset *Iesus*, i. e. cum omnia ad baptismum à *Baptistâ* peracta essent, statim ex aquâ ascendit, & *ἰδὲ ἀνεβήσαντος αὐτοῦ οἱ ἄγγελοι*, & *ἦν τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ καταβαῖνον ὡς ὄψιν*, Et ecce (post ascensum ex aquâ, qui, ut dictum est, baptismo succedaneus erat) *Cæli illi aperti sunt*, & vidit spiritum descendentem ut columbam, &c. videantur quæ modò ex *Optato* attulimus.

§. 5. At, inquit *Dallæus*, cum nulli in *Ecclesiâ* sint non baptizati, omninò necesse est baptizatos esse hic *τὸ πνεῦμα* & *τὸ ὕδωρ*, eos qui baptizantur] Quasi verò illi qui olim baptismò donati sunt, non sint æquè, imò magis propriè in *Ecclesiâ*, quàm ipsi qui jam baptizantur.

* De Conf. §. 6. Alterum *Augustini* locum ex * *Bellarmino* hic adjungendum curavit vir * *Doctissimus*. * *Quedam* inquit, *Sacramenta* ore accipimus, quedam per corpus, quedam in fronte per signum crucis.] Hic certè ut *Eucharistia*, quæ ore accipitur, à baptismò, qui per totum corpus diffunditur, sic utraque & *Eucharistia*, & *Baptismus*, à *Consignatione* in fronte, i. e. à *Confirmatione* distinguuntur.

§. 7. Sic & de *Baptismo* contra *Donatistas* L. 3. * *Spiritus* autem *S.* quòd in sola *Catholicâ* per manus impositionem dari dicitur, &c. Et mox *Nequ*

doceat,
tem fu-
Sancti.
um (in-
omnia ad
arim ex
vo, &
q, Et
um est,
ri sunt,
mbam,
ilimus.
Ecclesiâ
atos esse
i bap-
ismo do-
oprie in

Bellar-
Doctissi-
ore acci-
ronte per
ia, qua
rpus dis-
aptismus,
aricne di-
atistas L.
olicâ per
Et mox
Nequ

Neque enim temporalibus & sensibilibus miracu-
lis attestantibus, per manus impositionem, modò
datur Spiritus s. sicut antea dabatur ad Commen-
dationem rudis fidei, & Ecclesiæ primordia dila-
tanda. Quis enim nunc hæc expectat, ut ii quibus
manus ad accipiendum Spiritum sanctum imponi-
tur, repente incipiant linguis loqui? sed invisibili-
tèr & latenter intelligitur per vinculum Pacis eo-
rum cordibus divina charitas inspirata, &c. Vides
hanc in Ecclesia, Augustini ævo, celeberrimam
Impositionem manuum, sic ab Apostolicâ derivari,
ut hoc tantum differat, quod Divine tunc gra-
tia Charitas, non dona, ut olim, miraculosa, hoc
ritu impetrentur.

§. 8. Dein sic rem omnem concludit, *Manus
autem impositio non, sic ut baptismus, repeti
potest: Quid est enim aliud nisi Oratio super homi-
nem?* (ad hanc Sancti Patris normam amussitavit
Officium suum Ecclesia nostra, & solâ Oratione,
& benedictione paterna rem omnem confecit, o-
missâ Latinorum recentiori formâ, *Signo te Con-
firmo*, &c. Et ita rem, uti spero, gratam Dillæo
fecit.)

§. 9. Quid insuper ejusdem operis L. 5. c. 10.
cùm contra Donatistas contendat per peccatorem
Sacramenta celebrari posse, quomodò, inquit, exau-
dit Deus homicidam deprecantem, vel super Aquam
baptismi, vel super oleum, vel super Eucharis-
tiam, vel super capita eorum quibus manus im-
ponitur?]

§. 10. De *Sacramenti* voce *Dallao* molestus non sum, eam satis latè aliquando sumi agnoscens: Unum urgeo, æquè à baptismo oleum se jungi, ac ab utrovis *Eucharistia*, & *manuum Impositio*, sive in *pœnitentium* receptione, sive in *Ordinatione Ministrorum*.

* L. II.

c. 104.

§. 11. Sic cum cont. liter. *Petiliani*, de *Sacramento chrismatis* loquens, de eo pronuntiat, in genere *visibilium signaculorum sacrosanctum esse, sicut ipse Baptismus*.

† Cont. Do-
nat. l. 5. c.
23.

§. 12. Sic & * alibi, *Manus hæreticis correctis imponitur*, & *manus autem Impositio si non adhiberetur ab hæresi venienti*—quo itidem loco, cum hæreticos ex eo probat *Ecclesiam* non habere, licet *baptismum* habeant, quia *Spiritus sanctum* non habent, & tamen *baptismum* habent, concludetur certè ex *Augustini* sententiâ, hanc *manuum impositionem*, quâ *Spiritus S. in Ecclesiâ* donatur, à *baptismo* plane divisam est.

S E C T. VIII.

Salviani & Eusebii Emiffeni testimonia. Prudentii. Innotatus. Conclusio.

§. 1. **P**roximo, i. e. quinto, sæculo accensendi *Salvianus & Eucherius*. * Ille inter bona à Deo christianis assignata, ut sancti baptismatis gratiam, sic & divini Chrismatismat unctiōem recenset, quod statim Chrisma Ecclesiasticum nuncupat, post quod qui omnia Dei mandata fecerint, ad capiendum laboris premium vocantur ad cælum, ut apud Iudeos lectissimos quosque per Unguentum Regium Deus vocavit in Regnum.

de Gubernat. Dei. l. 3. p. 68.

§. 2. Hic autem, sive Eusebius Emiffenus, sive Eucherius Lugdunensis fuerit, in Homiliâ de Pentecoste, multa de hoc Ecclesiæ ritu congescit, eumque à descensu Spiritus S. in die Pentecostes deduxit. Quod nunc in confirmandis Neophytis manus impositio tribuit singulis, hoc tunc spiritus sancti descensio in Credentium populo donavit Universis. Sed quia diximus quod manus Impositio & Confirmatio ei qui jam renatus, qui jam regeneratus in Christo est, conferre aliquid possit, forte cogitat sibi aliquis, &c. Quid mihi prodest, post mysterium baptismatis, Ministerium confirmantis? &c.] Et statim, ut Imperator quemcunque in militum receperit numerum, non solum signat receptum,

tum, sed etiam armis competentibus instruit pug-
naturum, ita in Baptizato Benedictio illa munus
est; Dedisti militem, da etiam ei adjumenta militia.
Et statim, Spiritus sanctus, qui super aquas baptismi
salutifero descendit illapsus, in fonte plenitudinem
tribuit ad innocentiam, in Confirmatione Gratiam
præstat ad augmentum. Et in Baptismo regenera-
mur ad vitam, Post baptismum Confirmamur ad
pugnam. In baptismo abluimur, post bap-
tismum roboramur. Et Regeneratio per se salvat nos
in pace beati sæculi recipiendos; Confirmatio armat
& instruit ad agones mundi hujus, & prælia re-
servandos. Itaque ante Descensionem Spiritus S.
Apostoli usque ad negationem deterrentur, post visi-
tationem verò ejus, usque ad Martyrium contemp-
tu mortis armantur.

§. 3. Cumulum augebit Prudentius, Poeta
Christianus, Paciano, & Hieronymo suppar; Sic
autem ille in Apotheosi,

— Lotus procul absit & unctus.

Et contra Symmachum,

— Lateranas currit ad ædes,

Unde sacrum refert regali Chrismate signum.
Et in Hymno nocturno, cum baptismum respici-
ens, dixisset,

Cultor Dei memento

Te Fontis & Lavacri

Rorem subiisse sanctum —

Addit statim,

— Et Chrismate innotatum.]

ie pug-
munis
nilitia.
baptismi
udinem
eratiā
genera-
tur ad
baptis-
at mex
armat
elia re-
itus S.
st visi-
ntemp-

Poeta
r; Sic

gnum.
espici.

Pro

CAP. VI. De Confirmatione.

Secl. VIII. 1737

Pro innotatum] *Innotatum*, fateor, cum vulgatis
codicibus (legit * *Baronius*, & sic) legendum * *Ann. 35.*
contendit *Dallaus* : At illud ex conjecturā tan- * *16.*
tūm, & ut hypothesi suæ rem gratam faciat, cum * *Vid. G.*
si non omnia, certè * aliqua *Prudentii* exempla- *Cassan.*
ria *Innotatum* legant. Quod autem illi durum & *Schol. ad*
barbarum videbatur, ut & *Cassandro* insolens, *Hym. p.*
illud ex aliis ejusdem Authoris satis commodè *220.*
explicabitur. Quod enim hic *chrismate innota-* * *p. 268.*
tum ait, idem plane cum iis, quæ unā ex eo * *Dal-*
laus deduxit,

Inscripta oleo fronti signacula, per quæ

Unguentū regale datum est, & chrisma perenne.

Et in *Apotheosi* de *Juliano*,

— *Ecquis alumnus*

Chriftatis inscripto signaret tempora signo, &c.
Nempe *innotare* est signum aut signaculum fronti † *Cassander*
inscribere, quod cum oleo fieret († *Episcopus* e- *ibid.*
nim *inungens*, intincto in *chrisma* pollice, notam cru-
cis in fronte designabat) is certè *chrismate* *innota-*
ri, æquè ac signari dicebatur.

§. 4. His certè multo plura apposuit *Dallaus*,
dum variè contra *Anrelium* differeret, de *Sacra-*
menti voce (quā quidem in re litem me illi non
movere sæpius dixi) & *Confirmationem* meram
baptismi *Ceremoniam* esse contenderet, cum ta-
men ritus istos toto cælo distare, illa ipsa testi-
monia æquo saltem lectori abundè comprobent,
quæ ille ad sententiæ suæ *Sabaius* studiosè con-
quisivit.

§. 5.

§. 5. Plura sequiorum sæculorum Testimonia non accumulo, his primævæ Ecclesiæ assignanis hypothesim nostram, integramque *Ecclesia Anglicana de Confirmatione* sententiam satis superque defensam & munitam ratus, quæ ab Apostolorum exemplo hunc ritum ad nos derivatum pronuntiat, nec in eo, ut videtur lucidissimis Patrum suffragiis destituitur.

§. 6. Valeat, floreat Doctissimus *Dallæus*, & hanc breviculam Commatis unici, quod illi displicuit, defensionem, eique adjunctam simplicissimi, & Antiquissimi ritus, ut in Ecclesiâ nostrâ constanter retentus est, à primis sæculis derivati descriptionem boni consulat; veritatemque, simul ac antiquæ Ecclesiæ puritatem, & simplicitatem, non minus aliis, quàm sibi charam fuisse, modò tempestivè & sine aliorum opprobrio aut contumeliâ, ea cura geratur, illi molestum non sit.

F I N I S.

VIII.

moni-
ante-
e Ec-
m fa-
uæ ab
deri-
idiffi-

us, &
li dif-
plicif-
nostrâ
rivati
nque,
impli-
fuisse,
io aut
m non

D^r. *Hammond*, De Confirmatione.

